SCHAAKVERENIGING AMSTERDAM WEST

1936

Patten!

Oktober 2019

Patten Oktober 2019

Clubblad van de schaakvereniging Amsterdam West, aangesloten bij de Schaakbond Groot-Amsterdam, met twee teams in de KNSB-competitie en negen teams in de SGA-competitie. De speelzaal is gevestigd in Speeltuinvereniging Bilderdijkpark, Bilderdijkpark 10 te Amsterdam (tel. 020-6166002). Speelavond op donderdag vanaf 20.00 uur, jeugd vanaf 18.45 uur.

Colofon

		☎	@
Voorzitter:	Paul Scheermeijer	020-6752518	voorzitter@svamsterdamwest.nl
Secretaris:	Sander van de Wiel	020-6124991	secretaris@svamsterdamwest.nl
Penningmeester:	Sven Pronk	06-41609244	svenpronk1@gmail.com
Interne wedstrijdleiders:	Rob Thijssing	020-6898607	intern@svamsterdamwest.nl
	Bert van de Laar	020-6934033	intern@svamsterdamwest.nl
Externe wedstrijdleider:	Jan Winsemius	06-51567761	extern@svamsterdamwest.nl
Jeugdleidster:	Anne Marthe Bouman	06-21453422	jeugd.svaw@gmail.com
Webmaster:	Rob van Haastere	06-81757473	webmaster@svamsterdamwest.nl
PR:	Ruud Mercks	020-6641784	pr@svamsterdamwest.nl
Redacteur clubblad:	Dirk Goes	06-23840526	yeahright87@hotmail.com
Website	http://www.svamsterdamwest.nl/		

Inhoudsopgave

3	Van de voorzitter	Paul Scheermeijer
5	Kroeglopen in De Pijp	Dirk Goes
7	Pinksteren in Maastricht	Dirk Goes
9	25 vragen aan	Jasper en Ichelle Dekker
16	Op de vlucht voor het Leger des Heils	Dirk Goes
17	Weinig vuurwerk tijdens Algemene Ledenvergadering	Dirk Goes
20	Kort nieuws	Dirk Goes
22	Science Park	Dirk Goes
25	Televisieschaak	Dirk Goes
25	NK Pastores	Dirk Goes
32	Start nieuw jeugdseizoen met veel nieuwe gezichten	Anne Marthe Bouman
35	De tiende partij	Dirk Goes
41	Kronkelend naar het clubkampioenschap	Tobi Kooiman
49	Verslaving	Jan Hein Donner
50	De sterkste schaker onder de kunstenaars	Dirk Goes
56	Schaker verslaat bacterie	Dirk Goes
57	Gent	Paul Scheermeijer
59	Stripverhaal of werkelijkheid?	Kees Heijnis
61	Pijnlijk	Dirk Goes
61	Massakamp Amsterdam-Rotterdam	Sander van de Wiel
64	Aan het hof van Filips II	Dirk Goes
65	Een enerverend potje	Rob Kotmans
67	De tragiek van de snelschaker	Casper Hoorn
69	Schaaketiquette	Dirk Goes
70	De Amsterdam West top 176	Sander van de Wiel
71	Kroeglopen in Santpoort	Dirk Goes
71	In het schaakcafé	Godfried Bomans

Van de voorzitter

– door Paul Scheermeijer –

Welkom bij weer een nieuw seizoen, met weer veel oude getrouwen en ook een paar nieuwe gezichten! In deze editie van Patten natuurlijk verslagen van de zomerbelevingen van velen, in lokale of buitenlandse toernooien. Hopelijk heeft u weer voldoende mooie zetten ingeleverd. In de interne zijn inmiddels alweer zes ronden gespeeld, en zijn er nog maar drie te spelen in de eerste periode, elk puntje telt nu dubbel! Ook de externe is weer gestart, alle teams hebben al een wedstrijd achter de rug. Helaas moesten enkele teams onderling vechten en viel de 'broedermoord' natuurlijk niet goed uit voor de lagere teams. Wij zijn een van de grootste verenigingen, met vooral veel teams in de SGA, waardoor dat helaas niet te voorkomen is. Gelukkig zijn de meeste onderlinge duels achter de rug.

Deze zomer werd er natuurlijk ook in de zomercompetitie 'gewoon' doorgeschaakt. 56 schakers en schaaksters streden mee om de topposities. Na 10 ronden ontstond er een ex aequo met beiden 14 punten, en moesten André Marcus en Partipan Groen in 't Woud nog een onderlinge beslissingspartij spelen om de kampioen aan te wijzen. Zomerkampioen werd Partipan, en André daarmee tweede. De derde plaats was met 12½ punten voor Tycho Burgerhoff.

Ook de eerste clubavond met de jaarlijkse verplichte kost, de Algemene Ledenvergadering, kende weer een vlotte afhandeling. Een punt van aandacht is het stoppen van Sven Pronk als penningmeester, waar we nog een nieuw bestuurslid voor zoeken. Bestuurslid Cees Flikweert zal tijdelijk zijn taken waarnemen, en zodra Cees volledig geïnstalleerd is (toegang tot de bankzaken en e-mailadres, etc.) zal hij u lastigvallen met het verzoek uw jaarlijkse contributie te voldoen. De meeste discussie was er nog rond een technischezakenpunt over het aanpassen van enkele eindigende speeltempi in niet eindigende tempi, het zogenaamde Fischer-tempo. Uiteindelijk besloot de vergadering akkoord te gaan, maar verwees voor de definitieve invulling naar de Technische Commissie. Die heeft inmiddels besloten het voorstel zoals dat er lag in zijn geheel over te nemen.

Het bestuur zoekt dus een nieuwe penningmeester. Weet u een kandidaat of denkt u er zelf over? Spreek mij dan even aan op de club, of stuur een berichtje!

Een beetje vroeg, maar hierbij informeer ik u alvast dat over vier weken (op 14 november) de eerste vier ronden van onze rapidcompetitie (zwitserse indeling met 15 minuten en 10 seconden increment per zet p.p.p.p.) gepland staan. De scores tellen niet mee voor de interne competitie en er is dan ook geen aan- of afmeldplicht, wel vernemen wij het graag op tijd indien u wenst mee te spelen, zodat wij onze gehele administratie niet op het laatste moment hoeven te doen!

Helpt u trouwens ook een handje mee met onze zaal? Velen doen dat al! Neem uw eigen kopjes, glazen en flesjes dan mee terug naar de bar als u een nieuw drankje gaat halen! Ook fijn is het als u meehelpt met opzetten en opruimen!

Houdt u ook de agenda en standen op onze website in de gaten? Een verstandig mens is voorbereid!

Opgave: wit geeft mat in 2.

De schoonheid van het spel

Mat in 2 lijkt schier onmogelijk. Zwart dreigt immers vertragende torenschaakjes op vier verschillende velden (a3, c8, a5 en f8). Toch is er een manier om al deze mogelijkheden in één klap te neutraliseren.

1. Dc5!

Dreigt zowel 2. Dxf5 mat als 2. Dxc3 mat en haalt 1. …. Tc8+ en 1. …. Ta5+ uit de stelling. 1. …. Ta3+ en 1. …. Tf8+ kunnen nog wel, maar die zetten falen op respectievelijk 2. Dxa3 mat en 2. Dxf8 mat, en de dame nemen helpt ook niet. Immers: 1. …. Tcxc5; 2. Td3 mat en 1. …. Tfxc5; 2. Tf4 mat. Ongelofelijk ….

De componist van dit fraais is de beroemde Amerikaan Sam Loyd, een van de meest briljante componisten uit de schaakgeschiedenis

Het bordspel in de kunstgeschiedenis

Wat was naast minnekozen het geliefdste tijdverdrijf van de middeleeuwse ridders en hun dames, en wat was het grote Europese bordspel in alle eeuwen nadien? Schaken, zegt de literatuur. Nee, tot de 19e eeuw was dat toch echt dammen!

Twee Nederlanders bewijzen het in het baanbrekende boek '*Iconography of draughts*', dat op 31 augustus werd gepresenteerd in het Fischerhuis Ede.

Wim van Mourik, clubdammer, is de hoofdauteur. Hij traceerde in een halve eeuw maar liefst zo'n 3.000 schilderijen en tekeningen met het damspel als onderwerp. De reproducties in het boek laten overtuigend zien hoezeer personen uit Europa's betere kringen, waaronder koningshuizen en adellijke families, verslingerd waren aan het damspel. En dat niet alleen, dammen was voor hen een statussymbool.

Dr. Arie van der Stoep, Internationaal Grootmeester in het componeren van damproblemen, promoveerde als linguïst op een dam- en schaakonderwerp: hij analyseerde het jargon van spelers van bordspel, waaronder dammen en schaken, uit het nabije en verre verleden. Hij tekent voor de geïllustreerde historische inleiding, neerslag van bijna een halve eeuw historisch onderzoek. Met opmerkelijke bevindingen: het schaakspel kan in de 6e eeuw zijn promotie hebben overgenomen van het oudere damspel, en het schaakspel werd met zekerheid in de 15e en de 18e eeuw op fundamentele wijze door het damspel beïnvloed. Verder legt hij mechanismen bloot achter het proces dat begin 20e eeuw leidde tot het sociologische vooroordeel dat schaken het grootste bordspel is dat de mensheid voortbracht, veel rijker en dieper dan bijvoorbeeld het damspel.

De verzameling schilderijen en tekeningen van onbekende en bekende kunstenaars bevestigt niet alleen Van der Stoeps onderzoeksresultaten, maar vult ze ook aan: het damspel blijkt, en dat is de zoveelste verrassing, in het verleden ook een tijdpassering van vrouwen uit de hogere kringen van Europa te zijn geweest. De Duitse keurprinses Karoline bijvoorbeeld nam het bij een bezoek aan de prins en prinses Von Hessen op tegen de gastvrouw. Vrouwen blijken echter ook veelvuldig de damdegens met mannen te hebben gekruist. Deze vrouwelijke activiteit was volkomen onbekend, en daarmee levert het boek ook een bijdrage aan genderstudies.

Van Mourik presenteert de selectie – zo'n 300 platen – uit zijn collectie chronologisch, wat een ontwikkeling zichtbaar maakt: zijn de dammers op de middeleeuwse miniaturen vertegenwoordigers van hogere maatschappelijke geledingen, naarmate de tijd vordert zitten er steeds vaker 'gewone' spelers en speelsters achter het dambord. De spelende mens blijft echter zichzelf: in 1283 vangt de kunstenaar dezelfde concentratie, spanning, teleurstelling en triomf als acht eeuwen later.

De historische inleiding en de iconografie leveren een bijdrage aan onze kennis van het verleden: de gehele samenleving damde, van koopman tot prinses, van analfabete varkenshoeder tot koning. En de verhalen over dat populaire schaakspel? Vergeet ze maar, ze zijn de weerslag van wetenschappelijk rammelend wensdenken, tot ver in de 18e eeuw was dammen het grote bordspel. Vóór die tijd werd er wel geschaakt, maar door kleine geïsoleerde groepen uit de hogere milieus. En de kostbare schaakborden en schaakstukken uit de kunstverzameling van Europa's allerrijksten dan? Wel, die bestelden ze eerder om ermee te pronken dan om ermee te spelen.

Toen het schaakspel als tijdpassering opkwam, verloor het damspel de gunst van de beter gesitueerden. Wat het schaakspel won, verloor het damspel: maatschappelijk aanzien en waardering. Elke pagina van de iconografie beklemtoont hoe anders de verhoudingen vroeger lagen.

An Iconography of Draughts, Engelse en Nederlandse tekst. 260 pagina's, full colour, 29x21x2,3 cm. Uitgeverij Van der Stoep, Hooge Zwaluwe. ISBN 978-90-70871-44-4. Prijs € 30, exclusief verzendkosten.

Bron: website Koninklijke Nederlandse Dambond

Kroeglopen in De Pijp

– door Dirk Goes –

Weer veel clubgenoten op het jaarlijkse kroegloperstoernooi in De Pijp, dat ditmaal was gezegend met uitstekende weersomstandigheden. René Pijlman en Dirk Goes waren met een gemiddelde rating van 1823 zwaar favoriet om de ratingprijs tot 1825 in de wacht te slepen, en dat lukte: 8½ punt! Overige clubgenoten:

Tobi Kooiman / Floris Golbach	9
Frans Schoffelmeer / Sebastiaan Holweg	8½
Sven Pronk / Mark Nieuwenbroek	8
Jeroen Cromsigt / Ron Klein	7½
Rob van Haastere / Bert van de Laar	6
Herbert Tulleken / Harrie Boom	5
Adrienne Cramer / Maarten Roos	4½
Jasper Dekker / Thomas van der Meiden	4½
Marcella Mercks / Gre Blokker	1½

Het toernooi werd met 12½ uit 14 gewonnen door het ervaren koppel Hing Ting Lai / Liam Vrolijk. Het zal eens niet ….

René Pijlman en Dirk Goes nemen de ratingprijs tot en met 1825 in ontvangst. Links houdt Paul Scheermeijer een oogje in het zeil en ziet dat het goed is.

VINTAGE

Pinksteren in Maastricht

– door Dirk Goes –

René Pijlman, Jeroen Cromsigt en Dirk Goes behoren al jaren tot de deelnemers van het Pinkstertoernooi in Maastricht, dat ditmaal van 7 tot en met 10 juni op de kalender stond. René speelde een prima toernooi. In de B-groep bleef hij ongeslagen: 4 uit 7, TPR 1910 en 14 punten ratingwinst. Nu zou ik een heel verhaal kunnen vertellen hoe dat allemaal in zijn werk is gegaan, maar ik maak het mezelf gemakkelijk. Op zijn eigen twitterpagina hield René een dagboek bij, dat ik integraal heb overgenomen:

	7 juni: Jaarlijks uitje naar het Limburg Open in Maastricht.
	7 juni: Pinksterweekend in Maastricht is altijd mooi weer, zeg ik steeds. Dit jaar niet.
	7 juni: Eerste ronde met wit soepeltjes remise tegen jeugdspeler uit Hengelo. Ff kalm beginnen. Het toernooi heeft zo'n 465 deelnemers uit 24 landen, daar mag de Limburgse Schaakbond trots op zijn.
	8 juni: Tweede ronde weer jeugdspeler, met zwart. Rustige Alapin-Siciliaan semi-professioneel naar remise geschoven.
	8 juni: Derde ronde weer zwart, tegen een Belgische jongedame. Siciliaans. Ze dreigde me met een pionnenstorm onder de voet te lopen. Ontsnapt met een eeuwigschaakcombinatie. Weer remise dus.
	9 juni: Vierde ronde een hoger-gerate tegenstander uit Denemarken. Ik had hem bijna te pakken met damevangst. Hij had nog 2 velden en ik maar 1 loper om die om beurten aan te vallen. Remise door zetherhaling dus, tevreden mee.
	9 juni: Vijfde ronde zwart tegen een deelnemer uit Duitsland. Complexe Siciliaan, hij biedt vroeg remise aan. Ik ben een tikje moe van al dat geschaak en heb het maar aangenomen. Vijfde remise op rij, maar morgen ga ik vlammen!
	10 juni: Victorie! In ronde 6 met wit een Benoni verpletterd. Met 3½ uit 6 vanmiddag de slotronde.
	10 juni: Slotronde: vlotte remise met zwart, 4 uit 7, ongeslagen. Prima. Het was weer leuk. Maastricht, tot volgend jaar.

Ik vermoed dat Jeroen Cromsigt nu heel stilletjes zit te hopen dat zijn score onvermeld blijft, maar ik heb een journalistieke taak te vervullen, dus daar gaat-ie dan: 2½ uit 7 bij een TPR van 1711 en verlies van 55 ratingpunten, er bleef hem maar weinig bespaard. Teleurstellend, zeker, maar dingen zijn zoals ze zijn.

Zelf speelde ik in de groep waar ik inmiddels qua leeftijd thuishoor: bij de veteranen. Het voordeel van die groep is dat je dan maar vijf partijen hoeft te spelen: een op vrijdag, een op zaterdag, een op zondag en twee op maandag. Zo kon ik nog wat rust pakken, terwijl de anderen zaten te ploeteren. Die rust beviel me prima, al heb ik bepaald niet stilgezeten. Ik had mezelf namelijk een toeristisch regime opgelegd, dat bestond uit bezoekjes aan het Bonnefantenmuseum, de Sint Servaasbasiliek (de oudste nog bestaande kerk in Nederland) en een oud fort op de Sint Pietersberg, waarvan ik de naam vergeten ben. Zeer de moeite waard, zo kan ik u verzekeren!

Het schaken zelf ging niet onaardig. In de eerste ronde hield ik de ratingfavoriet op remise, en in de tweede ronde wist ik mijn tegenstander te kloppen. Met ragfijn spel, zou ik graag willen zeggen, maar in werkelijkheid was het een genant slechte partij mijnerzijds.

Neemt niet weg dat ik hem op het eind van de partij aardig te pakken had. Na 50. …. f7-f6 stond het zo:

Wit:	**Bert Smeets**	**(1762)**
Zwart:	**Dirk Goes**	**(1797)**

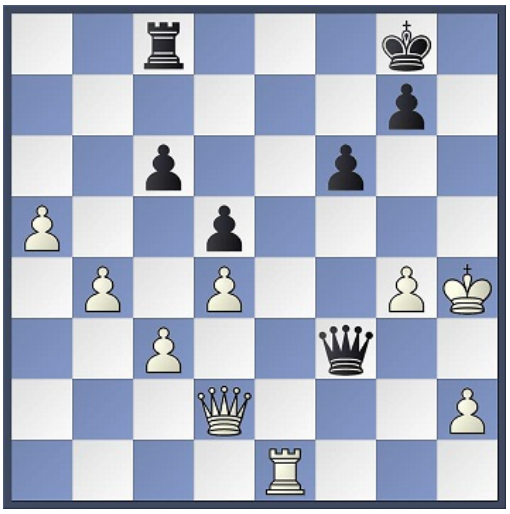

Let op de weinig benijdenswaarde positie van de witte koning.

51. De3? Dg2?

Returning the favour …. Winnend was 46. …. g5+!; 47. Kh5 Dxe3; 48. Txe3 Kf7 en de matdreiging Th8 is slechts te voorkomen door op te geven.

52. De6+?

Ligt voor de hand, wint immers een toren, maar wit heeft geen tijd om die toren van het bord te graaien.

52. …. Kh7; 53. Df5+ g6

En hoofdschuddend opgegeven. Donner zei het al: schaken is een geluksspel.

In de derde ronde ging ik onderuit, en voorafgaand aan de vierde zat ik boordevol strijdlust, vastberaden te vlammen! Dat ging tien zetten goed, maar toen bood tegenstander Henk de Kleijnen, die ik al jaren ken, remise aan, en daar gingen mijn goede voornemens, als sneeuw voor de zon. Remise aangenomen, uiteraard, en de vijfde ronde liet ik aan me voorbijgaan. Ik veinsde uitputtingsverschijnselen bij de wedstrijdleider, die er met open ogen intrapte. Er moet een groot acteur aan mij verloren zijn gegaan ….

25 vragen aan .... Jasper en Ichelle Dekker!

Geboren?

Jasper: Op 19 december 1994, wat met zich meebrengt dat de cadeaus soms een beetje zuinig waren. Sinterklaas is net geweest en kerst staat voor de deur.

Ichelle: Op 31 augustus 1990. Ja wrijf het er maar in, volgend jaar 30. Ik heb altijd moeite gehad met leeftijd en kijk er erg tegen op.

Van wie heb je schaken geleerd? Hoe oud was je toen?

Jasper: Ik was zelf op jonge leeftijd al enthousiast. Ik was een jaar of 4, 5, zat bij een leeg bord met alleen een paard in mijn hand en sprak de (in onze familie) legendarische woorden: "Pap, pap, knap hè van dat paard, dat die overal naar toe kan springen". Vervolgens heeft mijn vader me alles geleerd, van openingen tot aan het eindspel.

Ichelle: Van mijn vader. Ik gok vanaf een maand of vier (daar zijn foto's van). Serieus schaken vanaf ik vier was, en op de jeugdafdeling van schaakclub Bergen.

Wat is je beste karaktereigenschap?	**Jasper:**	Ik denk bedachtzaam. Niet alleen achter het schaakbord, maar ook in sociale situaties. Ik zal nooit dingen te snel doen of zeggen, en voel vaak snel de sfeer aan.
	Ichelle:	Ik denk inlevingsvermogen. Ik zou een slechte dokter zijn omdat ik continu mee zou huilen met mijn patiënten.
En je slechtste?	**Jasper:**	Soms wat te nonchalant of slordig, niet alleen als het gaat om studeren of bijvoorbeeld het kwijtraken van sleutels, maar zeker ook achter het schaakbord. Bij gewonnen stellingen denken 'Ik ben er al' en daardoor niet meer nauwkeurig controleren.
	Ichelle:	Perfectionisme, waardoor ik mijzelf continu in de weg zit en heel erg streng voor mijzelf ben. 'Gelukkig' heb ik dat alleen naar mijzelf toe en niet naar anderen.
Beste film?	**Jasper:**	Nu ben ik geen echte filmliefhebber die elke week wel een filmpje kijkt. Wel heb ik vier films waar ik altijd voor te paaien ben: Apocalypse Now, Pulp Fiction, The Green Mile en Shutter Island.
	Ichelle:	Ja, jeetje... The Shawshank Redemption, American History X, One flew over the cuckoo's nest en natuurlijk Pretty Woman ☺.
Favoriete acteur?	**Jasper:**	Jack Nicholson in One Flew over the cuckoo's nest en Sean Connery als mijn favoriete James Bond.
	Ichelle:	Joaquin Phoenix, Colin Firth en Leonardo DiCaprio.
Favoriete actrice?	**Jasper:**	Heb ik niet. Wel vond ik Angelina Jolie altijd erg knap.
	Ichelle:	Tilda Swinton, Julia Roberts en Lena Headey.
Favoriete schrijver?	**Jasper:**	Als kind was er maar één schrijver: Roald Dahl. Als tiener heeft 'Een nagelaten bekentenis' van Marcellus Emants de meeste indruk op mij gemaakt. Tegenwoordig lees ik voornamelijk politiek-historisch werk voor mijn studie.
	Ichelle:	J.R.R. Tolkien en J.K. Rowling.
Favoriete schilder of kunstenaar?	**Jasper:**	Moeilijke vraag, mijn voorkeur gaat uit naar iets modernere kunst zoals Salvador Dalí, maar ik kan ook ontzettend genieten van een Van Gogh.
	Ichelle:	Vincent van Gogh en Piet Mondriaan.
Wie is je favoriete schaker aller tijden?	**Jasper:**	Tja, die vraag beantwoord ik liever opgedeeld in een aantal kenmerken van briljante schakers. Zo houd ik van de openingen van Sveshnikov, het karakter van Grischuk, het verhaal achter Gelfand, de manieren (en natuurlijk het spel) van Kasparov en de schoonheid in het spel van Fischer.
	Ichelle:	Max Euwe en mijn vader.
Naar welk tv-programma kijk je graag?	**Jasper:**	Dat doe ik niet vaak, maar als ik tv kijk, kijk ik veel sport en 'Pauw' om het nieuws bij te houden. 'Zomergasten' vond ik ook altijd aardig, maar dit jaar vielen de gasten mij een beetje tegen.
	Ichelle:	'De slimste mens', 'Miljoenenjacht' ('Nee, niet koffer 14, zie je, ik zei toch niet koffer...'), 'De wereld draait door' en 'Wie is de mol'.

Hoeveel uur per week besteed je gemiddeld aan schaakstudie?

Jasper: Ik probeer elke dag 20 minuten tactiek te doen in stap 6. Verder pak ik soms het bord erbij en bekijk ik een klassieke partij van grootmeesters uit de 19e of 20e eeuw. Ik zou wel weer wat meer aan openingen kunnen doen, maar dat komt wel.

Ichelle: Voorheen vrij weinig. Soms ging ik mee met mijn broer en vader om een weekendtoernooi te spelen. Sinds ik op Amsterdam West zit en Jasper mij het 'London System' heeft geleerd, heb ik het schaakvirus te pakken. Sinds kort ben ik naar Rotterdam verhuisd en besteed ik in de trein gemiddeld een uur aan oefeningen maken van de stappenmethode. Daarnaast krijg ik elke zondag schaakles, in ruil voor het maken van ontbijt ☺.

Op welke partij stem je?

Jasper: Ik heb lang op de VVD gestemd. Ik dacht in mijn jeugd namelijk dat dat de partij was die het liberalisme, zoals ik dat toen kende, het best vertegenwoordigde. Tijdens mijn studie politicologie kwam ik erachter dat liberalisme meer inhoudt dan lage belastingen en negatieve vrijheid. Sindsdien ben ik een beetje de draad kwijt. De laatste keer heb ik dan ook blanco gestemd.

Ichelle: D66. Vroeger was dit de VVD omdat ik de politieke voorkeur van mijn vader blindelings overnam. Tegenwoordig lees ik mijzelf wat meer in. Met een broer die afgestudeerd politicoloog is, en een vader die fanatiek is, kun je je voorstellen hoe de gesprekken gaan wanneer het niet over schaken gaat.

Naar welke muziek luister je het liefst?

Jasper: Deze vraag is moeilijk te beantwoorden. Muziek is een vrij belangrijk onderdeel in mijn leven, en dat komt niet in de laatste plaats door de opvoeding binnen de familie Dekker. Ik kan wel een aantal hele goede artiesten opnoemen, ja, laat ik het daar maar bij houden. John Lennon, Don Henley, Jackson Browne, Led Zeppelin, maar ook modernere artiesten als The Red Hot Chili Peppers, The Kooks, John Mayer en The Foo Fighters.

Verder ben ik een aantal jaar DJ geweest in Alkmaar en omstreken. In die tijd maakte ik zelf ook elektronische muziek, dus daar luister ik ook nog graag naar.

Ichelle: Mijn favoriete band aller tijden is Coldplay. Daarnaast John Mayer, Fleetwood Mac, Don Henley, etc. Ik ben een echte muziekfanaat en ben naar meer dan 100 concerten geweest. De mooiste concerten ooit (naast de 10 van Coldplay uiteraard) waren toch wel The Eagles, Don Henley, Jackson Brown en Paul Simon & Sting, samen met mijn vader.

Wat is je favoriete sport naast schaken?

Jasper: Ik loop veel hard sinds een aantal jaar, dat begint een tweede passie te worden. Verder vind ik het leuk om soms te tennissen en te squashen.

Ichelle: Om te kijken schaatsen en voetbal (ben PSV-aanhanger, weet niet of het veilig is om dat te zeggen). Om te doen fitness of lange wandelingen.

Welke hobby's beoefen je in je vrije tijd?

Jasper: Nou, naast werk, studie, schaken en hardlopen blijft er niet veel tijd meer over voor andere hobby's. Toch vind ik Risk, 30 seconds of kaartspellen wel heel leuk om met vrienden (die schaken geen van allen) op een vrijdagavond te doen.

Ichelle: Wandelen, concerten, bioscoopbezoek, musicals, stedentrips en koken.

Welke krant lees je serieus?

Jasper: Af en toe de NRC.

Ichelle: Nu kan ik wel heel interessant gaan doen dat ik allemaal kranten lees, maar het blijft vaak bij nu.nl en het journaal in de avond.

Op welke leeftijd speelde je je eerste serieuze partij?

Jasper: Pfoe, dat moet ik opzoeken. Als jeugdschaak niet wordt meegerekend, dan ga ik voor mijn debuut in de interne competitie van SC Bergen. Ik was toen 12, denk ik, en ik speelde tegen Piet Vlam. Ik won een pionneneindspel. Ik herinner me nog goed hoe ik me voelde toen ik voor het eerst in een lange partij in de verte zag dat mijn pion eerder zou promoveren dan die van mijn tegenstander, vanaf dat moment was ik verkocht.

Ichelle: Ik denk het scholenschaakkampioenschap in de jeugd. Of de vierkamp in Dieren 2016, toen ben ik pas weer begonnen met schaken.

Wat is het beste toernooiresultaat dat je ooit hebt geboekt?

Jasper: Ik was best trots vorig jaar op mijn 1½ punt in groep 3 van de weekendvierkampen van Tata. Verder speelde ik eind februari een goed toernooi in Leiden met 3½ uit 5 en een TPR van 2050.

Ichelle: Ik denk twee Tata-vierkampen achter elkaar winnen. Verder ben ik nog bezig met de weg naar boven.

Bij wie zou je graag vergif in de thee willen doen?

Jasper: Daar heb ik nooit zo'n last van. Wel vind ik het vervelend als mensen het schaken bagatelliseren tot 'het is maar een spelletje' als er verloren wordt. Neem je verlies waardig en blijf ook dan inzien dat schaken zoveel meer bevat dan het zijn van een spel.

Ichelle: Sylvana Simons.

Ben je gelovig c.q. bijgelovig?

Jasper: Gelovig, nee. Bijgelovig, een beetje. Dan gaat het om dingen als dezelfde pen gebruiken na een winstpartij.

Ichelle: Geloof ben ik al lange tijd geleden verloren. Bijgelovig niet zo zeer. Ik wil wel graag geloven dat ik sommige keuzes heb gemaakt met een bepaalde reden, waardoor ik nu de mensen om mij heen heb die ik heb en daar dan erg dankbaar voor ben.

Wat is je favoriete vakantieland?

Jasper: Italië, zonder twijfel.

Ichelle: Nieuw-Zeeland. Hier heb ik negen maanden gewoond en gewerkt, beste keuze ooit. Heb je geld? Ga erheen! Heb je tijd? Ga erheen! Heb je geen geld? Ga sparen! Heb je geen tijd? Zeg je baan op, neem onbetaald verlof of ga daar werken!

Wat eet je het liefst?

Jasper: Mexicaans of een goede pasta.

Ichelle: Sushi! Ik ben sowieso erg fan van de Aziatische keuken.

Wat drink je het liefst?

Jasper: Toch wel een koud biertje na het hardlopen, of een glas rode wijn bij een lekker gerecht.

Ichelle: Goede wijn (in mijn ogen dan). Komt door mijn vader. Wat tips. Witte wijn: Chablis/Sancerre/Quincy Rose: Rimauresq. Rode wijn: Brunello of McArthur Ridge pinot noir (moet je wel even naar Nieuw-Zeeland vliegen).

Wat mis je op de club?

Jasper: Meer live-borden! Ik vind het leuk om een team te kunnen volgen. Ik snap in ieder geval niet het idee van alleen het eerste bord live. Ik pleit daarom voor meer van deze borden, aangezien ik op de ALV hoorde dat we als club toch verlies moeten maken. Verder is dit een hartstikke gezellige club, waar ik me na bijna drie jaar zeker thuis begin te voelen!

Ichelle: Een vrouwenteam.

Interne competitie seizoen 2019/2020

Stand per 17 oktober 2019

1.	Ansgar Mohnkern	1014
2.	Iwan Bonoo	1014
3.	Erik Dekker	987
4.	René Pijlman	920
5.	Paul Scheermeijer	914
6.	Sander van de Wiel	880
7.	Jeroen Cromsigt	861
8.	Mustafa Yahia	814
9.	Leo Littel	810
10.	Jasper Dekker	810
11.	Gijs de Waal	808
12.	Wim van Tuyl	802
13.	Frans Schoffelmeer	795
14.	Jan Winsemius	790
15.	Himmet Obut	781
16.	Serkan Ozkoc	774
17.	Tycho Burgerhoff	772
18.	Ridens Bolhuis	760
19.	Aldo van de Woestijne	758
20.	Remco Hillebrandt	756
21.	Mehmet Elliyasa	748
22.	Thomas Hufener	732
23.	Bert van de Laar	722
24.	Partipan Groen in ’t Wout	721
25.	Djon Spelbrink	711
26.	Floris Golbach	711
27.	Mark Nieuwenbroek	706
28.	Arie van Walraven	696
29.	Hans Balhuizen	691
30.	Ronald van Etten	690
31.	André Marcus	681
32.	Frits Veenstra	668
33.	Bart de Boer	666
34.	Rob Kotmans	658
35.	Hilbrand Bruinsma	654
36.	Casper Hoorn	644
37.	Tobi Kooiman	636
38.	Frank van de Pavoordt	635
39.	Peter Manuel	624
40.	Ralph Sanders	622
41.	Bas van den Berg	616
42.	Reitze Brouwer	610
43.	Eric van Tuijl	604
44.	Pieter Venema	599
45.	Remco Wolgen	596
46.	Vincent Panhuysen	582
47.	Henk van de Berg	576
48.	Nanne Kingma	573
49.	Edward Waersegers	571
50.	Sven Pronk	550
51.	Thomas Patty	548
52.	Jildo Kalma	535
53.	Humie Pourseyf	528
54.	Jan Looijen	526
55.	Nojan Nematollahifard	522
56.	Thijs Boon	510
57.	Vahe Stepanian	506
58.	Kees Heijnis	502
59.	Marjolein Aarten	496
60.	Jan Pieter Streef	489
61.	Jos Kooiker	489
62.	Gert-Jan Goedhart	484
63.	Göksel Basyigit	480
64.	Michiel Smit	475
65.	Jan de Wilde	468
66.	Jan van der Heyden	466
67.	Hans Spanjersberg	458
68.	Jan Schuur	456
69.	Rob Adamson	447
70.	Adrienne Cramer	440
71.	Jo van den Berg	433
72.	Wouter van de Kamer	432
73.	Paul Helmer	432
74.	Wouter Tieleman	432
75.	Karel van Hattum	425
76.	Jan Warmerdam	424
77.	Jan de Heer	420
78.	Peter Notebaart	417
79.	Ronald Kersbergen	416
80.	Frank Kieft	416
81.	Paco van Dinther	411
82.	Reinier Koch	406
83.	Marc Meuwissen	404
84.	Rob Thijssing	400
85.	Johan Lubbers	391
86.	Tony Hall	385
87.	Karam Awad	385
88.	Ron Klein	384
89.	Cees Flikweert	380
90.	Marlo Coolen	380
91.	Fabio Wouters	376
92.	Jeroen van den Berg	375
93.	Marcella Mercks	374
94.	Jonathan van der Lee	373
95.	Benno de Jongh	368
96.	Maarten Zwartjes	367
97.	Dick van der Eijk	366
98.	Rob Scheermeijer	361
99.	Ron Segers	358
100.	Peter Gijsberti Hodenpijl	358
101.	Olivier Hersperger	357
102.	Rob van Haastere	354
103.	Maher Barakat	352
104.	Dirk Goes	352
105.	George Boellaard	349
106.	Ivo Strubin	346
107.	Herbert Tulleken	345
108.	Nicholas Man	344
109.	Morad Ibrahim	342
110.	Zilver Hofstee	338
111.	Huong Do	338
112.	Hubert van Kooten	336
113.	Andy Gerritsen	336
114.	Sjaak Vlaming	327
115.	Ric Soeurt	325
116.	Jos Jaarsveld	324
117.	Michiel Peereboom	322
118.	Dick Schievels	322
119.	Bert Dreef	320
120.	Steve Michel	320

121.	Kyon van der Waals	316
122.	Sebastiaan Holweg	315
123.	Job Eisses	314
124.	Maarten Roos	312
125.	Sehriban Simsek	308
126.	Gido ter Heyne	306
127.	Ichelle Dekker	303
128.	Wim Visser	302
129.	Thijs Loermans	299
130.	Ger Kemper	299
131.	Ata Pazvant	294
132.	Erik Hoekstra	294
133.	George Tadrous	293
134.	Tom Visser	286
135.	Masih Wakil	283
136.	Martijn de Vroom	280
137.	Mario Borrego	278
138.	Ruud Mercks	277
139.	Henk Kelch	276
140.	Albraa Hasb	262
141.	Etai Rosenberg	260
142.	Harry Kuijpers	258
143.	Milo Broerse	254
144.	Steef van de Berg	246
145.	Silvia de Vries	244
146.	Peter Hofstee	228
147.	Thomas O'Keefe	224
148.	Jeannot Tuynman	217
149.	Henk van Calcar	214
150.	Mats Waersegers	212
151.	Kevin Helfrich	212
152.	Gre Blokker	191
153.	Bastiaan Zwiers	184
154.	IJsbrand Meeter	172

Stand groep 1 seizoen 2019/2020 per 17 oktober 2019

1.	Ansgar Mohnkern	1014
2.	Iwan Bonoo	1014
3.	René Pijlman	920
4.	Paul Scheermeijer	914
5.	Jeroen Cromsigt	861
6.	Mustafa Yahia	814
7.	Frans Schoffelmeer	795
8.	Jan Winsemius	790
9.	Ridens Bolhuis	760
10.	Aldo van de Woestijne	758
11.	Remco Hillebrandt	756
12.	Thomas Hufener	732
13.	Mark Nieuwenbroek	706
14.	Tobi Kooiman	636
15.	Peter Manuel	624
16.	Sven Pronk	550
17.	Jan Schuur	456
18.	Johan Lubbers	391
19.	Ron Klein	384
20.	Jeroen van den Berg	375

Stand groep 2 seizoen 2019/2020 per 17 oktober 2019

1.	Erik Dekker	987
2.	Leo Littel	810
3.	Jasper Dekker	810
4.	Gijs de Waal	808
5.	Wim van Tuyl	802
6.	Tycho Burgerhoff	772
7.	Mehmet Elliyasa	748
8.	Djon Spelbrink	711
9.	Floris Golbach	711
10.	Frits Veenstra	668
11.	Rob Kotmans	658
12.	Frank van de Pavoordt	635
13.	Jildo Kalma	535
14.	Jos Kooiker	489
15.	Gert-Jan Goedhart	484
16.	Paul Helmer	432
17.	Benno de Jongh	368
18.	Dick van der Eijk	366
19.	Rob Scheermeijer	361
20.	Rob van Haastere	354
21.	Dirk Goes	352
22.	Huong Do	338
23.	Steve Michel	320
24.	Ata Pazvant	294

Stand groep 3 seizoen 2019/2020 per 17 oktober 2019

1.	Sander van de Wiel	880
2.	Himmet Obut	781
3.	Partipan Groen in 't Wout	721
4.	Bart de Boer	666
5.	Hilbrand Bruinsma	654
6.	Casper Hoorn	644
7.	Reitze Brouwer	610
8.	Remco Wolgen	596
9.	Vincent Panhuysen	582
10.	Nanne Kingma	573
11.	Humie Pourseyf	528
12.	Jan Pieter Streef	489
13.	Göksel Basyigit	480
14.	Jan de Heer	420
15.	Marc Meuwissen	404
16.	Karam Awad	385
17.	Marlo Coolen	380
18.	Olivier Hersperger	357
19.	Maher Barakat	352
20.	Ivo Strubin	346
21.	Nicholas Man	344
22.	Andy Gerritsen	336
23.	Sjaak Vlaming	327
24.	Michiel Peereboom	322
25.	Dick Schievels	322
26.	Bert Dreef	320
27.	Erik Hoekstra	294
28.	Tom Visser	286

Stand groep 4 seizoen 2019/2020 per 17 oktober 2019

1.	Bert van de Laar	722
2.	Arie van Walraven	696
3.	Hans Balhuizen	691
4.	Ralph Sanders	622
5.	Bas van den Berg	616
6.	Eric van Tuijl	604
7.	Henk van de Berg	576
8.	Hans Spanjersberg	458
9.	Adrienne Cramer	440
10.	Wouter Tieleman	432
11.	Ronald Kersbergen	416
12.	Rob Thijssing	400
13.	Cees Flikweert	380
14.	George Boellaard	349
15.	Herbert Tulleken	345
16.	Sebastiaan Holweg	315
17.	Maarten Roos	312
18.	Thijs Loermans	299
19.	Ger Kemper	299

Stand groep 5 seizoen 2019/2020 per 17 oktober 2019

1.	Serkan Ozkoc	774
2.	Ronald van Etten	690
3.	André Marcus	681
4.	Pieter Venema	599
5.	Thomas Patty	548
6.	Vahe Stepanian	506
7.	Marjolein Aarten	496
8.	Karel van Hattum	425
9.	Ichelle Dekker	303
10.	Wim Visser	302
11.	George Tadrous	293
12.	Masih Wakil	283
13.	Mario Borrego	278
14.	Ruud Mercks	277
15.	Henk Kelch	276
16.	Albraa Hasb	262
17.	Etai Rosenberg	260

Stand groep 6 seizoen 2019/2020 per 17 oktober 2019

1.	Nojan Nematollahifard	522
2.	Thijs Boon	510
3.	Kees Heijnis	502
4.	Jan van der Heyden	466
5.	Rob Adamson	447
6.	Jo van den Berg	433
7.	Frank Kieft	416
8.	Tony Hall	385
9.	Maarten Zwartjes	367
10.	Ron Segers	358
11.	Jos Jaarsveld	324
12.	Job Eisses	314
13.	Martijn de Vroom	280
14.	Harry Kuijpers	258
15.	Milo Broerse	254
16.	Steef van de Berg	246
17.	Silvia de Vries	244
18.	Kevin Helfrich	212

Stand groep 7 seizoen 2019/2020 per 17 oktober 2019

1.	Edward Waersegers	571
2.	Jan Looijen	526
3.	Jan de Wilde	468
4.	Wouter van de Kamer	432
5.	Jan Warmerdam	424
6.	Peter Notebaart	417
7.	Paco van Dinther	411
8.	Fabio Wouters	376
9.	Marcella Mercks	374
10.	Jonathan van der Lee	373
11.	Peter Gijsberti Hodenpijl	358
12.	Morad Ibrahim	342
13.	Zilver Hofstee	338
14.	Ric Soeurt	325
15.	Kyon van der Waals	316
16.	Sehriban Simsek	308
17.	Peter Hofstee	228
18.	Thomas O'Keefe	224
19.	Mats Waersegers	212
20.	Gre Blokker	191
21.	Bastiaan Zwiers	184

Stand groep 8 seizoen 2019/2020 per 17 oktober 2019

1.	Michiel Smit	475
2.	Reinier Koch	406
3.	Hubert van Kooten	336
4.	Gido ter Heyne	306
5.	Jeannot Tuynman	217
6.	Henk van Calcar	214
7.	IJsbrand Meeter	172

Op de vlucht voor het Leger des Heils

– door Dirk Goes –

De kwartfinales van het kandidatentoernooi in 1977, waarvan de winnaar de uitdager zou worden van regerend wereldkampioen Anatoli Karpov, werden alle gespeeld in Europese landen: Spasski-Hort in Reykjavik, Polugajevski-Mecking in Luzern, Kortsjnoi-Petrosjan in het Italiaanse Il Ciocco en Portisch-Larsen in ons eigen Rotterdam. Het was voor de Rotterdammers het eerste schaakevenement van enige importantie binnen de stadsmuren, en met de hen zo kenmerkende voortvarendheid werd alles uit de kast gehaald om er een eclatant succes van te maken. De match werd georganiseerd door de Rotterdamse Schaakbond, in samenwerking met de gemeente Rotterdam, de plaatselijke VVV en dagblad Het Vrije Volk. De kosten bedroegen circa f 90.000, en het zag er even naar uit dat dat bedrag een te groot obstakel zou zijn, maar Verzekeringsmaatschappij AMEV legde f 50.000 op tafel en de match kon doorgang vinden.

Gespeeld werd in de dakfoyer van Zalencomplex De Doelen. Daar mocht geen publiek bij, maar belangstellenden konden à raison van f 5 per dag in een apart zaaltje de spelers zien via een gesloten tv-systeem, terwijl de partijen werden becommentarieerd door Cor van Wijgerden en Hans Böhm. Arbiter was Armin Heintze, voorzitter van de Oost-Duitse Schaakbond, die werd bijgestaan door hulpscheidsrechter Arthur Schuering.

De eerste partij werd gespeeld op zaterdag 26 februari. Het eerste uur verliep zoals gepland, maar plotseling klonken er uit de aangrenzende Grote Zaal verontrustende geluiden. Wat bleek: het Leger des Heils had de ruimte afgehuurd om er eens flink de glorie van de Heer te bejubelen, compleet met muziekkorps en een groot koor van enige honderden personen. Het spreekt voor zich dat de door hen geproduceerde decibellen teveel waren voor de tere schakersoren, en Heintze zette de klok stil. Na koortsachtig overleg werd besloten de partij voort te zetten in een kantoor van Pensioenverzekeringsmaatschappij 'Metallicus' aan de Mathenesserlaan, waar adjunct-toernooidirecteur Van der Waal in het dagelijks leven werkzaam was. Daar was er geen eten en drinken, dus trok Van der Waal erop uit om boodschappen te doen; hij kwam terug met een kilo kaas. De partij werd na 41 zetten afgebroken en na hervatting door Larsen verloren.

Voor de organisatoren was deze eerste partij natuurlijk een kleine ramp. Er was vanuit gegaan dat De Doelen geluidsdicht zou zijn, niet dus. Euwe, op dat moment voorzitter van de FIDE, had van tevoren de zaal bekeken, uitgerekend tijdens een concert van het Philharmonisch Orkest, en achtte de geluidsoverlast binnen de perken. Aarts-spotter Jan Hein Donner zag er de humor wel van in. "Het Leger des Heils mag van alle krijgsmachtonderdelen de meest vredelievende zijn, ook zijn zij van alle christelijke groeperingen ongetwijfeld de meest luidruchtigen" schreef hij pesterig in De Volkskrant van 26 februari 1977, om te vervolgen met "Zelden boekte het Leger des Heils zo'n overtuigende overwinning".

De tweede partij werd weer gewoon in de dakfoyer gespeeld in de verwachting dat er nu toch werkelijk niets meer mis kon gaan, maar een groepje bejaarden in een van de aangrenzende zalen dacht daar anders over en barstte in gezang uit: lang zal die leven! De organisatoren keken elkaar vertwijfeld in de ogen: dat kon er ook nog wel bij!

En nog was de doos van Pandora niet leeg, want ook in de laatste partij ging er iets mis. De Doelen was die dag niet beschikbaar en er werd uitgeweken naar de aula van de Pedagogische Academie 'Lucia', vlakbij de drukke Lijnbaan. Dat ging aanvankelijk prima, totdat er ineens een straatorgel begon te spelen. De veelgeplaagde Van der Waal ging naar buiten en gaf de man een tientje, op voorwaarde dat hij zou ophoepelen.

Uiteindelijk werd de tumultueuze match met 6½-3½ gewonnen door Portisch, die zijn prestatie beloond zag met f 12.500. Larsen ging naar huis met f 7.500. In de halve finale, gespeeld in Geneve, speelde Portisch tegen Spasski en verloor met 8½-6½. De andere halve finale, tussen Kortsjnoi en Polugajevski, werd gespeeld in het Franse Evian les Bains en werd met 8½-4½ door eerstgenoemde gewonnen. De finale van het kandidatentoernooi ging dus tussen Kortsjnoi en Spasski. In Belgrado werd het 10½-7½ voor Kortsjnoi, die daarmee de uitdager van Karpov werd. Deze incidentrijke match, in Baguio City (Filipijnen), ging met 6-5 naar Karpov, die daarmee zijn wereldtitel behield.

Weinig vuurwerk tijdens Algemene Ledenvergadering

– door Dirk Goes –

De Algemene Ledenvergadering van 5 september jl. verliep ordentelijk en beschaafd, zoals elk jaar. Een korte impressie.

Opening

Elk jaar wordt ernaar gestreefd deze te doen plaatsvinden om klokslag 20.00 uur. Dat is nog nooit gelukt, en ook ditmaal is het bestuur coulant ten opzichte van notoire laatkomers. Uiteindelijk opent voorzitter Scheermeijer de vergadering om 20.14 uur plaatselijke tijd.

Mededelingen

De leden die ons in het het seizoen 2018/2019 zijn ontvallen (Carel Cornel, Marcel van Lieverlooy en Gerald van de Pieterman) worden herdacht met een minuut stilte. Altijd een indrukwekkend moment.

Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 6 september 2018

Ruud Mercks vraagt of er weer eens een echt scorebord komt. Deze vraag stelt hij elk jaar, en ook ditmaal wordt hij aan het lijntje gehouden. Paul Scheermeijer: "Dat is *in progress*". Ja ja ….

Financieel jaarverslag 2018-2019

Penningmeester Sven Pronk meldt trots dat we dit jaar verlies hebben gemaakt en noemt dit een goed teken. Dat klinkt een beetje raar uit de mond van een penningmeester (die hebben doorgaans een zuinig imago), maar de club heeft een teveel aan eigen vermogen en moet daar dringend vanaf. Het verlies is wel een beetje lager dan begroot.

Floris Golbach vraagt naar posten links en rechts van de exploitatierekening. Sven, gespeeld verbaasd: "O, je bedoelt debet en credit?"

René Pijlman vraagt waarom er donaties zijn begroot. Sven: "Je moet realistisch begroten, en de donaties zijn wel degelijk realistisch. René lijkt niet erg overtuigd, maar berust: "Nou, vooruit dan maar".

Verkiezing nieuwe penningmeester

Sven Pronk treedt na vijf jaar af omdat zijn bestuursfunctie lastig te combineren is met zijn werk, dat zich voornamelijk in België afspeelt. Het bestuur heeft nog geen opvolger in gedachten, en op de vraag "Wie voelt zich geroepen" kijkt iedereen elkaar aan. Geconstateerd moet worden dat we tijdelijk penningmeesterloos door het schaakleven zullen moeten gaan.

Jeugdzaken

Het gaat goed met de jeugd. Jeugdleidster Anne Marthe Bouman meldt dat er nu tien trainers zijn op een totaal van circa 45 kinderen.

Technische zaken

Behandeld wordt een voorstel van René Pijlman en Tobi Kooiman inzake de invoering van increment bij verschillende competities, zoals daar zijn de interne, de beker, het snelschaakkampioenschap en het Oranjetoernooi. Tobi houdt een warm pleidooi: "René is voorzitter van de SGA, maar dat wil nog niet zeggen dat we al zijn ideeën moeten afwijzen." Wist u al dat Tobi stand-up comedian is?

Een levendige discussie ontspint zich. De meesten voelen wel voor increment, maar sommige leden, in het bijzonder Wim van Tuyl en Ridens Bolhuis, voelen zich overvallen.

Wim van Tuyl: "Waarom dingen veranderen als er geen klachten zijn?"
Tobi: "Ik had wel klachten!"
Sven: "Ik ook!"

Uiteindelijk volgt er een hoofdelijke stemming. Een ruime meerderheid verklaart zich voorstander van increment. De Technische Commissie gaat zich beraden.

Rondvraag

Jan Winsemius meldt dat het SGA-cupreglement is aangepast. Met ingang van dit seizoen zal er worden gespeeld in drie categorieën: de gouden SGA-cup (waarbij alle leden speelgerechtigd zijn), de zilveren SGA-cup (tot rating 1900) en de bronzen SGA-cup (tot rating 1600). Verder roept Jan de leden op zich aan te melden voor de externe competitie, bij voorkeur schakers met een rating van 2700+. Altijd lachen met die jongen ….

Sluiting

Om 21.50 uur constateert voorzitter Scheermeijer dat er niets meer aan de orde is en verklaart de vergadering voor beëindigd.

Op zaterdag 22 juni jl. organiseerde het Max Euwe Centrum voor de 26e keer in successie haar jaarlijkse Pleinfestival. Op bovenstaande foto zien we Mehmet Elliyasa schaken tegen Liam Vrolijk, de regerend Nederlands kampioen in de categorie tot 20 jaar. Mehmet speelde een sterke partij, maar dat was niet genoeg om te winnen, laat staan remise te houden ….

Kort nieuws

– door Dirk Goes –

Tilburg, 15 juni 2019

Huong Do deed mee aan het NK Lightning, een vorm van schaken waar de deelnemers partijen van 2 minuten zonder increment tot een goed einde moeten zien te brengen. Aanvankelijk moest ze even wennen aan het bizarre tempo, en ze beëindigde de voorrondes met een score van 11 uit 28. Daarmee plaatste zij zich voor de finalegroep D, waar zij flink huishield: 13 uit 15 en een eerste plaats!

Er waren 147 deelnemers. Specialist Hing Ting Lai werd met zijn score van 13½ uit 15 voor de derde keer in vijf jaar tijd kampioen van Nederland door in de finalegroep A de grote Anish Giri een half punt voor te blijven.

Haarlem, 28 tot en met 30 juni 2019

Tijdens het jaarlijkse ROC Nova College Schaaktoernooi werd door onze clubgenoten uitstekend gepresteerd. Jasper Dekker bleef met zijn score van 2½ uit 6 onder de 50% in de A-groep, maar wel tegen sterke oppositie, prima derhalve. In de B-groep eindigde Frits Veenstra met 4½ uit 6 ook al in de plus. In de vierde ronde kwam hij straal verloren te staan tegen de Rus Andrei Mischenko, maar hij slaagde erin af te wikkelen naar een stelling waarin hij een dolle dame had, remise dus! Bert Dreef ten slotte kwam tweemaal tot winst, wat helaas niet genoeg was om drie nullen uit te wissen.

Amstelveen, diverse vrijdagen in de maanden juni en juli 2019

Het Amstelveen Open is een toernooi met een bijzondere formule. Eerst drie rondjes rapid op één avond, en vervolgens vier partijen met klassiek tempo. Het toernooi werd met een score van 6 uit 7 gewonnen door onze jeugdtrainer Tjark Vos. Bert Dreef scoorde 3½ punt terwijl Mario Borrego niet verder kwam dan 1 uit 6, waarna hij de laatste ronde aan zich voorbij liet gaan.

Alkmaar, 7 juli 2019

In het kroegloperstoernooi van Alkmaar wist het ervaren koppel Jeroen Cromsigt / Ron Klein met 10 uit 14 een fraaie vierde plaats te behalen.

Gent, 20 tot en met 24 juli 2019

Zoals te doen gebruikelijk weer veel clubgenoten tijdens het jaarlijkse toernooi in Gent. In het hoofdtoernooi speelden Paul Scheermeijer, Iwan Bonoo en Frans Schoffelmeer mee. Paul scoorde 3½ punt, Iwan 3½ en Frans 3, allen uit zeven partijen. Bij de veteranen kwamen Adrienne Cramer, Ruud Mercks, Marcella Mercks en Maarten Roos in actie. Adrienne 2½ uit 5, Ruud 1½ uit 3, Marcella 1 uit 5 en Maarten eveneens 1 uit 5. Het was weer plezant.

Dieren, 26 juli 2019

Jasper Dekker speelde in de reservegroep B van het Open NK. Hij had het zwaar. Na een start van een half punt uit 5 partijen kreeg hij een bye ter waarde van een vol punt in ronde 6, en in de rondes 7 tot en met 9 krabbelde hij wat op: 2 uit 3, uiteindelijk dus 3½ uit 9. Zus Ichelle scoorde 4 uit 9 en dat was best goed, want haar TPR (1459) was hoger dan haar rating (1415). Leo Littel speelde een vierkampje en bleef met 2 uit 3 ongeslagen.

Leiden, 1 september 2019

Na hun vierde plaats in Alkmaar (zie hierboven) deed het duo Jeroen Cromsigt / Ron Klein opnieuw van zich spreken tijdens het kroegloperstoernooi van Leiden: 9 uit 14!

Delft, 14 september 2019

Het rapidtoernooi van de Delftse schaakvereniging DSC kende een sterke bezetting met deelname van de grootmeesters Van Wely en Van den Doel, alsmede vier IM's. Hing Ting Lai ging er na 6 uit 7 met de buit vandoor. In de B-groep behaalde Dirk Goes een score van 5 uit 7, goed voor een klein prijsje.

Hillegom, 5 oktober 2019

De Hillegomse schaakvereniging De Uil organiseerde op zaterdag 5 oktober haar jaarlijkse rapidtoernooi. Floris Golbach was ingedeeld in de zware hoofdgroep (onder andere 1 GM en 5 IM's) en startte met 0 uit 4. Daarmee was het ergste leed geleden en hij besloot zijn toernooi met 2½ uit 3. Frits Veenstra speelde in groep 1 van de achtkampen en kwam niet verder dan 2 uit 7.

N.B.: Sven Pronk zou ook meespelen. Hij had zich te elfder ure aangemeld en belde mij op vrijdag of hij de volgende dag kon meerijden. Tuurlijk, geen probleem, en we spraken af bij Station Lelylaan, 's morgens om 10 uur. Afijn, ik sta op het afgesproken tijdstip met mijn auto bij Station Lelylaan, geen Sven. Vijf minuten later, nog steeds geen Sven. Maar eens gebeld, "spreek uw bericht in na de piep". Gek word je ervan …. Nog maar eens vijf minuten gewacht, maar toen werd het toch echt tijd om te vertrekken anders waren we zelf te laat gekomen.

Laat in de middag weer gebeld, en verdomd, ditmaal kreeg ik hem aan de lijn. Op de vraag wat er was misgegaan begon hij aan een onsmakelijk verhaal, dat hij de avond daarvoor een date had met een meisje en niet thuis had geslapen, en de batterij van zijn telefoon was leeg, en dat meisje had geen oplader maar gelukkig wel condooms en …. Ho stop, ik wil het allemaal niet weten!!

Die blik in zijn ogen!

Science Park

– door Dirk Goes –

Van 6 tot en met 14 juli werd voor de negende maal in successie het Amsterdam Science Park Chess Tournament gespeeld. Ditmaal waren er in totaal 368 deelnemers, 33 meer dan vorig jaar. Heel Holland ~~bakt~~ schaakt!

Het toernooi verliep gladjes, zoals elk jaar. De vele vrijwilligers, waarvan de meesten al jaren meedraaien, zijn onderdeel van een goed geoliede machine, en op het terras was het, ondanks het voor de tijd van het jaar iets te koele weer, goed toeven. Maar omdat ik als rasechte Amsterdammer altijd wat te zeiken moet hebben, maak ik graag van de gelegenheid gebruik wat lichte kritiek te spuien. Opbouwend, zoals u van me gewend bent ….

1. In de bar schalde muziek van overwegend tenenkrommend allooi uit de luidspreker, en met de volumeknop iets te dicht bij de tien. Kennelijk gaat men ervan uit dat het publiek dat kan waarderen, wat mij betreft een van de meest hardnekkige misverstanden van de moderne tijd. Ik denk dat de gemiddelde schaker niet op deze takkeherrie zit te wachten, maar wellicht spreek ik voor mezelf.
2. Consumpties konden slechts met pinpas worden afgerekend. Ik weet het, je ziet het steeds vaker tegenwoordig (de nieuwe tijd, net wat u zegt), maar ik hou er niet van. Wat mij betreft is cash geld een wettig betaalmiddel en dien ik te allen tijde in staat te worden gesteld daarmee te betalen. Ik realiseer me dat dat niet gaat gebeuren en dat ik voor een verloren zaak vecht, maar ik ben een principieel mens en principes mogen wat kosten. Maar dan wel in cash!
3. Op de website van het Science Park-toernooi stond dat voor parkeren 2 euro 40 per uur moest worden afgerekend, maar dat bleek niet bijgewerkte informatie van vorig jaar. Inmiddels had het de gemeente behaagd het parkeertarief te verdubbelen naar 4 euro 80 per uur, en ja, u leest het goed. De schaamteloze graaizucht van de lokale (s)linkse (r)overheid kent geen grenzen. Voorwaar ik zeg u: pas wanneer de gehele bevolking naar de voedselbanken en de kringloopwinkels is verjaagd, en autorijden slechts is voorbehouden aan de elite, zal hun arrogante dedain voor de gewone hardwerkende burger zijn gestild. Ach, dat ik dat nog moet meemaken op mijn oude dag ….

Zo, dat moest er even uit ☺.

Aan het evenement werd deelgenomen door 12 AW'ers, die overwegend matige tot gemiddelde scores lieten noteren. De beste prestatie kwam nog van Floris Golbach, die in de B-groep met 0 uit 2 begon maar vervolgens losjes 5½ uit 7 scoorde. Verder nog eervolle vermeldingen voor Sven Pronk en René Pijlman, die erin slaagden ratingwinst te boeken en aldus kunnen terugblikken op een geslaagd toernooi. In de dagvierkamp behaalde Jan Looijen een kan-niet-beter-score van 3 uit 3!

De scores van de verschillende clubgenoten:

	Groep	**Score**		
Sven Pronk	A	4	uit	9
Floris Golbach	B	5½	uit	9
Dick van der Eijk	B	5	uit	9
René Pijlman	B	5	uit	9
Leo Littel	B	3½	uit	9
Jasper Dekker	B	3	uit	8
Partipan Groen in 't Wout	C	4	uit	6
Bert Dreef	C	3	uit	8
Marjolein Aarten	C	1½	uit	8
Thijs Boon	D	4½	uit	9
Ichelle Dekker	D	4	uit	9
Karel van Hattum	D	3½	uit	9
Himmet Obut	Weekendvierkamp	1½	uit	3
Bert van de Laar	Weekendvierkamp	1½	uit	3
Ralph Sanders	Weekendvierkamp	1	uit	3
Frans Schoffelmeer	Dagvierkamp	1	uit	3
Frits Veenstra	Dagvierkamp	½	uit	3
Hilbrand Bruinsma	Dagvierkamp	2	uit	3
Ric Soeurt	Dagvierkamp	1½	uit	3
Jan Looijen	Dagvierkamp	3	uit	3

Schakers
Sporters

Televisieschaak

– door Dirk Goes –

Op donderdag 1 augustus jl. kwam ik rond 18.00 uur thuis van mijn werk. Sommigen storten zich dan meteen op het avondmaal, maar na gedane arbeid vind ik het prettig om eerst even te relaxen met een glas wijn binnen handbereik. Na een paar slokken vroeg ik me af wat er op TV zou zijn en bladerde loom in de NRCV-gids. Wel, het gebodene op de publieke omroep kon me niet zo boeien, en van de commerciëlen werd ik ook niet vrolijk, maar aangekomen bij Eurosport viel mijn oog ineens op een wel heel bijzondere sport: schaken! Schaken op TV, *what the f**k*!

Het bleek te gaan over de Grand Prix in Riga, een knock-out toernooi dat werd gespeeld van 12 tot en met 25 juli. Eerst twee klassieke partijen, bij 1-1 twee keer rapid, was het dan nog onbeslist twee keer blitz (5 minuten + 3 seconden increment) en uiteindelijk Armageddon. Aan het toernooi werd deelgenomen door 16 spelers, onder wie Anish Giri, die reeds in de eerste ronde werd uitgeschakeld door Sergej Karjakin: na twee nogal duffe remises in de klassieke partijen werd de hoop des vaderlands in de barrage uitgeschakeld.

Het TV-programma was best aardig om te zien. De makers hadden behoorlijk zitten knippen in de tijd dat er door de spelers werd nagedacht, zodat het net leek alsof ze zaten te vluggeren, en na afloop werden de deelnemers geïnterviewd en de partijen op de computer geanalyseerd. Grappig was de *voice over*, die enthousiast commentaar gaf en bij sommige stellingen bijkans in extase raakte van opwinding. Heel goed, zo moet je schaken verkopen! Minpuntje was wel dat hij het op een gegeven moment had over de zet "koningin a3", wat zelfs ouwe mannetjes niet meer zeggen. Nou ja, een kniesoor, u begrijpt ….

De Riga Grand Prix werd uiteindelijk gewonnen door Shakhriyar Mamedjarov, die in de finale Maxime Vachier Lagrave op *tie break* de baas was.

Eurosport 1

6.00 Wielrennen. Tour de France. **7.00** Wielrennen. Ronde van Wallonië. **8.00** WATTS Top 10. **8.30** Snooker. Riga Masters in Riga. **10.30** Motorsport. FIM Endurance World Championship. **11.00** Wielrennen. Ronde van Wallonië. **12.00** Wielrennen. Tour de France. **13.00** Schermen. WK in Boedapest.
15.00 Snooker. Riga Masters in Riga. **17.00** Wielrennen. Tour de France.
18.00 Wielrennen Ronde van Wallonië. Etappe 5.
18.55 Nieuws
19.00 Olympische Spelen Home of the Olympics.
21.05 Schaken Grand Prix Series.
22.05 Nieuws
22.10 Wielrennen
0.05 Motorsport FIM Endurance.
0.35 Nachttv

NK Pastores

– door Dirk Goes –

Piet Kooiman was op maandag 1 juli jl. een van de deelnemers aan het NK voor Pastores, dat reeds vele jaren nevenonderdeel is van het echte NK. Het aantal deelnemers (13) was iets minder uitbundig dan in voorgaande edities, maar met vier 2000-spelers was het wel vrij sterk bezet. Gespeeld werd op het terras van de Tolhuistuin, tegenover het Centraal Station.

Ik had een middagje vrij genomen om Piet aan te moedigen. Mijn steun ten spijt, meer dan een plaats in de middenmoot zat er voor hem niet in. Na een start van 1½ uit 3 was er nog van alles mogelijk (ik zei nog: "gewoon de rest winnen"), maar nullen in de rondes 4 en 5 wierpen hem terug. Om met Matteüs te spreken: geween en geknars der tanden! Ik moet het onder ogen zien: ik heb gefaald als supporter. Gelukkig verklaarde Piet na afloop dat hij het me niet euvel zou duiden. Winnaar van het toernooi werd de Groningse theoloog Henk van Putten.

Na afloop wandelde ik nog even naar het nabijgelegen Eye Filmmuseum, waar ik tot mijn verbazing bekende letters tegenkwam. Kijk, daar rechts in beeld:

I Amsterdam, jazeker! Ooit stonden deze letters bij het Rijksmuseum, waar ze een tijdje geleden om politiek-discutabele redenen werden gedeporteerd. Eerlijk gezegd verkeerde ik in de veronderstelling dat de letters waren vernietigd, maar kennelijk hebben ze bij het Eye Filmmuseum een tweede leven gekregen, Eye Amsterdam dus eigenlijk. Laat Groen Links het maar niet horen ….

Verslaggeving externe wedstrijden

28 september 2019	**Amsterdam West KNSB 1**	**(1986)**	**–**	**Purmerend KNSB 2**	**(1850)**	**6 - 2**
	Ansgar Mohnkern	(2015)	–	Peter Smits	(2008)	1 - 0
	Sven Pronk	(2082)	–	Pim Jekel	(1975)	1 - 0
	Jeroen Cromsigt	(1982)	–	Anton Bakels	(1959)	½ - ½
	Frans Schoffelmeer	(1980)	–	Arno Buijten	(1903)	½ - ½
	Iwan Bonoo	(1957)	–	Rob van Someren	(1903)	½ - ½
	Ron Klein	(1930)	–	Paul Meijer	(1696)	1 - 0
Uw verslaggever:	Remco Hillebrandt	(1966)	–	Luc Preeker	(1756)	1 - 0
Dirk Goes	Floris Golbach	(1972)	–	Dennis Jansma	(1600)	½ - ½

In de eerste wedstrijd van het nieuwe seizoen heeft ons vlaggenschip een eerste stap gezet in haar missie te bewijzen dat de degradatie van vorig jaar een betreurenswaardige vergissing was. Vier overwinningen, vier remises en geen enkele nederlaag, dat zien we graag.

Floris Golbach pakte ruimtelijk voordeel, maar zijn jeugdige tegenstander slaagde erin de stelling grondig te vergrendelen. Geen doorkomen aan, ½-½. Jeroen Cromsigt kreeg met zwart een geïsoleerde vrijpion op e4. Eventuele winstkansen waren echter te weinig substantieel, en de vredesbesprekingen werden dan ook vlotjes afgerond, 1-1.

We kwamen op voorsprong toen Ron Klein twee pionnen investeerde in het winnen van een paard. Het eindspel was een kwestie van in overvloed aanwezige techniek (2-1), en ook Sven Pronk kwam tot scoren (3-1). Op de vraag hoe hij had gewonnen antwoordde hij losjes tussen twee slokken bier door "Mwa, hij zat in tijdnood en toen won ik een kwal". Ah, op zo'n manier ….

Frans Schoffelmeer had het iniatief, maar ook niet meer dan dat (3½-1½). Remco Hillebrandt stak zeeën van tijd in zijn partij, en die strategie betaalde zich ten langen leste uit (4½-1½). Iwan Bonoo deed er een halfje bij na een *tricky* paardeindspel, dat door beide partijen met grote precisie moest worden gespeeld, en Ansgar Mohnkern bewees dat het paard sterker is dan de loper. Dat is niet altijd waar, maar in dit geval wel.

En zo werd het 6-2 voor ons. Wat zijn we goed ….

28 september 2019	Amsterdam West KNSB 2	(1889)	–	Kennemer Comb. KNSB 3	(1883)	4	-	4
	Jan Winsemius	(1927)	–	Benjamin Go	(2115)	0	-	1
	Aldo van de Woestijne	(1952)	–	Martin Honkoop	(1840)	½	-	½
	René Pijlman	(1900)	–	Keimpe Knijft	(1744)	1	-	0
	Paul Scheermeijer	(1919)	–	Vlad Omota	(1881)	1	-	0
	Ridens Bolhuis	(1871)	–	Robert Oosting	(1885)	0	-	1
	Mustapha Yahia	(1852)	–	Edward Scholtens	(1912)	½	-	½
Uw verslaggever:	Rob Kotmans	(1853)	–	Ad Hendrikse	(1873)	0	-	1
Dirk Goes	Djon Spelbrink	(1841)	–	Sacha Valster-Schiermeier	(1812)	1	-	0

Het tweede KNSB-team is het seizoen begonnen met een zwaarbevochten gelijk spel. Djon Spelbrink bracht ons al snel op voorsprong, maar omdat ik op dat moment nog niet binnen was, kan ik u niet vertellen hoe dat in zijn werk was gegaan. Mustapha Yahia werd geconfronteerd met een sterk vijandelijk loperpaar, maar slaagde erin voldoende tegenspel te verkrijgen, uiteindelijk remise.

Hierna volgde er een wat mindere fase toen kort na elkaar Ridens Bolhuis en Rob Kotmans verlies van hun partij kwamen melden. Ridens stond toch best wel aardig, maar hij liet zich een beetje beschwindelen, en Rob verongelukte in de opening. Rob, met veel gevoel voor understatement: "Volgens mij heb ik het niet helemaal goed gedaan".

Tijd voor goed nieuws. René Pijlman verloor een pion maar had daar voldoende compensatie voor. Toen zijn tegenstander met zijn dame naar het verkeerde veld ging, kon René de partij tactisch beslissen. Paul Scheermeijer bouwde aan een mooie stelling en zocht lange tijd vergeefs naar een directe afmaker, maar na stug volhouden lukte dat wel.

Tussenstand daarmee 3½-2½ voor ons, maar toen Jan Winsemius het niet kon drooghouden tegen een overigens sterke tegenstander, was de stand weer gelijk en was alle hoop gevestigd op Aldo van de Woestijne. Deze was een pion achtergeraakt, maar in het eindspel beet hij dermate flink van zich af dat zijn tegenstander het wel uit zijn hoofd liet om een serieuze winstpoging te ondernemen. Daarmee werd het 4-4, een eindstand waar zo'n beetje iedereen wel mee kon leven.

3 oktober 2019	Amsterdam West SGA 5	(1622)	–	Amsterdam West SGA 7	(1438)	½	-	7½
	Gijs de Waal		–	Göksel Basyigit	(1652)	1	-	0
	Arie van Walraven	(1680)	–	Humyar Pourseyf		1	-	0
	Sander van de Wiel	(1641)	–	Raplh Sanders	(1393)	1	-	0
	Hilbrand Bruinsma	(1635)	–	Kees Heijnis	(1485)	1	-	0
	Bas van den Berg	(1614)	–	Henk van de Berg	(1379)	½	-	½
	Bert van de Laar	(1597)	–	Maarten Roos	(1364)	1	-	0
Uw verslaggever:	Jan de Heer	(1593)	–	Frank Kieft		1	-	0
Dirk Goes	Hans Spanjersberg	(1593)	–	George Tadrous	(1357)	1	-	0

Op de clubavond van donderdag 3 oktober speelde AW5 tegen AW7, eigenlijk een soort interne competitie, maar dan in een extern jasje. Het werd een massaslachting. Het zevende verzette zich heldhaftig en vastberaden, maar het vijfde toonde zich weinig barmhartig en won afgetekend met 7½-½. Dat halfje kwam overigens van Henk van de Berg, die met wit Bas van den Berg in toom wist te houden. Aardige partij, met een grappig slot:

Wit:	**Henk van de Berg**	**(1379)**
Zwart:	**Bas van den Berg**	**(1614)**

1. e4 e5; 2. f4 d5; 3. exd5 exf4; 4. Pf3 Ld6; 5. Lb5+ Ld7; 6. Lxd7+ Pxd7; 7. O-O Pe7; 8. c4 O-O; 9. d4 c5; 10. dxc5 Lxc5+; 11. Kh1 Pg6; 12. Pc3 Pf6; 13. Pg5 Te8; 14. Lxf4 Pxf4; 15. Txf4 Dd6

15. …. Le3 wint de kwaliteit, maar Bas jaagt op groter wild.

16. Df3 Te3; 17. Df1 Tae8; 18. Pa4 Dxf4; 19. Dxf4 Te1+

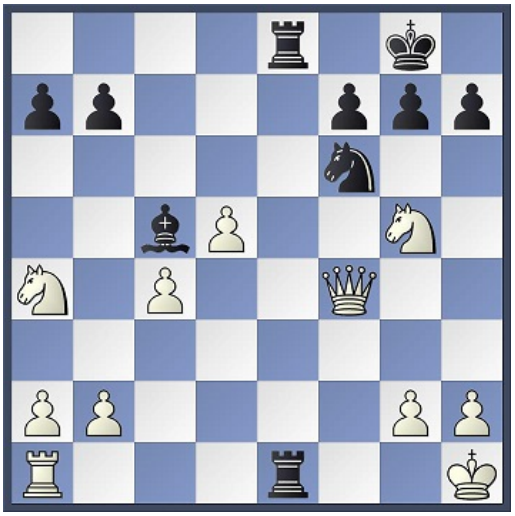

Bas denkt hier mat te geven ….

20. Df1!

Maar Henk denkt er anders over en vindt de enige zet! Na 20. Txe1 Txe1+ zou Bas gelijk hebben gekregen.

20. …. Txf1+; 21. Txf1

En hier bood Henk remise aan, wat Bas niet met goed fatsoen kon weigeren.

10 oktober 2019	**Amsterdam West SGA 1**	**(1989)**	**–**	**ENPS SGA 1**	**(2033)**	**2½**	**-**	**5½**
	Thomas Hufener	(1873)	–	Aran Kohler	(2149)	0	-	1
	Mark Nieuwenbroek	(1926)	–	Wim Luberti	(2172)	0	-	1
	Jan Winsemius	(1927)	–	Ardin Bosboom	(2100)	0	-	1
	Ansgar Mohnkern	(2015)	–	Dirk van der Meiden	(2058)	0	-	1
	Sven Pronk	(2082)	–	Peter Nitschke	(1980)	1	-	0
	Floris Golbach	(1972)	–	Peter Hoekstra	(1958)	0	-	1
Uw verslaggever:	Tobi Kooiman	(2082)	–	Kees Bakker	(1937)	½	-	½
Dirk Goes	Peter Manuel	(2031)	–	Jildo Kalma	(1912)	1	-	0

Het zijn verwarrende tijden. Vroeger, toen alles beter was, wist iedereen bij het horen van de term 'het goddelijke derde' welk Amsterdam West-team er bedoeld werd: dat van de lange mannen, aangevuld met enkele spelers van meer reguliere afmeting. Inmiddels is echter de nummering van de teams aangepast, want dat zou duidelijker zijn. Volgens mij werkt dat alleen maar spraakverwarring in de hand, maar naar mijn mening werd weer eens niet gevraagd. Hoe dan ook, we zullen ermee moeten leven dat de term 'het goddelijke derde' niet langer de lading dekt en vervangen dient te worden door de term 'het goddelijke eerste SGA-team'. Klinkt voor geen meter ….

Toen de ENPS'ers de speelruimte kwamen binnengemarcheerd, kon enigszins opgelucht worden vastgesteld dat ze hun sterren Bottema en Zult hadden thuisgelaten. Neemt niet weg dat ze gemiddeld altijd nog sterker waren dan wij, op papier dan toch. Teamleider Hufener had daarom een briljante strategie bedacht: het parkeren van de kanonnen Pronk en Kooiman aan de lagere borden 5 en 7. Die strategie rendeerde helaas niet voor de volle 100%. Sven kwam daadwerkelijk tot winst, maar Tobi kwam niet door de verdediging van zijn tegenstander heen en moest zich met remise tevreden stellen.

Anderhalve punt dus, en Peter Manuel deed daar een vol punt bij, maar daarmee is het goede nieuws ook wel verteld want de overige spelers liepen allemaal tegen een nul op. En, zoals u weet, nul plus nul is nul, dat schiet niet op. Uiteindelijk ging de wedstrijd met 5½-2½ verloren. Nu duurt het seizoen nog lang, maar aangezien de overige teams op papier bijna allemaal sterker zijn dan wij, vrees ik dat het een moeilijk jaar gaat worden voor, vooruit dan maar, het goddelijke eerste SGA-team. Let wel: moeilijk, niet onmogelijk!

Externe competitie seizoen 2019/2020

Standen

KNSB, 4e klasse E: Amsterdam West 1	Gesp	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Aartswoud 1	1	2	6										6
2. Amsterdam West 1	1	2	6									6	
3. JuRo Unirek / De Wijker Toren 1	1	2	5								5		
4. Shah Mata 1	1	1	4						4				
5. Caissa 4	1	1	4							4			
6. De Waagtoren 3	1	1	4				4						
7. De Uil 1	1	1	4					4					
8. VAS 3	1	0	3			3							
9. Purmerend 2	1	0	2		2								
10. Zuid-Oost United 1	1	0	2	3									

KNSB, 4e klasse D: Amsterdam West 2	Gesp	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Het Witte Paard Zaanstad 1	1	2	5½										5½
2. BSG 3	1	2	5								5		
3. Bergen 1	1	2	5							5			
4. De Amstel 1	1	2	5									5	
5. Kennemer Combinatie 3	1	1	4						4				
6. Amsterdam West 2	1	1	4					4					
7. Het Spaarne 1	1	0	3			3							
8. Het Witte Paard Haarlem 3	1	0	3		3								
9. Volendam 1	1	0	3				3						
10. Moira Domtoren Vegtlust Comb. 2	1	0	2½	2½									

SGA, hoofdklasse: Amsterdam West 1	Gesp	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Zukertort Amstelveen 1	1	2	7										7
2. Caissa 1	1	2	6½									6½	
3. ENPS 1	1	2	5½								5½		
4. De Raadsheer 1	1	2	5½							5½			
5. VAS 2	1	2	4½						4½				
6. VAS 1	1	0	3½					3½					
7. Boven IJ 1	1	0	2½				2½						
8. Amsterdam West 1	1	0	2½			2½							
9. Caissa 2	1	0	1½		1½								
10. Oosten-Toren 1	1	0	1	1									

SGA, 1e klasse B: Amsterdam West 2	Gesp	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Amsterdam West 2	1	2	6½								6½
2. De Amstel 1	1	2	5½							5½	
3. Laurierboom-Gambiet 1	1	2	5½						5½		
4. ENPS 3	1	2	4½					4½			
5. De Wachter 1	1	0	3½				3½				
6. Caissa 3	1	0	2½			2½					
7. EsPion 1	1	0	2½		2½						
8. Amsterdam West 4	1	0	1½	1½							

SGA, 1e klasse A: Amsterdam West 3	Gesp	Mp	Bp
1. Zukertort Amstelveen 2	1	2	5½
2. De Volewijckers 1	1	2	5½
3. Fischer Z 1	1	2	5½
4. Amsterdam West 3	1	1	4
5. Chaturanga 1	1	1	4
6. Caissa 4	1	0	2½
7. ENPS 2	1	0	2½
8. VAS 3	1	0	2½

1	2	3	4	5	6	7	8
							5½
						5½	
					5½		
				4			
			4				
		2½					
	2½						
2½							

SGA, 1e klasse B: Amsterdam West 4	Gesp	Mp	Bp
1. Amsterdam West 2	1	2	6½
2. De Amstel 1	1	2	5½
3. Laurierboom-Gambiet 1	1	2	5½
4. ENPS 3	1	2	4½
5. De Wachter 1	1	0	3½
6. Caissa 3	1	0	2½
7. EsPion 1	1	0	2½
8. Amsterdam West 4	1	0	1½

1	2	3	4	5	6	7	8
							6½
						5½	
					5½		
				4½			
			3½				
		2½					
	2½						
1½							

SGA, 3e klasse A: Amsterdam West 5	Gesp	Mp	Bp
1. Amsterdam West 5	1	2	7½
2. EsPion 3	1	2	5½
3. Caissa 7	1	2	5
4. ENPS 5	1	1	4
5. Oosten Toren 3	1	1	4
6. De Amstel 3	1	0	3
7. De Raadsheer 4	1	0	2½
8. Amsterdam West 7	1	0	½

1	2	3	4	5	6	7	8
							7½
						5½	
					5		
				4			
			4				
		3					
	2½						
½							

SGA, 3e klasse B: Amsterdam West 6	Gesp	Mp	Bp
1. Amsterdam West 6	1	2	6½
2. De Volewijckers 2	1	2	5½
3. Caissa 6	1	0	2½
4. Amsterdam West 8	1	0	1½

1	2	3	4
			6½
		5½	
	2½		
1½			

SGA, 3e klasse A: Amsterdam West 7	Gesp	Mp	Bp
1. Amsterdam West 5	1	2	7½
2. EsPion 3	1	2	5½
3. Caissa 7	1	2	5
4. ENPS 5	1	1	4
5. Oosten Toren 3	1	1	4
6. De Amstel 3	1	0	3
7. De Raadsheer 4	1	0	2½
8. Amsterdam West 7	1	0	½

1	2	3	4	5	6	7	8
							7½
						5½	
					5		
				4			
			4				
		3					
	2½						
½							

SGA, 3e klasse B: Amsterdam West 8		Gesp	Mp	Bp
1.	Amsterdam West 6	1	2	6½
2.	De Volewijckers 2	1	2	5½
3.	Caissa 6	1	0	2½
4.	Amsterdam West 8	1	0	1½

1	2	3	4
			6½
		5½	
	2½		
1½			

SGA, 4e klasse: Amsterdam West 9		Gesp	Mp	Bp
1.	Caissa 8	1	2	5½
2.	Amsterdam West 9	1	0	2½
3.	Pegasus Amstelveen 2	0	0	0
4.	TOG 1	0	0	0
5.	De Volewijckers 3	0	0	0
6.	Chaturanga 2	0	0	0

1	2	3	4	5	6
	5½				
2½					

Individuele scores

Amsterdam West KNSB 1	Score			TPR
Ansgar Mohnkern	1	uit	1	2204
Sven Pronk	1	uit	1	2221
Ron Klein	1	uit	1	2006
Remco Hillebrandt	1	uit	1	2056
Jeroen Cromsigt	½	uit	1	1959
Frans Schoffelmeer	½	uit	1	1903
Iwan Bonoo	½	uit	1	1903
Floris Golbach	½	uit	1	1600
	6	**uit**	**8**	

Amsterdam West KNSB 2	Score			TPR
René Pijlman	1	uit	1	2015
Paul Scheermeijer	1	uit	1	2090
Djon Spelbrink	1	uit	1	2019
Aldo van de Woestijne	½	uit	1	1840
Mustapha Yahia	½	uit	1	1912
Jan Winsemius	0	uit	1	1828
Ridens Bolhuis	0	uit	1	1685
Rob Kotmans	0	uit	1	1670
	4	**uit**	**4**	

Amsterdam West SGA 1	Score			TPR
Sven Pronk	1	uit	1	2715
Peter Manuel	1	uit	1	2647
Tobi Kooiman	½	uit	1	1937
Thomas Hufener	0	uit	1	1414
Mark Nieuwenbroek	0	uit	1	1437
Jan Winsemius	0	uit	1	1365
Ansgar Mohnkern	0	uit	1	1323
Floris Golbach	0	uit	1	1223
	2½	**uit**	**8**	

Amsterdam West SGA 2	Score			TPR
Iwan Bonoo	1	uit	1	2540
Aldo van de Woestijne	1	uit	1	2545
Tycho Burgerhoff	1	uit	1	2438
Paul Scheermeijer	1	uit	1	2458
Mustapha Yahia	1	uit	1	2489
Rob Kotmans	1	uit	1	2435
Jan Schuur	½	uit	1	1835
Frans Schoffelmeer	0	uit	1	1111
	6½	**uit**	**8**	

Amsterdam West SGA 3	Score			TPR
Wim van Tuyl	1	uit	1	2626
Tom Visser	1	uit	1	2565
Himmet Obut	1	uit	1	2382
Paul Helmer	½	uit	1	2064
Reitze Brouwer	½	uit	1	1728
Jasper Dekker	0	uit	1	1204
Djon Spelbrink	0	uit	1	1244
Mehmet Elliyasa	0	uit	1	1174
	4	**uit**	**8**	

Amsterdam West SGA 4	Score			TPR
Jasper Dekker	1		1	2715
Marc Meuwissen	½		1	1940
Olivier Hersperger	0		1	1222
George Boellaard	0		1	1217
Himmet Obut	0		1	1210
Casper Hoorn	0		1	1184
Partipan Groen in 't Wout	0		1	1117
Marlo Coolen	0		1	1118
	1½	**uit**	**8**	

Amsterdam West SGA 5	Score			TPR
Gijs de Waal	1	uit	1	2387
Arie van Walraven	1	uit	1	
Sander van de Wiel	1	uit	1	2128
Hilbrand Bruinsma	1	uit	1	2220
Bert van de Laar	1	uit	1	2099
Jan de Heer	1	uit	1	
Hans Spanjersberg	1	uit	1	2092
Bas van den Berg	½	uit	1	1379
	7½	**uit**	**8**	

Amsterdam West SGA 6	Score			TPR
Bart de Boer	1	uit	1	2307
Jan Pieter Streef	1	uit	1	2136
Hans Balhuizen	1	uit	1	2097
Pieter Venema	1	uit	1	2086
Andre Marcus	1	uit	1	2065
Ralph Sanders	½	uit	1	1398
Rob Thijssing	½	uit	1	1347
Herbert Tulleken	½	uit	1	1314
	6½	**uit**	**8**	

Amsterdam West SGA 7	Score			TPR
Henk van de Berg	½	uit	1	1614
Göksel Bayigit	0	uit	1	
Humyar Pourseyf	0	uit	1	945
Ralph Sanders	0	uit	1	906
Kees Heijnis	0	uit	1	900
Maarten Roos	0	uit	1	862
Frank Kieft	0	uit	1	858
George Tadrous	0	uit	1	858
	½	**uit**	**8**	

Amsterdam West SGA 8	Score			TPR
Marjolein Aarten	½	uit	1	1393
Edward Waersegers	½	uit	1	1556
Jos Jaarsveld	½	uit	1	1522
Cees Flikweert	0	uit	1	957
Thijs Boon	0	uit	1	918
Ichelle Dekker	0	uit	1	862
Jo van den Berg	0	uit	1	831
Maarten Zwartjes	0	uit	1	736
	1½	**uit**	**8**	

Amsterdam West SGA 9	Score			TPR
Vincent Panhuysen	1	uit	1	2196
Karam Awad	1	uit	1	2085
Jan Looijen	½	uit	1	1252
Ric Soeurt	0	uit	1	666
Jan van der Heyden	0	uit	1	634
Karel van Hattum	0	uit	1	
Peter Gijsberti-Hodenpijl	0	uit	1	571
Maher Barakat	0	uit	1	499
	2½	**uit**	**8**	

Start nieuw jeugdseizoen met veel nieuwe gezichten

– door Anne Marthe Bouman –

Half september zijn we weer begonnen met het jeugdschaken. We hadden veel nieuwe kinderen die stonden te trappelen om te beginnen. Na de open clubavond, en nog twee proeflessen, zijn de volgende kinderen lid geworden: Philip, Astrid, Ismail, Berra, Naomi, Morris, Samuel, Miles, Iskander en Isis. Welkom allemaal, en heel veel plezier. Eenzelfde aantal kinderen is eind vorig seizoen gestopt. Omdat Rob Kotmans de groep lesgevers heeft aangevuld, hebben we nu veel kleine lesgroepjes en kunnen we gedurende het jaar nog meer nieuwe kinderen plaatsen.

Interne competitie

Na vier speelrondes met her en der al verrassende uitslagen, belooft de interne competitie spannend te worden. In groep 1 spelen alle kinderen die stap 3 of hoger doen. In groep 2 spelen de kinderen die stap 2 doen. Een kleine groep, omdat veel stap 2-kinderen zijn gestopt. De stap 1-kinderen spelen in groep 3, en met alle instroom is dit een grote groep.

De tussenstand na ronde 4:

Groep 1		Groep 2		Groep 3	
Mats Waersegers	406	Tamir Boesjes	272	Philip Landweer	294
Brent Waersegers	402	Rowan Wilschut	246	Finn Francis	234
Sandy Zheng	372	Joep van den Elzen	244	Ismail	218
Bastiaan Zwiers	359	Natalie Gunay	238	Iskander van de Veerdonk	210
Richard Speckamp	342	Matthias van de Wiel	200	Miles Thiel	205
Faas Bisscheroux	295	Badrdien Amzieb	149	Astrid	204
Youssef Bouzgarne	271			Samuel Lim	204
Leander Zwiers	264			Isis van de Veerdonk	183
Myrthe Speckamp	254			Zisan Halici	180
Feodor Romanov	206			Morris Thomas	160
Kiet Sikkens	156			Layla Liberman	136
				Sion Mezgebe	122
				Naomi Wezenberg	121

Toernooien

Voor kinderen die geen genoeg krijgen van schaken, zijn er diverse externe toernooien. Deze toernooien zijn geschikt voor alle niveaus. Elke maand is in Amsterdam Oost de chessleague. Daarnaast organiseert elke club in de regio een eigen Grand Prix. De eerste chessleague en Grand Prix zijn in september gehouden. De Grand Prix van Amsterdam West is pas in april volgend jaar, maar voor die tijd kunnen kinderen deelnemen bij Almere, Zukertort Amstelveen en De Volewijckers.

De 13- en 14-jarigen kunnen in november meedoen aan de Persoonlijke Kampioenschappen van de SGA om zich te kwalificeren voor het NK.

13 oktober	2e chessleague
3 november	2e Grand Prix Almere
16 + 17 november	PK C (Amstelveen)
24 november	3e chessleague
1 december	3e Grand Prix Amstelveen Zukertort
15 december	4e chessleague
5 januari	4e Grand Prix De Volewijckers

Inschrijven voor de chessleague kan via www.chessleague.nl

Opgeven voor een Grand Prix, en meer informatie, is te vinden op de website van de Schaakbond Groot Amsterdam: http://www.sgaschaken.nl/jeugd/

Een paar vragen aan enkele jeugdleden

Van wie heb je schaken geleerd?

Faas (14 jaar):	Mijn vader.
Bastiaan (13 jaar):	Mijn vader.
Leander (12 jaar):	Papa.
Youssef (9 jaar):	Papa.
Fabio (18 jaar):	Mijzelf via de computer.

Hoe oud was je toen je leerde schaken?

Faas:	8 jaar.
Bastiaan:	5/6 jaar.
Leander:	7 jaar.
Youssef:	4 jaar.
Fabio:	Tussen de 10 en 11 jaar.

Waarom ben je bij onze club gaan schaken?

Faas:	Omdat ik schaken leuk vind.
Bastiaan:	Anders zou ik stoppen met schaken omdat ik het dan vergeet te doen, en ik vond het leuk.
Leander:	Remco gaf schoolschaak en zei dat het leuk was op de club. En een beetje door mijn broer Bastiaan.
Youssef:	Om verder te leren schaken.
Fabio:	Het was dichtbij mijn huis.

Welke stap doe je nu?

Faas:	Stap 3.
Bastiaan:	Stap 4.
Leander:	Stap 3.
Youssef:	Stap 3.
Fabio:	Stap 4.

Welke leraar geeft je les?

Faas:	Rob.
Bastiaan:	Tjark.
Leander:	Frans.
Youssef:	Rob.
Fabio:	Jasper/Jan.

Speel je extern, en zo ja welk team?

Faas:	Nee.
Bastiaan:	Ja, team 1.
Leander:	Ja, team 2.
Youssef:	Ja, team 2.
Fabio:	Nee, kan niet meer, te oud voor de jeugd (competitie is tot en met 13).

Doe je mee aan toernooien, en zo ja welke?

Faas:	Aan bijna allemaal.
Bastiaan:	Ja, alleen weet ik niet hoe ze heten.
Leander:	Op dit moment niet.
Youssef:	Chessleague, Grand Prix, Nederlands kampioenschap, Noord-Hollands kampioenschap, Amsterdams kampioenschap, en nog veel meer.
Fabio:	Ik heb aan snelschaak- en doorgeefschaaktoernooien meegedaan.

Heb je weleens een beker gewonnen?

Faas:	Ja, twee.
Bastiaan:	Ja, super vaak.
Leander:	Ja.
Youssef:	Ja, natuurlijk.
Fabio:	Ja, 2e prijs interne competitie stap 1/groep 3.

Heb je het naar je zin op de club?

Faas:	Ja.
Bastiaan:	Ja, het is gezellig op de club.
Leander:	Ja.
Youssef:	Ja.
Fabio:	Ja, het is een heel gezellige club!!!!!!

Heb je nog ideeën voor veranderingen/activiteiten?

Faas:	Ja, meer simultaan schaken.
Bastiaan:	Iets vaker leuke spelletjes doen.
Leander:	Nee.
Youssef:	Nee.
Fabio:	Nee.

De tiende partij

– door Dirk Goes –

Een van de deelnemers aan het legendarische toernooi van Hastings 1895 was Carl Schlechter, een op dat moment nog tamelijk onbekende jonge Oostenrijker. Hij werd rechtstreeks tot het toernooi toegelaten omdat de organisatoren zich zwaar onder de indruk betoonden van een ongelooflijke koffiehuispartij die hij twee jaar eerder had gewonnen van de Hongaarse meester Bernhard Fleissig.

Wit:	**Bernhard Fleissig**
Zwart:	**Carl Schlechter**

1. b4 e6; 2. Lb2 Pf6; 3. a3 c5; 4. b5 d5; 5. d4 Da5+; 6. Pc3 Pe4; 7. Dd3 cxd4; 8. Dxd4 Lc5; 9. Dxg7 Lxf2+; 10. Kd1 d4

11. Dxh8+ Ke7; 12. Dxc8 dxc3; 13. Lc1 Pd7; 14. Dxa8 Dxb5; 15. Lf4 Dd5+; 16. Kc1 Le3+; 17. Lxe3 Pf2; 18. Lxf2

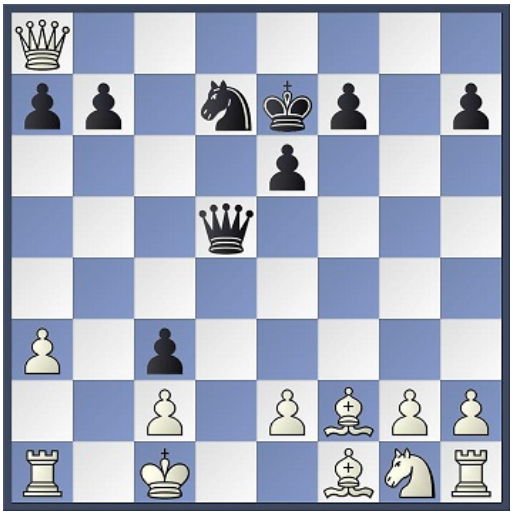

Schlechter heeft twee torens en twee lopers geofferd, maar de beloning is nabij.

18. …. **Dd2+**

En wit gaf het op. 19. Kb1 Dd1+; 20. Ka2 Dxc2 loopt geforceerd mat.

Met een score van 11 uit 21 eindigde Schlechter in Hastings op de negende plaats, net buiten de prijzen. Niet heel opzienbarend, maar hij smaakte wel het genoegen te winnen van toernooiwinnaar Harry Pillsbury.

In zijn jonge jaren was Schlechter een typische adept van het romantische schaak, waar stukoffers een normaal verschijnsel waren. Zo wist hij in 1898 de grote Steinitz op fraaie wijze te verslaan:

Wit:	**Carl Schlechter**
Zwart:	**Wilhelm Steinitz**

1. e4 e5; 2. Pc3 Pc6; 3. Lc4 Pf6; 4. d3 Pa5; 5. Pge2 Pxc4; 6. dxc4 d6; 7. 0-0 Le6; 8. b3 c6; 9. Dd3 Le7; 10. Lg5 h6; 11. Lxf6 Lxf6; 12. Tad1 Le7; 13. c5 dxc5; 14. Dg3 Ld6; 15. Dxg7 Ke7; 16. Pf4 Tg8; 17. Pg6+ Kd7

18. Txd6+ Kxd6; 19. Td1+ Ld5; 20. Dxe5+ Kd7; 21. Pxd5 cxd5; 22. Txd5+ Kc6; 23. Pe7+ Kb6; 24. Td6+; 1-0.

Goed, Steinitz was al oud in 1898, maar de partij blijft een feest om na te spelen.

In een later stadium van zijn schaakcarrière werd Schlechters stijl meer positioneel. Veel van zijn partijen eindigden in remise omdat hij nu eenmaal slecht nee kon zeggen tegen een remiseaanbod. Het leverde hem de bijnaam 'de remisemeester' op, een titel die hij koesterde als een geuzennaam.

Schlechters bescheidenheid heeft hem behoorlijk parten gespeeld in zijn schaakcarrière. Zo klaagde Tarrasch eens tijdens een onderlinge partij dat hij zich niet lekker voelde. Schlechter, die op dat moment duidelijk beter stond, gaf de partij onmiddellijk remise en Tarrasch won het toernooi met een half punt verschil …. Bij een andere gelegenheid won Schlechter het toernooi en weigerde vervolgens mee te dingen naar de schoonheidsprijs, met de woorden *"Ich habe genug gewonnen, die anderen sollen auch etwas bekommen."* Wel heel sociaal ….

Rond de eeuwwisseling begon Schlechter naam te maken. Zo won hij, al dan niet gedeeld, de toernooien van München 1900, Coburg 1904, Oostende 1906, Stockholm 1906, Wenen 1908 en Praag 1908. Gesterkt door zijn toernooizeges reisde Schlechter in november 1908 naar Berlijn om met wereldkampioen Lasker te onderhandelen over een match om de wereldtitel. Deze accepteerde, en op 3 december stelden zij samen een verklaring op waarin werd gesteld dat de match over 30 partijen zou gaan en dat de winnaar met ten minste twee punten verschil moest winnen. Bij een verschil van één punt zou er een *rematch* worden gespeeld.

Die twee punten verschil was een beetje rare door Lasker bedongen constructie, en nog vreemder was het dat Schlechter daarmee akkoord ging. Aan de andere kant, het zou kunnen …. Lasker was een gewiekst onderhandelaar die zijn wereldtitel flink te gelde heeft weten te maken. In 1911 probeerde hij het opnieuw toen hij met Capablanca correspondeerde over een match om het wereldkampioenschap, maar Capablanca was er bepaald niet van gediend en brak de onderhandelingen subiet af.

De vraag was nog even waar de match Lasker-Schlechter zou worden gespeeld. Op zoek naar sponsors schreef Lasker een open brief aan de schaakwereld, die in verschillende tijdschriften werd gepubliceerd, maar potentiële organisatoren stonden bepaald niet te springen. Lasker vroeg een honorarium van 1.000 mark per gespeelde partij (omgerekend naar huidige maatstaven zo'n 6.000 euro), reden genoeg voor locaties als Sint Petersburg, München, Riga, Stockholm, New York en Londen om af te haken. Uiteindelijk bleven er maar twee steden over: Berlijn en Wenen, niet toevallig de thuishavens van Lasker en Schlechter. Omdat een match over 30 partijen financieel niet haalbaar was, kwamen de spelers overeen om 10 partijen te spelen: eerst vijf in Wenen en daarna vijf in Berlijn.

In zijn rubriek in de Weense krant Allgemeine Sportzeitung van 19 december 1909 zette Schlechter nog even de voorwaarden uiteen:

'The match between Lasker and Schlechter will begin in Vienna on the 6th of January 1910 and will be concluded in Berlin. Only ten games will be played. The player with the most points wins the match as well as the world championship title.'

N.B.: Bovenstaande tekst schreef Schlechter uiteraard in het Duits, maar die heb ik niet kunnen vinden (DG).

Ineens was er dus geen sprake meer van dat de winnaar met ten minste twee punten verschil zou moeten winnen. Althans, dat blijkt niet uit bovenstaande tekst.

De eerste drie partijen werd gespeeld in de beroemde Wiener Schachklub aan de Wallnerstrasse. Geschaakt werd van 5 uur 's middags tot 8 uur 's avonds. Vervolgens werd er anderhalf uur uitgetrokken voor een lichte doch voedzame maaltijd, en daarna werd tot 23.00 uur verder gespeeld en eventueel afgebroken. De tijdlimiet was 15 zetten per uur. Na drie partijen was de stand in evenwicht: 1½-1½.

Voor de partijen 4 en 5 werd verhuisd naar Café 'Zur Marienbrücke', Rotenturmstrasse 31. Hier moesten de toeschouwers (waaronder, volgens de Wiener Schachzeitung, opvallend veel vrouwen!) in de buidel tasten om iets van de partijen te zien, variërend van 2 kronen voor een dagkaart tot 10 kronen voor een gereserveerde zitplaats. De vierde partij eindigde wederom in remise, maar de vijfde bracht een eerste beslissing: winst voor Schlechter!

Wit:	**Carl Schlechter**
Zwart:	**Emanuel Lasker**

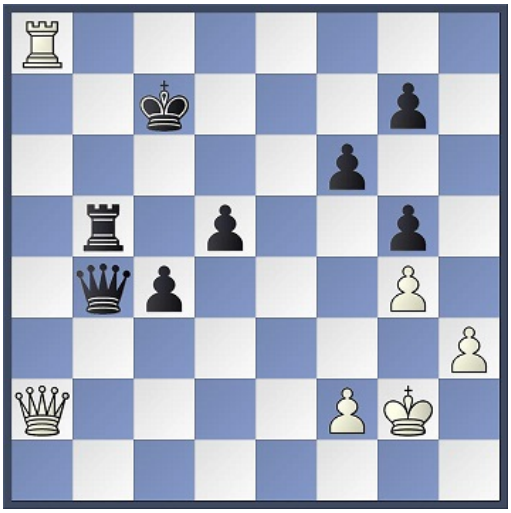

54. …. Dc5?

Een blunder. 54. …. Tb8 is minstens remise en 54. …. c3 een verantwoorde winstpoging.

55. Da6 Tb8; 56. Ta7+ Kd8; 57. Txg7 Db6; 58. Da3; 1-0.

Stand daarmee 3-2 voor Schlechter, op naar Berlijn!

Het Berlijnse gedeelte van de match speelde zich af in Hotel de Rome, Unter den Linden 39. Ook hier werd entreegeld geheven, maar daar kreeg men dan wel een deskundige commentator bij in de persoon van de Russische meester Alapin.

In de partijen 6 tot en met 9 probeerde Lasker van alles om de stand gelijk te trekken, maar als hij al het initiatief kreeg, bleek dat onvoldoende om door de hechte verdedigingslinie van Schlechter heen te breken.

En zo kwam het aan op de tiende partij, Laskers laatste kans om de match te redden, terwijl Schlechter aan remise genoeg had om de match te beslissen en daarmee het wereldkampioenschap te veroveren. Of toch niet? Ik herinner de lezer nog maar eens aan die in het originele contract opgenomen rare constructie die bepaalde dat de winnaar met ten minste twee punten verschil moest winnen. Destijds was echter nog sprake van een match over 30 partijen, en dat leek toen al onredelijk, laat staan in een match over slechts 10 partijen.

Maar misschien was het wel echt waar dat Schlechter aan één punt verschil genoeg zou hebben om de match te winnen. In zijn rubriek in de New York Evening Post van 19 februari 1910 (twee dagen voor de tiende partij werd gespeeld) schreef Lasker immers het volgende:

'The match with Schlechter is nearing its end, and it is beginning to look probable that for the first time in my life I shall be the loser. If that should happen, a good man will have won the world's championship.'

En aan de vooravond van de tiende partij zou Schlechter tijdens een diner met zijn goede vriend Mieses het volgende hebben gezegd:

"Wenn die partie von selbst Remis wird, so kann ich dass nicht ändern, aber auf Remis anlegen werde ich sie nicht."

Dus wel of niet twee punten verschil? Theorieën te over, maar absolute zekerheid is er niet. Deze kwestie is een van de grootste raadsels uit de schaakgeschiedenis. Hoe onbevredigend dan ook, soms moet je je er als schrijver bij neerleggen dat de waarheid waarschijnlijk nooit zal worden opgehelderd.

Lasker

Schlechter

De tiende partij zou meer dan elf uur in beslag zou nemen, verdeeld over drie dagen:

Wit:	**Emanuel Lasker**
Zwart:	**Carl Schlechter**

Stelling na 35. Tc6-c4:

35. …. Txf4?

Waarom zou je in Godsnaam een kwaliteit offeren als je genoeg hebt aan remise? Maar als Schlechter daadwerkelijk met twee punten verschil moest winnen, dan zou dat in ieder geval verklaren waarom hij zich inlaat op een riskant kwaliteitsoffer. Hoe dan ook, kansrijk was 35. …. Td8; 36. Le3 e5!

36. Lxf4 Txf4; 37. Tc8+ Lf8; 38. Kf2 Dh2+; 39. Ke1 Dh1+; 40. Tf1 Dh4+; 41. Kd2 Txf1; 42. Dxf1 Dxd4+; 43. Dd3 Df2+; 44. Kd1 Pd6; 45. Tc5 Lh6; 46. Td5 Kg8; 47. Pc5 Dg1+; 48. Kc2 Df2+; 49. Kb3 Lg7; 50. Pe6 Db2+?

Betere remisekansen bood 50. …. Db6+; 51. Kc2 Db2+; 52. Kd1 Da1+; 53. Ke2 Db2+; 54. Kf3 Df6+; 55. Pf4 Pf7.

51. Ka4 Kf7; 52. Pxg7 Dxg7; 53. Db3 Ke8; 54. Db8+ Kf7; 55. Dxa7 Dg4+; 56. Dd4 Dd7+; 57. Kb3 Db7+; 58. Ka2 Dc6; 59. Dd3 Ke6; 60. Tg5 Kd7; 61. Te5 Dg2+; 62. Te2 Dg4; 65. Td2 Da4; 64. Df5+

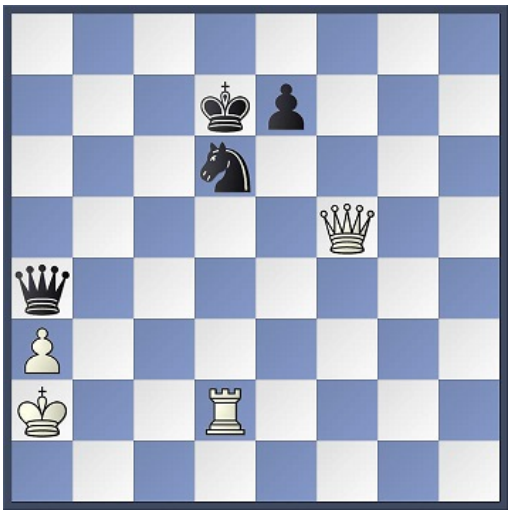

64. …. Kc7?

Deze zet geeft Lasker de gelegenheid de dames te ruilen, waarna het eindspel eenvoudig voor hem gewonnen is. Met de dames op het bord is de stelling uiteraard lastiger te winnen.

65. Dc2+ Dxc2; 66. Txc2+ Kb7; 67. Te2 Pc8; 68. Kb3 Kc6; 69. Tc2+ Kb7; 70. Kb4 Pa7; 71. Kc5; 1-0.

En zo werd het 5-5 en behield Lasker zijn wereldtitel. Pas in 1921 zou hij door Capablanca worden onttroond.

Men kan zich voorstellen dat Schlechter na het missen van deze voor hem uitgelezen kans een gebroken man was, maar niets was minder waar. In de zomer van 1910 won hij het toernooi van Hamburg met een score van 11½ uit 16 en in 1911 speelde hij een match tegen Tarrasch met 8-8 gelijk (+3 -3 =10). In datzelfde jaar begon hij het toernooi van Karlsbad met zeven zeges op rij, waarmee hij twee punten voorstond op zijn naaste belagers, maar uiteindelijk won Teichmann.

Schlechter bleef vrijwel onverslaanbaar. Tussen 1912 en 1915 speelde hij 117 toernooipartijen waarvan hij er slechts twee verloor: van Tartakower in 1913 en van Kaufmann in 1914. Verder was hij eindredacteur van de Deutsche Schachzeitung en bewerkte hij het *Handbuch des Schachspiels*, een dikke pil van meer dan 1.000 bladzijden die in 1916 in elf delen werd gepubliceerd.

De Eerste Wereldoorlog had grote impact op het leven van Schlechter. Als beroepsschaker was hij afhankelijk van toernooien, maar die werden tijdens de oorlog niet of nauwelijks georganiseerd, domweg omdat men wel wat anders aan het hoofd had. Hierdoor verloor hij een belangrijke bron van inkomsten.

Aan het einde van het jaar 1918 begonnen zich bij hem allerlei lichamelijke ongemakken te openbaren, voortvloeiend uit de ontberingen die de oorlog met zich meebracht. De voedselvoorziening in Wenen was in die tijd dramatisch en Schlechter was te trots om om hulp te vragen. Van 28 september tot en met 11 oktober 1918 speelde hij in Berlijn nog een dubbelrondige vierkamp met Lasker, Rubinstein en Tarrasch, en kwam niet verder dan een voor zijn doen schamele score van 2 uit 6. De eerste prijs, bestaande uit 1.000 sigaretten, ging naar sigarenroker Lasker ….

In december 1918 was Schlechter op uitnodiging van de plaatselijke schaakclub in Boedapest om daar een klein toernooi te spelen. Hij oogde vermoeid en uitgemergeld, en zijn score van 1½ uit 8 was daar een duidelijke afspiegeling van. Op 23 december wilde hij de trein naar Wenen nemen om daar Kerst te vieren met zijn moeder, maar hij werd van zijn bezittingen beroofd en moest terug naar de schaakclub om geld te lenen. Op 26 december reisde hij opnieuw naar het station, zakte in elkaar en werd naar het ziekenhuis gebracht, waar hij nog dezelfde nacht, slechts 44 jaar jong, aan de gevolgen van een longontsteking overleed. De gemeente Boedapest zorgde voor een eregraf.

Kronkelend naar het clubkampioenschap

– door Tobi Kooiman –

Vorig seizoen keerde ik terug naar mijn oude club, inmiddels SV Amsterdam West, met een nieuw systeem om de clubkampioen te bepalen. Ik zag Sven daar misbruik van maken door in één periode vaak genoeg (en goed genoeg) te spelen en zich daarmee te plaatsen voor de play-offs, en dat leek mij ook wel wat. Het moest gebeuren in periode 3, rondes 19 tot en met 27. Maar gemakkelijk was anders, ik kan namelijk niet zo goed schaken. Na een laf halfje in de beker in iets van 10 of 12 zetten tegen Peter, omdat we allebei dachten dat we de barrage gingen winnen (hij had het goed, ik had het fout), stond ik een week later wel goed:

Wit:	**Tobi Kooiman**
Zwart:	**René Pijlman**

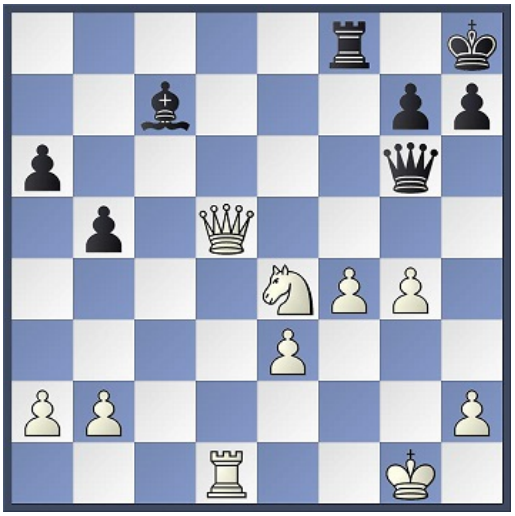

Een mooie maar lastig te vinden finish was 27. Pg5! h6; 28. Pe6 Dxg4+; 29. Kh1 Tf7; 30. Tc1 Lb6; 31. Tc8+ Kh7; 32. Pf8+. Ik zag dat niet en René wist zich terug te knokken naar de volgende, veel minder duidelijke stelling:

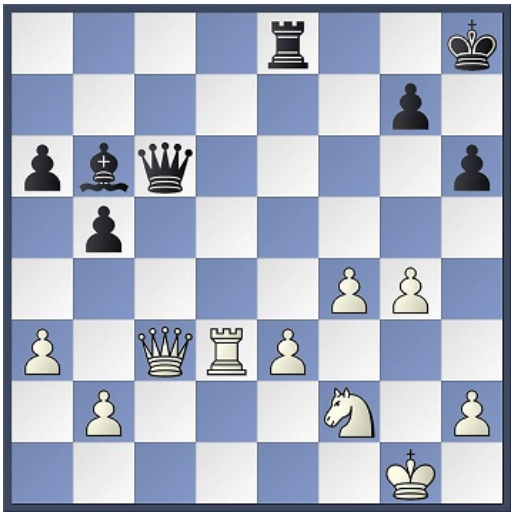

Hier kon hij waarschijnlijk remise maken met 31. …. Dxc3; 32. Txc3 Lxe3; 33. f5 Te4; 34. h3 Ld4, maar deed het niet. Flink wat wederzijdse inaccuraatheid later was er nog steeds niet zo veel aan de hand en maakte René een grote praktische fout, die mij het punt schonk:

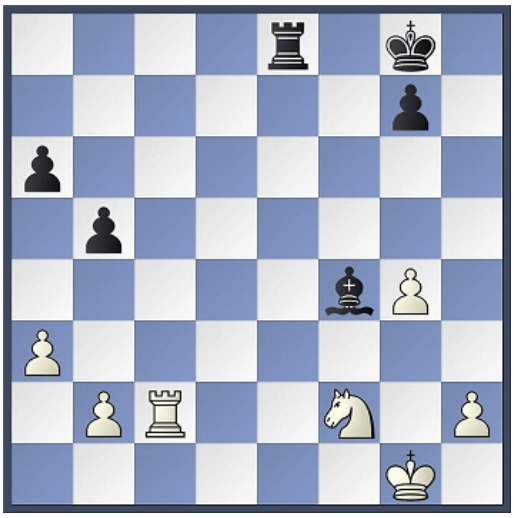

36. …. Le3??

Dit toreneindspel is praktisch verloren. Voor de volledigheid het restant:

37. Te2 Lxf2+; 38. Kxf2 Td8; 39. b4 Kf7; 40. Kf3 Kf6; 41. Te4 Td3+; 42. Te3 Td6; 43. Kf4 g6; 44. Tc3 Te6; 45. h4 Td6; 46. Ke4 Te6+; 47. Kd5 Ke7; 48. Kd4 Kf6; 49. Tf3+ Ke7; 50. Te3; 1-0.

Tja, zulke punten tellen ook. Ondertussen moet je extern ook nog goed scoren om punten te blijven halen in de interne competitie. Dat ging ook niet vanzelf. Ik kwam bijvoorbeeld een week na de pot tegen René in de volgende stelling en maakte daar een bekende beginnersfout.

Wit:	**Ed Baarslag (VAS)**
Zwart:	**Tobi Kooiman**

Nu dacht ik "Eerst op d4 slaan en dan Lb7" en speelde vervolgens **10. …. Lb7?** Als ik per ongeluk een zet doe die ik net heb afgeschreven, denk ik wel eens "Waarom besta ik eigenlijk?" Nu kon wit groot voordeel pakken met 11. d5 – precies daarom moest ik eerst ruilen, om veld c5 vrij te maken voor een paard. Echter: **11. Lh2?** Typisch zo'n luie Londen-zet. Daar kwam ik dus heel goed weg. Later stond het zo:

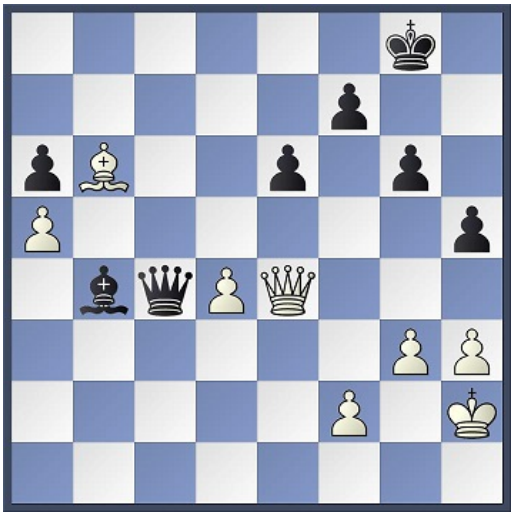

Deze stelling is remise. Wel ligt de witte a-pion vast op de kleur van de lopers, dus wit moet alleen maar dameruil voorkomen.

38. Kg2? Dd5; 39. Kf3 Kg7; 40. g4 hxg4+; 41. hxg4 Le1; 42. Dxd5 exd5

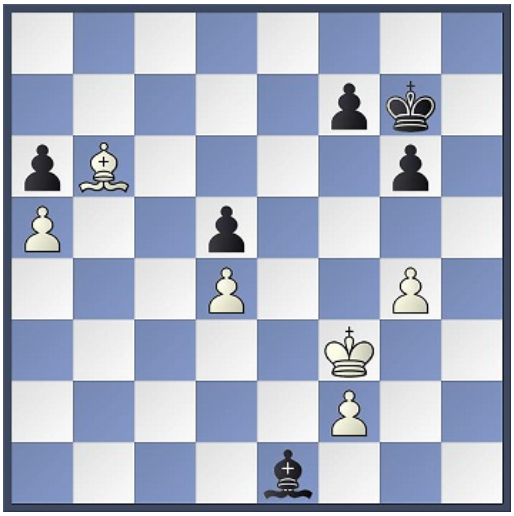

43. g5??

En nog een pion vast op zwart! Nu is het gewonnen.

43. …. Ld2; 44. Kg4 Kf8; 45. f4 Ke7; 46. f5 Kd6; 47. fxg6 fxg6; 48. Ld8 Kc6; 49. Kf3 Kb5; 50. Kg4 Lxa5; 51. Lxa5 Kxa5; 52. Kf4 Kb5; 53. Ke5 a5; 0-1.

Maar de cadeautjes bleven niet komen. Ik was een week later druk bezig met eeuwig schaak te geven toen ik in de volgende stelling vernam dat we 1-4 achter stonden:

Wit:	**Tobi Kooiman**
Zwart:	**Ardin Bosboom (ENPS)**

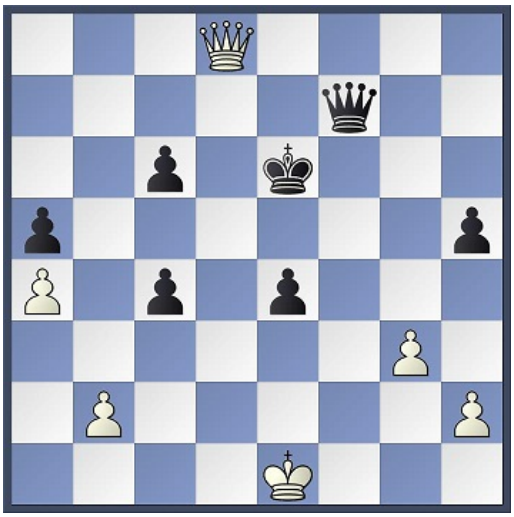

Remise was dus nutteloos – dan maar gokken.

44. Dxa5?? e3; 45. Kd1 Df3+; 46. Kc2 Df2+; 47. Kb1 e2; 48. Ka2 e1D.

Gegokt en verloren... **0-1**.

Terug naar de interne competitie maar weer. Daar had ik ook van mijn grote vriend moeten verliezen:

Wit:	**Tobi Kooiman**
Zwart:	**Ansgar Mohnkern**

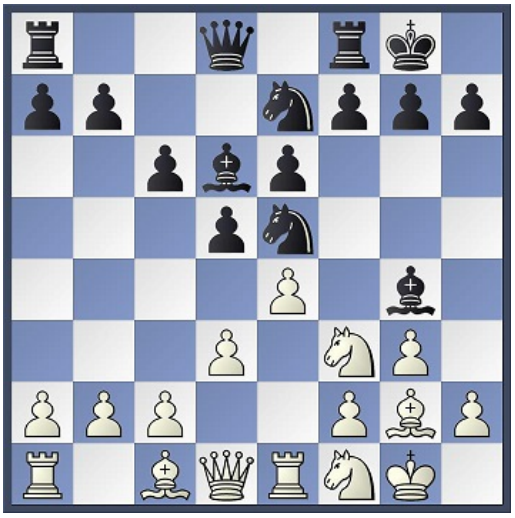

10. h3? Pxf3+

Totaal gemist...

11. Lxf3 Lxf3?

Zwart behoudt de pion (én groot voordeel) met 11. …. Lxh3; 12. Pe3 f5!; 13. Kh2 Lg4; 14. Pxg4 fxg4; 15. Lxg4 Txf2+

Even later:

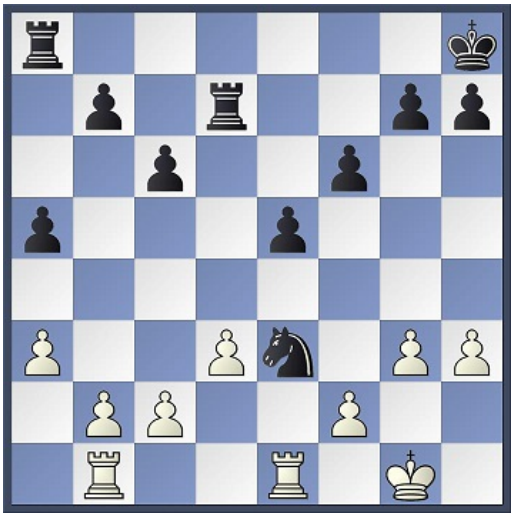

Hier bood Ansgar remise aan, maar ik dacht

a) ik heb meer kans om de e-lijn te openen dan hij om de d-lijn te openen,
b) hij heeft weer eens veel te veel tijd verbruikt,
c) de partij eindigt als ik het accepteer, en ik had er nog wel lol in, en uiteraard
d) een remiseaanbod is vaak een zwaktebod waaruit blijkt dat iemand geen winstplan heeft.

Doorspelen dus! En ik had heel hard het deksel op mijn neus moeten krijgen. Ook ik raakte in tijdnood, en op een moment dat we allebei al niet meer noteerden, bereikten we deze stelling:

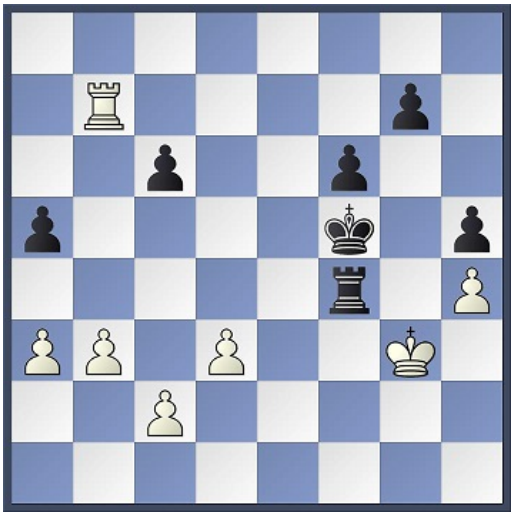

Zwart staat gewonnen na 49. …. g5!; 50. hxg5 h4+; 51. Kh3 Tf3+; 52. Kg2 Tg3+; 53. Kh2 fxg5. In plaats daarvan volgde **49. …. Tg4+?**, en wonder boven wonder ontsnapte ik. Zwart eindigde met een a- en een f-pion (en een toren) tegen een witte h-pion (en een toren) en gaf in tijdnood zijn a-pion weg, waarna het eindspel ineens zeer kansrijk was voor wit. Toen vervolgens ook nog de e-pion op een heel sneaky manier verloren ging, was het ineens praktisch gewonnen voor wit, en ik denk ook theoretisch. Dat gebeurde dan ook. In bovenstaande stelling had ik er niet extreem rekening mee gehouden dat mijn h-pion de doorslag zou geven. Laten we het maar even met een mooi Duits woord een Schwindel noemen. In de laatste minuut.

Een week later kreeg ik alsnog mijn verdiende loon:

Wit:	**Frans Schoffelmeer**
Zwart:	**Tobi Kooiman**

Ik had hier koelbloedig 33. …. Db8 moeten doen, maar in plaats daarvan liet ik een geweldige aanval toe, en Frans was er als de kippen bij om die aanval vakkundig uit te voeren:

33. …. Pc7??; 34. a6 Pge6; 35. axb7 Pxb5; 36. Lxd5!

Ik bekeek deze zet pas nadat ik al op b5 had geslagen...

36. …. Pc3; 37. Lxe6+ Txe6; 38. De1 Pe4; 39. Txe6 Kxe6; 40. Db4 Db8; 41. Pa5 Kd7; 42. Da4 Dc7; 43. Dxc6+; 1–0.

Had ik me al afgevraagd waarom ik besta? Hoewel het verder wel allemaal dusdanig prima ging dat ik in de laatste ronde alleen nog de periodetitel kon verspelen als ik zou verliezen en Paul zou winnen. Ik kreeg zwart tegen Paul, die van de situatie op de hoogte was en er eens goed voor ging zitten.

Wit:	**Paul Scheermeijer**
Zwart:	**Tobi Kooiman**

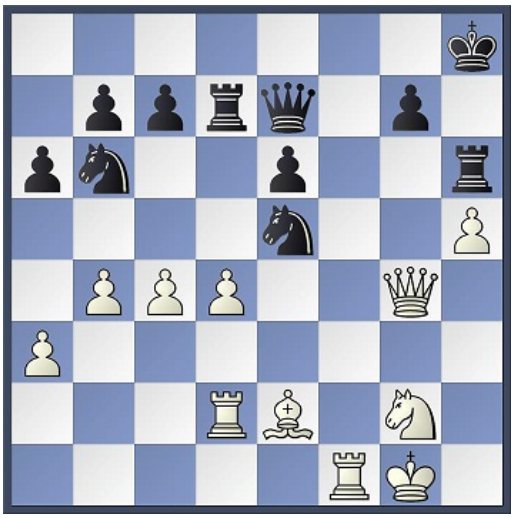

Hier had hij me van de titel kunnen houden met een matnet: 42. dxe5 Txd2; 43. Ph4 Kg8; 44. Pg6. In plaats daarvan volgde 42. Df4 en bleef het op en neer golven, met uiteindelijk de vereiste remise als resultaat.

Dit betekende dat ik de periode won en dat het clubkampioenschap zou worden bepaald via een vierkamp tussen Paul, Frans, Thomas en mij. Een strijd die uitermate bijzonder verliep. Ik begon met een redelijk saaie en teleurstellende remise met zwart tegen Frans, terwijl Thomas-Paul werd uitgesteld. Vervolgens kreeg ik een cadeautje:

Wit:	**Thomas Hufener**
Zwart:	**Tobi Kooiman**

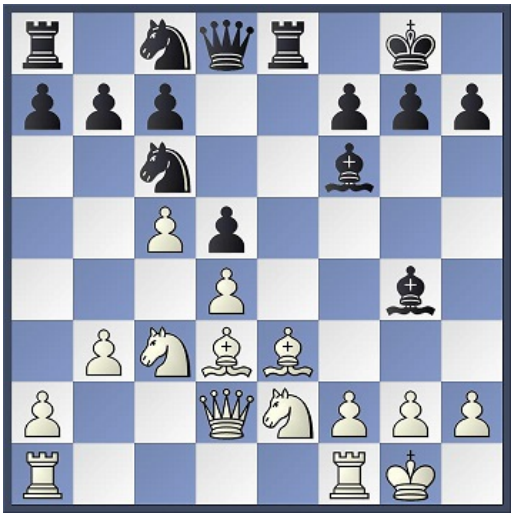

14. h3 is hier gebruikelijk. In plaats daarvan speelde Thomas rap **14. b4?** In andere varianten werkt dat, dankzij de ongedekte zwarte b-pion, maar hier staat er een witte loper op d3.

14. …. Pxb4; 15. Tb1?

Achteraf zei Thomas dat hij na 14. …. Pxb4 meteen geen zin meer had. Begrijpelijk, maar dat schemerde ook wel hard door in het vervolg. Hij geeft nu gratis zijn sterke witveldige loper op. De meest taaie voortzetting was 15. h3 Le6; 16. Lb5 c6; 17. La4 a5; 18. a3 Pa6; 19. Tfe1 en kom er maar eens doorheen.

15. …. Pxd3; 16. Dxd3 b6; 17. c6?

Dit verliest gewoon nog een pion. Nu is het wel heel eenvoudig gewonnen. Stukken ruilen en klaar. Voor de volledigheid het restant:

17. …. Pe7; 18. Db5 a6; 19. Db3 Lxe2; 20. Pxe2 Pxc6; 21. Tbc1 Pa5; 22. Dd3 Pc4; 23. Pg3 Lg5; 24. Lxg5 Dxg5; 25. Tfe1 Dd2; 26. Dxd2 Pxd2; 27. Pf5 Txe1+ 28. Txe1 Kf8; 29. Pe3 *(29. Te5 Td8; 30. Pe7 Pc4)* **29. …. Td8; 30. Tc1 Pc4; 31. Pc2** *(31. Pxd5 Txd5; 32. Txc4 c5)* **31. …. a5; 32. Kf1 Te8; 33. Td1 Ke7; 34. Ke2 Kd6+; 35. Kf3 h5; 36. h4 c5; 37. dxc5+ bxc5; 38. Pe1 Pe5+; 39. Kf4 Tb8; 40. Pc2 Tb2; 41. Td2 Txa2; 42. Te2 Pd3+; 43. Ke3 Pb4; 0–1.**

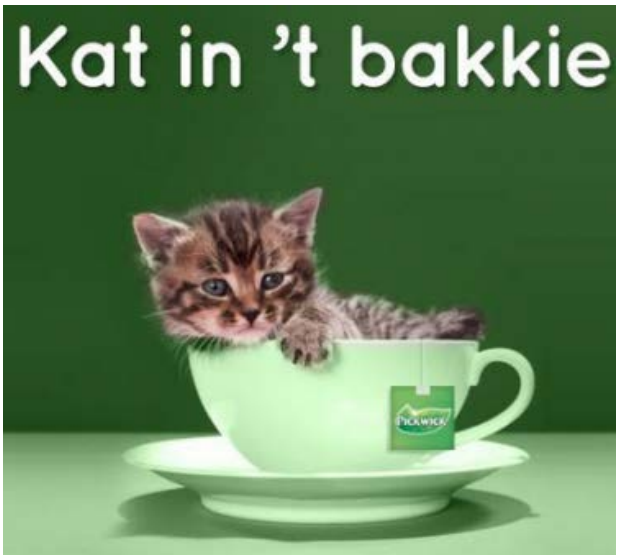

Ondertussen speelde Frans een nogal optimistische aanvalspartij tegen Paul, waar Paul tegenkansen had maar een eenvoudige matcombinatie overzag. Daarmee waren Frans en ik (allebei 1½ uit 2) dus de favoriet – Thomas en Paul hadden allebei 0 uit 1, maar ze lieten zich niet kennen. Thomas stond niet bepaald goed tegen Frans, maar Thomas blunderde geen toren en Frans wel. Ik zat er naast en had dus plotseling tegen Paul genoeg aan remise om kampioen te worden, maar misschien was dat gegeven wel mijn ondergang. Ik was eigenlijk bezig met een vrij puike uitvoering van de Engelse opening, al zeg ik het zelf.

Wit:	**Tobi Kooiman**
Zwart:	**Paul Scheermeijer**

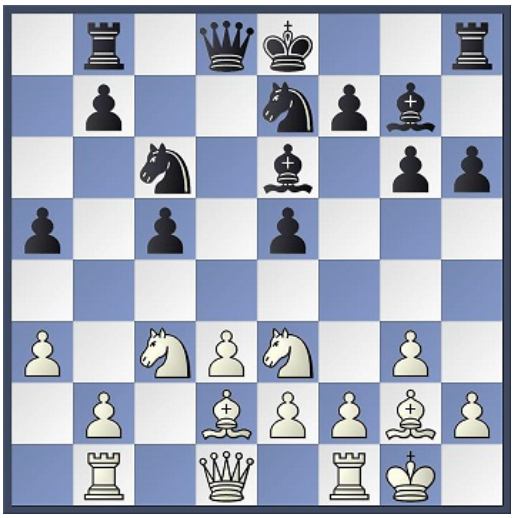

Ik had gewoon mijn plan moeten doorzetten met 15. Pa4 b6; 16. b4 axb4; 17. axb4 Pxb4; 18. Lxb4 cxb4; 19. Txb4 en wit staat goed, maar er begonnen fatale gedachten door mijn hoofd te spoken als "ja maar loperpaar" en "ja maar hij moet" en "ja maar aaaaaaahhh," en ik produceerde het laffe, laffe (ik kan er niet omheen dit woord tweemaal achtereen te gebruiken) **15. Pc2? Lb3; 16. Dc1 Pd4** en liet me vervolgens ook nog eens kinderlijk trucen met **17. Pa1?? La2!** Ik deed nog wat zetten voor de vorm, je weet nooit of hij nog blundert. Voor de volledigheid het restant: **18. b4 cxb4; 19. axb4 Lxb1; 20. Dxb1 axb4; 21. Dxb4 0–0; 22. Db1 b5; 23. e3 b4; 24. Pe4 Pe2+; 25. Kh1 Pd5; 26. De1 b3; 27. Pxb3 Pxg3+; 28. fxg3 Txb3; 29. Pf2 Dd6; 30. Dd1 Tfb8; 31. Df3 Tb1; 32. Lc1 Dc7; 33. Ld2 Txf1+; 34. Lxf1 Dc2; 35. Dd1 Tb2; 36. Le1 Dxd1; 37. Pxd1 Tb1; 38. Le2 Pxe3; 39. Pxe3 Txe1+; 0–1.**

Het is echt een groot raadsel waarom ik besta. Daarmee was de stand als volgt:

Frans	1½	uit	3
Tobi	1½	uit	3
Paul	1	uit	2
Thomas	1	uit	2

Met de partij Thomas-Paul nog op het programma, leek het evident dat dit een episch slagveld zou worden waar uiteraard het punt niet zou worden gedeeld, maar de ideale situatie deed zich voor: Thomas kreeg een gewonnen eindspel met een toren en twee pionnen tegen een toren, Paul verdedigde zich taai en Thomas verzuimde het kampioenschap op te eisen en liet het in remise verzanden! Hetgeen dus in de volgende eindstand resulteerde:

Frans	1½	uit	3
Tobi	1½	uit	3
Paul	1½	uit	3
Thomas	1½	uit	3

Deze belachelijke eindstand werd ook al bereikt in de playoff om groep 2. Wat zijn we toch lief met zijn allen, bah. Maar uiteindelijk moet er toch een kampioen zijn, en die werd bepaald in een rapidvierkamp. Nu liet ik het gelukkig niet meer glippen. Thomas dolf het onderspit in een partij waar vier onnauwkeurigheden genoeg waren.

Wit:	**Tobi Kooiman**
Zwart:	**Thomas Hufener**

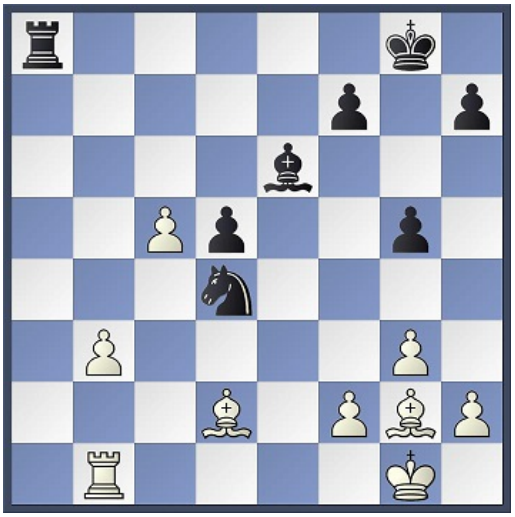

32. …. Ta2?;

32. …. Pxb3; 33. Txb3 Ta1+; 34. Lf1 Td1! *(34. …. Lh3??; 35. Tb8+ Kg7; 36. Lc3+)* 35. Tb8+ Kg7; 36. Lc3+ d4; 37. Lxd4+ Txd4 is nog hard werken voor wit.

33. Lxg5 Lf5; 34. Td1 Pxb3; 35. Lxd5 Ta1; 36. Lxb3; 1–0.

Frans kwam goed te staan tegen Paul – hij leek een gezonde pion meer te hebben, maar toen ik even later keek, had hij ineens een kwaliteit verloren en bijna geen tijd meer. Paul won, en ik speelde meteen tegen Paul. Hij liet in de opening een eenvoudig trucje toe dat een pion verloor, maar ik speelde vervolgens te voorzichtig en het werd nog een partij:

Wit:	**Paul Scheermeijer**
Zwart:	**Tobi Kooiman**

12. …. Dg5?

Te voorzichtig. 12. …. Dg6; 13. Pge2 Pb4; 14. Tg1 Pc2+; 15. Kf1 Lh3+; 16. Lg2 Lxg2+; 17. Txg2 Df5; 18. Kg1 Pxa1 is meteen klaar.

13. h4 Dd8; 14. c5 Pd5; 15. Pge2

15. …. Pxc3?

15. …. Pdb4; 16. 0–0 Pd3 en de loper op f2 is overbelast.

16. Pxc3 Le7; 17. Da4 Dd7; 18. b4 0–0

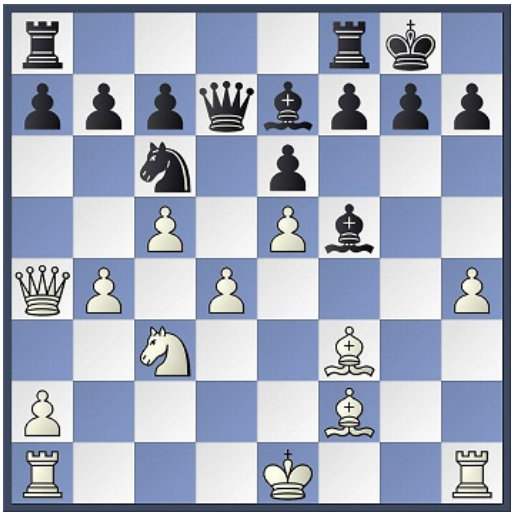

19. b5?? Pd8??

19. …. Pxe5; 20. dxe5 Dd3 en OK doei.

20.c6? bxc6 21.bxc6 Dc8 22.d5

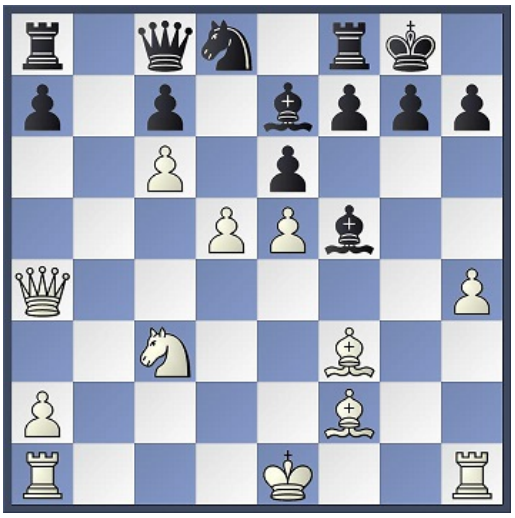

22. …. exd5?

22. …. f6!; 23. d6 cxd6; 24. exd6 Lxd6; 25. c7 Lxc7; 26. Lxa8 Dxa8 is overweldigend sterk voor zwart. Nu staat zwart nog steeds iets beter, maar wit kan met goed spel in de partij blijven. Maar dat goede spel kwam er niet. Was ik niet rouwig om.

23. Df4? Pxc6

24. Tg1??

24. Pxd5 De6; 25. Pxe7+ Pxe7; 26. Lxa8 Txa8; 27. 0–0 en wit leeft nog een soort van.

24. …. Te8

Maakt gebruik van de zwakke witte koning.

25. Pxd5 Pxe5!; 26. Kd1 Pxf3; 27. Dxf3 Dd7

En plotseling is het de witte koning die onder vuur komt. Paul gaf het maar meteen op. Begrijpelijk.

Frans won ondertussen redelijk overtuigend van Thomas en kon dus nog gelijk komen als hij van mij won. Ik wist de controle redelijk goed te behouden in een stelling waarin het voor beide partijen riskant is om meer dan remise te willen. Ik heb thuis nog geprobeerd om ook die partij te reproduceren, maar ik kwam niet verder dan zet 27 (ongeveer het aantal liter witbier in mijn lichaam), waarna deze stelling was ontstaan:

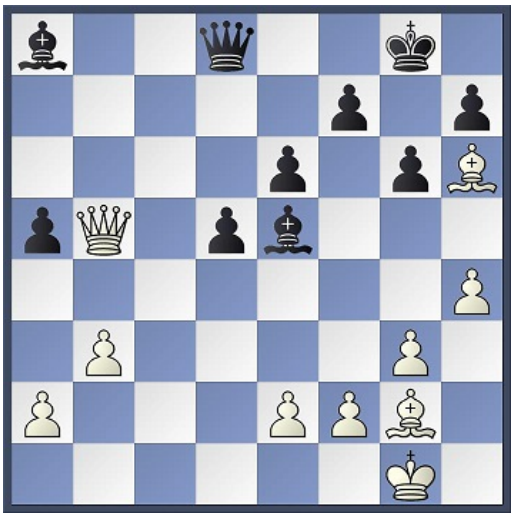

En hier wikkelde ik even later ergens af naar een dynamisch lopereindspel en ging Frans door zijn vlag. Glamoureus is anders, maar ik mocht wel de trofee in ontvangst nemen.

Nooit in de problemen geweest!

Verslaving

Na een telefonische afspraak met de geneesheer-directeur vervoegden wij ons bij het afkickcentrum voor schaakverslaafden, een café-achtige ruimte aan één onzer mooie Amsterdamse grachten. Bij de ijzeren deur heette hij ons persoonlijk welkom en ging ons voor langs de brandslangen, schuimblussers en emmers zand, die de toegang enigszins belemmerden. “De buurt heeft er lucht van gekregen”, zei onze gastheer, “en daarom hebben we maatregelen moeten treffen, maar komt u verder en doe alsof u thuis bent.”

“Ons werk stuit op veel onbegrip. Te weinig beseft men over het algemeen nog welke verschrikkelijke gevolgen een schaakvergiftiging kan hebben. Het begint gewoonlijk als een grapje, met een kameraadje op school meestal, meer uit bravoure eigenlijk en vaak nog aangemoedigd door de ouders. Vooral de kwalijke rol van de moeder doet ons, mensen van de praktijk, steeds weer versteld staan. Maar wat als spelletje begint, wordt al spoedig een slechte gewoonte, een dringende behoefte, waar deze mensen niet meer buiten kunnen. Ze verliezen de belangstelling voor de hen omringende wereld geheel, en op de plaatsen waar ze elkaar treffen geven ze zich zonder onderscheid met iedereen af. Hun verval neemt dan snel toe. Zij hebben geen vaste woonplaats meer, beginnen zichzelf te verwaarlozen, eten alleen nog pinda’s en bitterballen, waarnaast zij enorme hoeveelheden koffie tot zich nemen. Het gezichtsvermogen verslechtert, evenals de reukzin en het gehoor. Ten slotte zijn zij uit financiële noodzaak wel gedwongen tot een doelloos zwervend bestaan, dat zich over de hele wereld kan uitstrekken. Van Montreal tot Moskou, van Boekarest tot Buenos Aires, in een allesverterende hunkering naar dat ene, dat alleen betekenis voor hen heeft.”

Intussen waren wij aangekomen in een grote zaal, waar een vijftigtal mannen van alle leeftijden door elkaar heen liep, zat of lag. Geen twee zag men bijeen en er werd niet gesproken.

“Dit zijn onze lopende patiënten”, vervolgde onze gastheer, een blonde jongeman van omstreeks achttien jaar naderbij wenkend: “Hier heeft u een typisch doorsneegeval. Sprak gisteren op de hoek van een straat een meisje aan: “Ik ben een paard en u staat schaak, juffrouw”. Het lieve kind had net de vorige avond een vrouwenuitzending over verkrachting op de TV gezien. Gillen, politie erbij, en die heeft hem toen maar naar ons doorgestuurd.”

“U ziet, hij is totaal vervuild en hongeroedeem is aan de neus waarneembaar. Heeft de laatste maanden alleen nog op het Hok geslapen. Eerst zullen we hem nu weer normaal moeten leren eten, slapen en wassen, ook moeten de ogen weer voorwerpen op grotere afstand dan één meter leren onderscheiden, pas dan is hij rijp voor onze deconditioneringsprogramma’s.”

“De meeste mensen die u hier ziet, lopen overigens in de nazorg. Dat is nog onze zwaarste opgave. Wij kunnen deze mensen niet zonder meer laten gaan wanneer wij ze het schaken hebben afgeleerd, want ze kunnen eenvoudig niets anders en zijn volstrekt niet in staat zich maatschappelijk staande te houden. Van alles hebben wij al geprobeerd om hun belangstelling voor iets anders gaande te maken. Aanvankelijk door het toedienen van substituten als bijvoorbeeld het bridge, een spel waarbij tenminste gesproken wordt, of sjoelbakken, want het IQ van al deze grootmeesters ligt zelden boven de 103. Helaas hebben wij maar al te vaak moeten vaststellen dat zich daarbij een afhankelijkheid van het substituut ontwikkelt die nauwelijks minder zorgwekkend is dan die van het origineel.”

"Maar wat is dat! Wat zie ik daar? De vuillakken!!"" Het belangwekkend betoog van onze leidsman werd plotseling afgebroken omdat zijn aandacht ineens werd getrokken door een jongen en een oudere man, die ogenschijnlijk achteloos op enige afstand van elkaar langs de wand stonden. Brullend en met rood aanlopende schedel stormde de geneesheer-directeur op hen af en begon links en rechts hard op hen in te slaan. Daarbij viel een klein lederen etuitje op de grond, waaruit een schaakstelling openvouwde.

Dit kleine voorval veroorzaakte een nieuwe, nog verbazingwekkender omkeer in het gedrag van de geneesheer-directeur. Ten prooi aan een zeer heftige gemoedsbeweging knielde hij neer en riep met overslaande stem: "Paard hendrik zes, o wat prachtig, en dan schaak met de toren! Wat mooi! Schat! Lieveling!"

Tranen stroomden over zijn gezicht en een wilde lach welde op uit zijn mond. Terwijl assistenten toeschoten met een brancard, waar hij zich zonder tegenstribbelen op liet vastbinden, verschenen ineens overal schaakborden en -stukken. De patiënten begonnen opgewonden tegen elkaar te praten in onverstaanbare klanken: letters en cijfers. Eerst nog in groepjes, maar weldra zag men ze hier en daar reeds tegenover elkaar aanschuiven, het bord met stukken tussen hen in.

Van dit schouwspel wilden wij geen getuige meer zijn. Op onze tenen slopen wij weg en bereikten na enig zoeken nog net op tijd de uitgang, waar de Amsterdamse bevolking al met bijlen en fakkels klaarstond.

Jan Hein Donner

De sterkste schaker onder de kunstenaars

– door Dirk Goes –

Van alle kunstenaars was Marcel Duchamp (1887-1968) zonder twijfel de sterkste schaker. Op 13-jarige leeftijd leerde hij schaken van zijn oudere broers Raymond en Jacques, en hij was onmiddellijk zwaar verslaafd. Die verslaving heeft de rest van zijn leven gevormd. Vanaf circa 1923 werd het zo erg dat hij het kunstenaarschap verwaarloosde en alleen nog maar wilde schaken.

Duchamp was in zijn jonge jaren een invloedrijk kunstenaar. In 1911 schilderde hij een van zijn bekendste werken, *Portrait of Chess Players*, dat hieronder is te zien:

Duidelijk te zien is dat Duchamp sterk werd beïnvloed door de in die tijd gangbare kunststromingen kubisme en futurisme. Het schilderij bevindt zich thans in het Philadelphia Museum of Art.

KNSB Ratinglijst per 1 augustus 2019

Op naam	1 aug. 2019	1 mei 2019	1 febr. 2019	1 nov. 2018	1 aug. 2018	1 mei 2018
Aarten, Marjolein	1398	1415	1412	1399	1399	1470
Adamson, Rob	1258	1229	1226	1235	1235	1202
Awad, Karam	1276	1276	1269	–	–	–
Balhuizen, Hans	1597	1589	1592	1587	1587	1576
Basyigit, Göksel	1652	1640	1650	1654	1661	1661
Berg, Bas van den	1614	1619	1640	1656	1664	1685
Berg, Henk van de	1379	1374	1391	1376	1384	1384
Berg, Jeroen van den	2051	2044	2056	2056	2053	2049
Berg, Jo van den	1351	1349	1352	1348	1348	1346
Berg, Steef van de	1320	1320	1320	1320	1320	1320
Blokker, Gre	802	802	802	803	804	811
Boellaard, George	1810	1793	1781	1760	1760	1771
Boer, Bart de	1692	1703	1683	1661	1661	1661
Bolhuis, Ridens	1871	1891	1897	1893	1888	1934
Bonoo, Iwan	1957	1957	1950	1944	1974	1955
Boon, Thijs	1401	1393	1402	1402	1434	1403
Brouwer, Reitze	1732	–	–	–	–	–
Bruinsma, Hilbrand	1635	1625	1624	1640	1640	1629
Coolen, Marlo	1700	1695	1705	1702	1702	1702
Cramer, Adrienne	1570	1580	1580	1605	1605	1630
Cromsigt, Jeroen	1982	2016	1974	1929	1929	1977
Dekker, Erik	1822	1825	1852	1841	1841	1837
Dekker, Ichelle	1362	1415	1345	1345	1382	1418
Dekker, Jasper	1846	1870	1744	1753	1820	1782
Do, Huong	1624	1624	1620	1633	1633	1633
Dreef, Bert	1471	1500	1490	1460	1481	1496
Eijnde, Vincent van den	1919	1924	1927	1933	1923	1931
Eijk, Dick van der	1937	1908	1926	1910	1903	1911
Eisses, Job	1353	1353	1353	1353	1353	1347
Elliyasa, Mehmet	1807	1802	1808	1809	1809	1792
Flikweert, Cees	1572	1559	1559	1548	1548	1556
Gerritsen, Andy	1801	1801	1813	1830	1830	1830
Goedhart, Gert-Jan	1878	1899	1891	1926	1912	1898
Goes, Dirk	1800	1797	1803	1797	1809	1879
Golbach, Floris	1972	1957	1967	1878	1877	1939
Groen in ’t Wout, Partipan	1754	1762	1763	1770	1710	1710
Haastere, Rob van	1762	1762	1754	1771	1771	1765
Hall, Tony	1434	1434	1434	1451	1451	1447
Hattum, Karel van	1286	1242	1244	1241	1256	1234
Heer, Jan de	1593	1615	1603	1648	1643	1645
Heijnis, Kees	1485	1496	1487	1493	1493	1487
Helmer, Paul	1852	1850	1848	1872	1872	1869
Hersperger, Olivier	1805	1815	1796	1778	1778	1785
Heyden, Jan van der	1318	1359	1348	1333	1345	1266
Hillebrandt, Remco	1966	1974	2000	1968	1967	1975
Hoekstra, Erik	1714	1714	1714	1714	–	–
Holweg, Sebastiaan	1697	1737	1737	1737	1737	–
Hoorn, Casper	1723	1668	1625	1585	1578	1572
Hufener, Thomas	1873	1900	1943	1926	1942	1969
Jaarsveld, Jos	1314	1328	1318	1330	1330	1337
Jongh, Benno de	1994	1994	1993	1988	1992	2016
Kalma, Jildo	1912	1904	1890	1882	1866	1873
Kelch, Henk	1594	1594	1594	1594	1594	1594
Kemper, Ger	1630	1630	1630	1630	1630	1630
Kersbergen, Ronald	1547	1574	1583	1592	1592	1592
Kingma, Nanne	1485	1480	1505	1475	1475	1469
Klein, Ron	1930	1942	1952	1960	1947	1947
Kooiker, Jos	1877	1864	1868	1875	1875	1864

Op naam	1 aug. 2019	1 mei 2019	1 febr. 2019	1 nov. 2018	1 aug. 2018	1 mei 2018
Kooiman, Piet	1912	1882	1854	1858	1853	1849
Kooiman, Tobi	2082	2073	2061	2095	2095	2085
Kotmans, Rob	1853	1848	1864	1880	1875	1889
Laar, Bert van de	1597	1573	1536	1544	1565	1602
Littel, Leo	1820	1820	1819	1831	1853	1910
Loermans, Thijs	1531	1537	1534	1545	1545	1534
Looijen, Jan	1219	1200	1184	1207	1207	1220
Lubbers, Johan	2028	2016	2016	2016	2015	2015
Manuel, Peter	2031	2007	1996	1981	1986	2003
Marcus, André	1471	1458	1466	1459	1459	1471
Mercks, Marcella	840	841	846	846	847	851
Mercks, Ruud	1344	–	–	–	–	–
Meuwissen, Marc	1835	1832	1839	1812	1812	1812
Michel, Steve	1910	1921	1925	1910	1904	1934
Mohnkern, Ansgar	2015	2043	2025	1980	1993	1925
Muller, Stephan	1773	1773	1773	1773	1773	1773
Nieuwenbroek, Mark	1926	1927	1925	1955	1955	1976
Obut, Himmet	1703	1722	1737	1739	1746	1742
Patty, Thomas	1397	1397	1394	1301	1311	1562
Pavoordt, Frank van de	1790	1785	1790	1793	1799	1772
Peereboom, Michiel	1602	1602	1602	1602	1602	1602
Pijlman, René	1900	1849	1819	1857	1865	1901
Pronk, Sven	2082	2079	2094	2072	2061	2073
Roelofs, Marcel	1319	1318	1331	1336	1352	1373
Roos, Maarten	1364	1378	1366	1422	1422	1434
Sanders, Ralph	1393	1392	1381	1344	1351	1351
Scheermeijer, Paul	1919	1940	1936	1893	1893	1877
Scheermeijer, Rob	1875	1875	1875	1884	1897	1870
Schelhaas, David	1866	1853	1836	1866	1866	1843
Schievels, Dick	1679	1679	1679	1679	1679	1769
Schoffelmeer, Frans	1980	2022	2011	1994	2020	2040
Schuur, Jan	1940	1929	1939	1945	1923	1936
Segers, Ron	1339	1335	1356	1356	1356	1356
Soeurt, Ric	1324	1282	1258	–	–	–
Spanjersberg, Hans	1593	1593	1609	1582	1573	1575
Spelbrink, Djon	1841	1841	1857	1835	1835	1849
Stepanian, Vahe	1374	1369	1336	1321	1353	–
Streef, Jan Pieter	1653	1678	1666	1667	1667	1656
Strubin, Ivo	1614	–	–	–	–	–
Tadrous, George	1357	1357	1348	1344	1352	1352
Thijssing, Rob	1556	1593	1606	1618	1613	1591
Tieleman, Wouter	1628	1628	1628	1628	1628	1631
Tulleken, Herbert	1522	1527	1524	1538	1538	1539
Tuyl, Wim van	1780	1794	1778	1816	1824	1854
Veenstra, Frits	1778	1807	1851	1839	1839	1832
Veerbeek, Wessel	1820	1805	1788	1785	1806	1806
Venema, Pieter	1566	1508	1480	1525	1525	1573
Visser, Tom	1735	1751	1763	1773	1773	1763
Visser, Willem	1355	1362	1355	1355	1355	1358
Vlaming, Sjaak	1674	1657	1651	1658	1663	–
Vries, Silvia de	1268	1268	1268	1268	1268	1268
Waersegers, Edward	1347	–	–	–	–	–
Walraven, Arie van	1680	1678	1701	1631	1636	1627
Warmerdam, Jan	1214	1170	1170	1152	1152	1120
Wiel, Sander van de	1641	1650	1644	1629	1629	1623
Wilde, Jan de	1198	1202	1202	1205	1205	1217
Winsemius, Jan	1927	1978	1940	1921	1916	1911
Woestijne, Aldo van de	1952	1938	1929	1919	1914	1921
Wolgen, Remco	1693	1693	1693	1693	1693	1693
Yahia, Mustapha	1852	1870	1873	1923	1923	1921
Zwartjes, Maarten	1330	1383	1386	1350	1350	1339

Op sterkte

Kooiman, Tobi	2082
Pronk, Sven	2082
Berg, Jeroen van den	2051
Manuel, Peter	2031
Lubbers, Johan	2028
Mohnkern, Ansgar	2015
Jongh, Benno de	1994
Cromsigt, Jeroen	1982
Schoffelmeer, Frans	1980
Golbach, Floris	1972
Hillebrandt, Remco	1966
Bonoo, Iwan	1957
Woestijne, Aldo van de	1952
Schuur, Jan	1940
Eijk, Dick van der	1937
Klein, Ron	1930
Winsemius, Jan	1927
Nieuwenbroek, Mark	1926
Eijnde, Vincent van den	1919
Scheermeijer, Paul	1919
Kalma, Jildo	1912
Kooiman, Piet	1912
Michel, Steve	1910
Pijlman, René	1900
Goedhart, Gert-Jan	1878
Kooiker, Jos	1877
Scheermeijer, Rob	1875
Hufener, Thomas	1873
Bolhuis, Ridens	1871
Schelhaas, David	1866
Kotmans, Rob	1853
Helmer, Paul	1852
Yahia, Mustapha	1852
Dekker, Jasper	1846
Spelbrink, Djon	1841
Meuwissen, Marc	1835
Dekker, Erik	1822
Littel, Leo	1820
Veerbeek, Wessel	1820
Boellaard, George	1810
Elliyasa, Mehmet	1807
Hersperger, Olivier	1805
Gerritsen, Andy	1801
Goes, Dirk	1800
Pavoordt, Frank van de	1790
Tuyl, Wim van	1780
Veenstra, Frits	1778
Muller, Stephan	1773
Haastere, Rob van	1762
Groen in 't Wout, Partipan	1754
Visser, Tom	1735
Brouwer, Reitze	1732
Hoorn, Casper	1723
Hoekstra, Erik	1714
Obut, Himmet	1703
Coolen, Marlo	1700
Holweg, Sebastiaan	1697
Wolgen, Remco	1693
Boer, Bart de	1692
Walraven, Arie van	1680
Schievels, Dick	1679
Vlaming, Sjaak	1674
Streef, Jan Pieter	1653
Basyigit, Göksel	1652
Wiel, Sander van de	1641
Bruinsma, Hilbrand	1635
Kemper, Ger	1630
Tieleman, Wouter	1628
Do, Huong	1624
Berg, Bas van den	1614
Strubin, Ivo	1614
Peereboom, Michiel	1602
Balhuizen, Hans	1597
Laar, Bert van de	1597
Kelch, Henk	1594
Heer, Jan de	1593
Spanjersberg, Hans	1593
Flikweert, Cees	1572
Cramer, Adrienne	1570
Venema, Pieter	1566
Thijssing, Rob	1556
Kersbergen, Ronald	1547
Loermans, Thijs	1531
Tulleken, Herbert	1522
Heijnis, Kees	1485
Kingma, Nanne	1485
Dreef, Bert	1471
Marcus, André	1471
Hall, Tony	1434
Boon, Thijs	1401
Aarten, Marjolein	1398
Patty, Thomas	1397
Sanders, Ralph	1393
Berg, Henk van de	1379
Stepanian, Vahe	1374
Roos, Maarten	1364
Dekker, Ichelle	1362
Tadrous, George	1357
Visser, Willem	1355
Eisses, Job	1353
Berg, Jo van den	1351
Waersegers, Edward	1347
Mercks, Ruud	1344
Segers, Ron	1339
Zwartjes, Maarten	1330
Soeurt, Ric	1324
Berg, Steef van de	1320
Roelofs, Marcel	1319
Heyden, Jan van der	1318
Jaarsveld, Jos	1314
Hattum, Karel van	1286
Awad, Karam	1276
Vries, Silvia de	1268
Adamson, Rob	1258
Looijen, Jan	1219
Warmerdam, Jan	1214
Wilde, Jan de	1198
Mercks, Marcella	840
Blokker, Gre	802

FIDE Ratinglijst per 1 oktober 2019

Op naam

Aarten, Marjolein	1517
Berg, Jeroen van den	2001
Bolhuis, Ridens	1903
Bonoo, Iwan	1914
Boon, Thijs	1342
Coolen, Marlo	1780
Cramer, Adrienne	1522
Cromsigt, Jeroen	1934
Dekker, Ichelle	1508
Dekker, Jasper	1776
Dreef, Bert	1528
Eijk, Dick van der	1949
Goes, Dirk	1845
Golbach, Floris	1970
Gr. in 't Wout, Partipan	1638
Hattum, Karel van	1384
Hersperger, Olivier	1798
Hillebrandt, Remco	1932
Hufener, Thomas	1913
Jongh, Benno de	1959
Kalma, Jildo	1869
Klein, Ron	1995
Kooiman, Piet	1930
Kooiman, Tobi	2069
Kotmans, Rob	2044
Laar, Bert van de	1619
Littel, Leo	1919
Lubbers, Johan	2044
Manuel, Peter	2053
Meuwissen, Marc	1866
Michel, Steve	1916
Mohnkern, Ansgar	1938
Nagel, Yvette	1991
Patty, Thomas	1332
Peereboom, Michiel	1731
Pijlman, René	1847
Pronk, Sven	2050
Scheermeijer, Rob	1879
Schoffelmeer, Frans	2065
Spanjersberg, Hans	1622
Tieleman, Wouter	1760
Tuyl, Wim van	1884
Veenstra, Frits	1866
Vlaming, Sjaak	1663
Walraven, Arie van	1696
Winsemius, Jan	1890
Woestijne, Aldo van de	2006

Op sterkte

Kooiman, Tobi	2069	Kooiman, Piet	1930	Dekker, Jasper	1776
Schoffelmeer, Frans	2065	Littel, Leo	1919	Tieleman, Wouter	1760
Manuel, Peter	2053	Michel, Steve	1916	Peereboom, Michiel	1731
Pronk, Sven	2050	Bonoo, Iwan	1914	Walraven, Arie van	1696
Kotmans, Rob	2044	Hufener, Thomas	1913	Vlaming, Sjaak	1663
Lubbers, Johan	2044	Bolhuis, Ridens	1903	Groen in 't Wout, Partipan	1638
Woestijne, Aldo van de	2006	Winsemius, Jan	1890	Spanjersberg, Hans	1622
Berg, Jeroen van den	2001	Tuyl, Wim van	1884	Laar, Bert van de	1619
Klein, Ron	1995	Scheermeijer, Rob	1879	Dreef, Bert	1528
Nagel, Yvette	1991	Kalma, Jildo	1869	Cramer, Adrienne	1522
Golbach, Floris	1970	Meuwissen, Marc	1866	Aarten, Marjolein	1517
Jongh, Benno de	1959	Veenstra, Frits	1866	Dekker, Ichelle	1508
Eijk, Dick van der	1949	Pijlman, René	1847	Hattum, Karel van	1384
Mohnkern, Ansgar	1938	Goes, Dirk	1845	Boon, Thijs	1342
Cromsigt, Jeroen	1934	Hersperger, Olivier	1798	Patty, Thomas	1332
Hillebrandt, Remco	1932	Coolen, Marlo	1780		

Queen on a chess board

Schaakstuk blijkt kunstschat

Een schaakstuk van walrusivoor, dat in 1964 door een antiquair in Schotland voor vijf pond werd gekocht, is geïdentificeerd als een van de grootste kunstschatten uit de tijd van de Vikingen. Veilinghuis Sotheby's bood de zeker 900 jaar oude 'loper' aan ter veiling en verkocht het voor 735.000 pond.

Het expressieve, bijna negen centimeter grote schaakstuk is onderdeel van de zogenoemde Lewis-schaakspellen die in de twaalfde eeuw in Noorwegen of IJsland werden gemaakt. In 1831 werden op het eiland Lewis, ten westen van Schotland, 79 van die schaakstukken in de vorm van krijgers ontdekt. Hoe de Noorse stukken daar belandden, is onbekend. Vermoedelijk waren ze onderdeel van een lading die in de middeleeuwen overboord sloeg tijdens een scheepsramp.

De Schotse vondst bestond uit onderdelen van vier schaakspelen, maar vijf stukken ontbraken. De kunstschatten worden al jaren bewaard in het British Museum in Londen en het National Museum of Scotland in Edinburgh. Experts zijn altijd blijven zoeken naar de ontbrekende stukken.

Volgens Sotheby's kocht de opa van de huidige eigenaar het schaakstuk in Edinburgh 'omdat hij het gewoon mooi vond'. Het nors kijkende poppetje verdween echter al snel in de kast. Af en toe werd het tevoorschijn gehaald om te bekijken. "Mijn moeder vond het een interessant beeldje", aldus de eigenaar, die anoniem wil blijven. "Ze meende dat het speciaal en misschien magisch was." Recent liet de eigenaar het beeldje taxeren bij het veilinghuis. Dat zag direct dat het om een schildknaap uit het Lewis-spel gaat, vergelijkbaar met een moderne loper.

De Lewis-schaakstukken zijn de best bewaard gebleven middeleeuwse schaakstukken en voorbeelden van romaanse ivoorsnijkunst van de allerhoogste kwaliteit. In de twaalfde eeuw kwam het schaken vanuit Arabië via Sicilië en Spanje naar Europa. De Vikingen dreven rond de Middellandse Zee handel met de Arabieren en introduceerden het schaakspel al vroeg in Scandinavië.

De Lewis-schaakstukken vormen het eerste schaakspel met een volledig Europese signatuur; de loper is bijvoorbeeld al als bisschop afgebeeld en niet meer als olifant, zoals in de Arabische wereld gebruikelijk was.

Bron: Algemeen Dagblad van 4 juni 2019

Schaker verslaat bacterie!

– door Dirk Goes –

Rob Scheermeijer is een aantal maanden uit de running geweest. In december vorig jaar werd hij in het ziekenhuis opgenomen in verband met verwaarloosde suikerziekte, maar na onderzoek bleek hij aan meerdere kwalen te lijden. Zo werden maar liefst drie verschillende vleesetende bacteriën bij hem geconstateerd, die met anti-biotica-cocktails werden bestreden. Zo'n vleesetende bacterie is een ernstige zaak, laat staan drie tegelijk, en de artsen waren er dan ook bepaald niet gerust op. Ze gaven hem 10% kans op overleving, en die heeft Rob gegrepen! Inmiddels is hij weer op de been na diverse operaties te hebben ondergaan, en op zaterdag 28 september kwam hij een kijkje nemen in ons clubgebouw, waar op dat moment de teams 1 en 2 bezig waren met de eerste ronde van de KNSB-competitie. Helemaal beter is Rob nog niet (hij moet nog een operatie ondergaan), maar vergeleken met een half jaar geleden is er duidelijk sprake van vooruitgang. Het was goed je te zien, Rob!

Gent

– door Paul Scheermeijer –

In het hete en prachtige Gent was ook sv Amsterdam West deze zomer weer vertegenwoordigd.

Het toernooi zelf ging dit jaar niet super voor mij. In het zwitserse gambiet wist ik mijn zwartpartijen tegen telkens 2100+ niet te winnen, waardoor ik met wit tegen de zwakkere tegenstanders weer tot +1 kon uitlopen, tot de kentering in de zesde ronde.

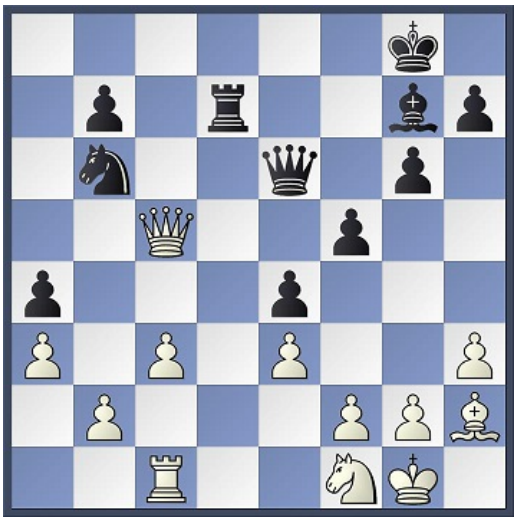

Met zwart tegen Ben Boog (2110) heb ik een pionnetje gegeven voor activiteit, maar zag in de partij niet hoe verder te komen en beruste met Td5 en zetherhaling in remise. Fritz is achteraf wel gecharmeerd van dameruil met Dc6 en geeft -0,94.

Soms moet je maar durven, en soms vind je ook niet de beste zetten achter het bord, maar als je tegenstander die ook mist, dan kan er soms leuk schaak ontstaan. Onderstaand juweeltje speelde ik in de zevende ronde.

Wit:	**Paul Scheermeijer**	**(1940)**
Zwart:	**Cas Kok**	**(2101)**

1. e4 e5; 2. Pc3 Pf6; 3. f4 d5; 4. exd5 Pxd5; 5. Lc4 Pxf4; 6. d4 Pg6; 7. Pf3 exd4; 8. 0-0

De meeste schakers van vlees en bloed zullen hier angst voor hun c3-paard hebben, maar zwart kan niet nemen op c3 vanwege dameverlies door Lxf7+!

8. …. Le7; 9. Lxf7+ Kxf7; 10. Pg5++ Ke8; 11. Pf7 Dd7; 12. Pxh8 dxc3; 13. Dh5 Dd4+; 14. Kh1 Lg4; 15. Dxh7 Pf8; 16. Dg8

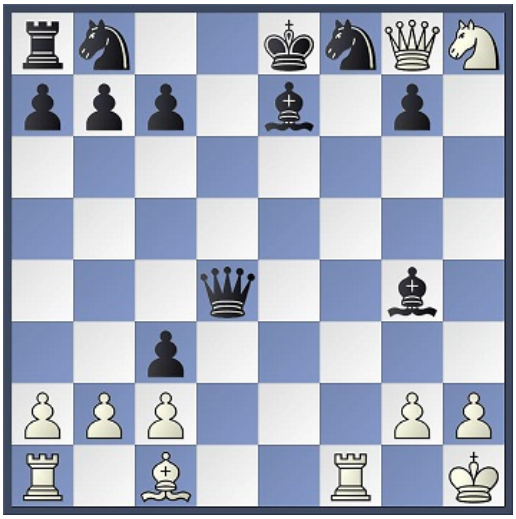

16. …. Lh5

Een cruciaal missertje van zwart. Fritz weet te vertellen dat 16. …. Le6! hier goed is. Na het verplichte ruilen met 17. Txf8+ Kd7; 18. Le3 Lxg8; 19. Lxd4 blijft zwart een stuk voor. Na de tekstzet blijft wit op +3 en is de winstweg makkelijk.

17. Lg5 Pc6; 18. Lxe7 Kxe7; 19. Tae1+ Pe5; 20. Dxg7+ Kd6; 21. Txf8; 1–0.

Met +2 de achtste ronde in is een voortreffelijk uitgangspunt, maar helaas verloor ik mijn beide laatste partijen en eindigde roemloos op 50%.

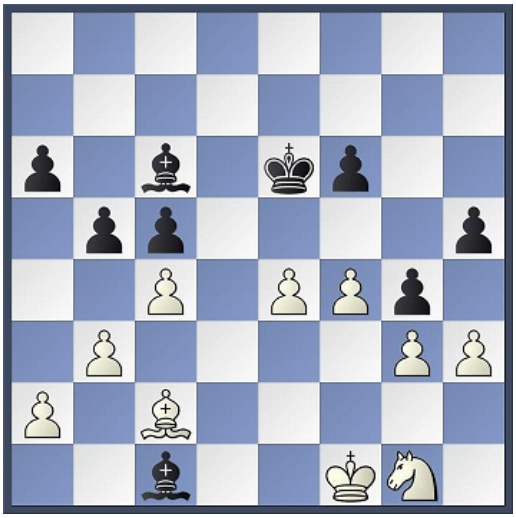

In de achtste ronde heb ik met zwart tegen Lopuszanski (2100) een pionnetje weggegeven in de opening. Ik heb nog wel een redelijke kans om te keepen door deze stelling te handhaven met het loperpaar, maar ik maakte het wit wel heel gemakkelijk door op h3 te nemen en verloor door verdere onnauwkeurigheden op de 72e zet.

In de laatste ronde kwam ik pionverlies in de opening niet meer te boven.

Ook in het open toernooi scoorde Iwan Bonoo 4½ en Frans Schoffelmeer 4 punten. Maarten Roos en Adrienne Cramer speelden dit jaar in het 55+-toernooi en scoorden respectievelijk 1 en 2½ uit 5, Marcella Mercks scoorde 1 punt, en Ruud Mercks haalde als evenmaker 1½ uit 3.

NOS Teletekst 643

SCHAKEN

Hogeschool Zeeland-toernooi

Belangr.partijen derde ronde,zondag:

Ricardo Klepke	0	Kamsky,VS	1
Erwin l'Ami	1	Onno Elgersma	0
Michael Wunnink	0	Loek van Wely	1
Ortiz,Cub	1	Edwyn Mesman	0
Arno Bezemer	0	Jan Werle	1
Ikonnikov,Rus	1	Sven Stange	0
Stillger,Dui	2	Harika,Ind	0
Hausrath,Dui	1	Rene Duchene	0
Esper van Baar	1/2	Romanisjin,Oek	1/2
Koen Leenhouts	1	Tibke,Dui	0

Stand na derde ronde:

1. Van Wely,l'Amy,Werle,Leenhouts, Zwirs,De Jong,Grochal,Ikonnikov, Hausrath,Kamsky,Harika,Ortiz.... 3

volgende nieuws sport voetbal

Van 3 tot en met 10 augustus jl. werd in Vlissingen het Hogeschool Zeeland-toernooi gespeeld. Tijdens de derde ronde gebeurde er iets opvallends, althans, volgens het doorgaans betrouwbare medium Teletekst. Kijk maar:

De Duitser Stillger wint zomaar van de Indiër Harika, met 2-0 nog wel! Leuk geprobeerd van Teletekst, maar in werkelijkheid verloor Stillger. Met 1-0, dat dan weer wel ….

Stripverhaal of werkelijkheid?

– door Kees Heijnis –

Zoals we inmiddels allemaal wel weten, is dat spel dat wij wekelijks op het bord met enig fatsoen trachten neer te zetten op zichzelf een tamelijk nutteloze en *au fond* belachelijke bezigheid. Het idee dat je daar uren zó mee bezig kan zijn! Piekeren, ook lang na afloop, over een variant of een mogelijk betere voortzetting. Zou je toen, als je dat maar deed, dan toch gewonnen hebben!? Ach, wat stom dat je dát niet toen zag!

Jan Timman woonde een poos op de allang afgebroken Zilverberg in Noord. Een kamer van een studentenflat van drie bij vier, met een gemeenschappelijke keuken vol kakkerlakken en vuile pannen in de gootsteen. Dagen oud. Maar Jan had aan zijn slaapzak en zijn bord met stukken genoeg. Dat was ook de inrichting van zijn kamer. Op geschikte uren besprenkelde hij zijn keel met spiritualia, en zo groeide hij op als schaker van wereldniveau. Een sjabloonleven met de houten stukken. Je zou er bijna een stripverhaal van kunnen maken.

Zijn er toch elementen van vlees en botten? Ja, duidelijk ja! Bij Jan zeker. Hij heeft – in 2007 was het, geloof ik – op de schaakclub Het Probleem, de deelvoorganger van onze huidige schaakclub, nog een simultaan gegeven, zoals sommigen van ons nog wel zullen weten. Jan heeft stellig meer kanten dan alleen het tweedimensionale. Maar een strip is ook niet zo eenvoudig. De stripverhalen die vanaf de 20e eeuw opkwamen verdienen op zichzelf al een eigen studie: hoe zij verbonden zijn met het leven van onze tijd, die zo snel is en al even verward als de avonturen waarin figuren als Kuifje, Alex of Lefranc telkens weer opnieuw verzeilen.

De strips van Hergé en Martin lijken primair te zijn gemaakt om (ook) door kinderen te worden gelezen, maar zijn zeker niet kinderachtig te noemen. Dat is dan ook de diepere reden waarom zij steeds weer worden gelezen, ook als men al volwassenen is, want het gaat niet alleen maar om avonturen! Het gaat daarin ook om vriendschap, hartelijkheid, en soms, al is het nog zo weggestopt, iets als erotiek. En dan vaak geen expliciete erotiek om de zinnen te prikkelen, maar omdat erotiek overal het ganse leven, direct of indirect, van nature al doordrenkt.

Het is eenvoudig niet weg te denken, overal waar leven is en waar een hart klopt. Dat geldt kennelijk ook voor goede stripverhalen, zoals die van Hergé of Martin. De Franse striptekenaar Jacques Martin[1] heeft naast het werk dat hij deed voor Hergé (Kuifje), zelf ook enige stripverhaallijnen gepubliceerd: de avonturen met zijn klassieke held Alex en zijn moderne tegenspeler Lefranc. Wat in al deze avonturen zo opvalt, verhalen die hij vanaf begin jaren 50 schreef tot einde jaren 90, is de overladenheid aan thema's in al zijn boeken. Er gebeurt onvoorstelbaar veel! Elk verhaal is nauwelijks na te vertellen: waar die avonturen eigenlijk over gaan. Van maar één zo'n voorval uit een Lefranc-avontuur zou de gemiddelde lezer al een paar weken moeten bijkomen, en in zo'n boek is het aan de lopende band. Deze gewiekste journalist slaat zich overal doorheen, al loopt hij, evenals zijn jonge vriendje Jean-Jean, daarbij af en toe flinke klappen op.

Als men een album van 'Lefranc' heeft gelezen, zoals 'De Vlammenzee', dan heeft men na afloop bijna hetzelfde oververzadigde gevoel van onplezierig vol zijn, als wanneer men een hele dag heeft gekeken naar een of andere nieuwszender. Daarbij heeft men van alles – en dat allemaal bijna tegelijk! – gezien of gehoord. In de bontheid van dit álles door elkaar, verdrinkt elk onderwerp bijna, zodat er op het eind van de dag geen koek van te bakken is, terwijl juist die journaals toch een soort samenvatting beogen te geven van de gebeurtenissen op een enkele dag. Alleen zijn in de albums van Martin de uitersten veel groter.

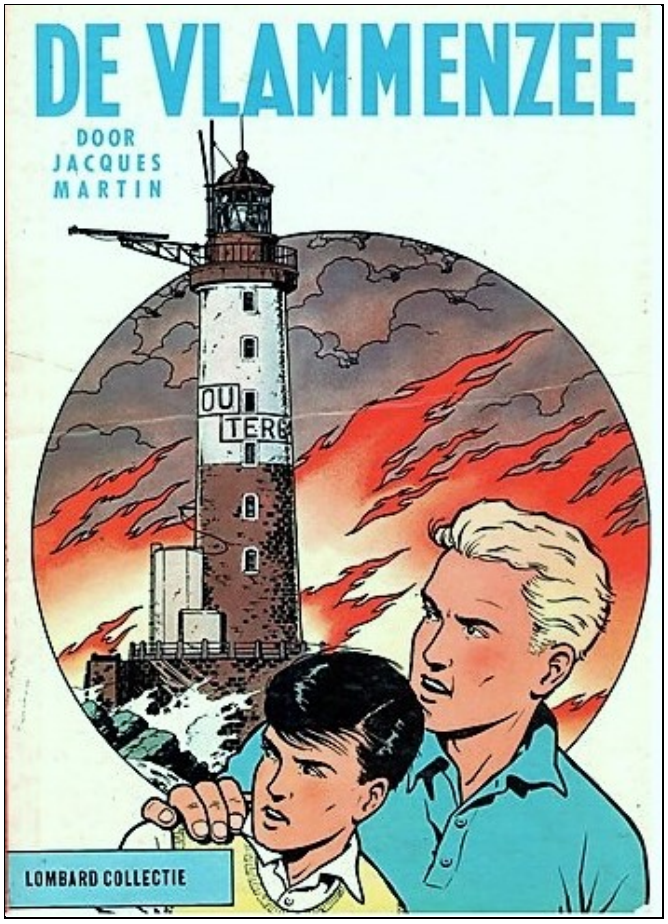

Blijkens het jarenlange succes van het werk van Martin, werd deze opzet van zijn albums door de lezers toch niet als gebrek gezien. Dat moet er toch op wijzen dat er meer mee moet spelen, en dat men dan wel heen wil stappen over dat diffuse beeld van informatie – dat over van alles gaat – en daarom eigenlijk over niets. Dat is niet alleen omdat men dat inmiddels blijkbaar gewoon is gaan vinden, omdat zó vandaag overal en altijd informatie wordt aangeboden. Dat dus ook zo'n verhaal, met zijn kenmerkende stijl en compositie, evenzo in elkaar steekt, zó juist past in deze tijd die al even dynamisch is, en zo op het oog al even ongeordend. De 'werkelijkheid' wordt algemeen als heel chaotisch en ongeordend ervaren, en zo ook gezien, dus ook in dit stripverhaal als getuigenis van de tijd van ontstaan en tevens van de sfeer die daarbij past. Dat is dan tenminste toch een element van waarheid dat het werkstuk met de realiteit verbindt, hoezeer het verhaal ook tot de wereld van fictie behoort. In dat opzicht is het dus nauwelijks verschillend van een gewoon geschiedenisboek.

Nog maar afgezien van dat element van kunstzinnig tijdsdocument, kan zelfs ons stripverhaal zo dus ook als tijdsdocument fungeren. Maar het tijdloze van het goede stripverhaal moet ons ook niet ontgaan. Al zagen bepaalde opvoedkundigen in vroeger tijd in het stripverhaal een ernstige vervlakking, bepaalde stripverhalen hebben inmiddels de status van 'klassiek' wel gehaald, met die merkwaardige combinatie van verhaal en karikatuur. Denk hier ook maar aan Kuifje. Hier heeft men dan ook nog het genot van de geniale filmische slapstick. De kennismaking met Professor Zonnebloem en de rondleiding in diens laboratorium in 'De Schat van Scharlaken Rackham'! Het werk van Hergé wemelt van de briljante vondsten, waar men in de loop der jaren niet op uitgekeken kan raken. Niet alleen het grappige in karikaturale zin, maar ook diepere menselijke drijfveren spelen in de betere strip. Levend in een wereld van verbeelding, ook al speelt zo'n verhaal niet eens in de ons bekende 'werkelijkheid' van het moment, hij onderhoudt er toch innige betrekkingen mee.

---

[1] *Jacques Martin (Straatsburg, 25 september 1921 - Pully, 21 januari 2010) was een Franse striptekenaar. Samen met Hergé en Edgar P. Jacobs wordt hij tot de drie groten van de zogenaamde Brusselse school gerekend. In 1948 creëerde hij de reeks Alex, die in het weekblad Kuifje verscheen. In datzelfde weekblad verscheen in 1952 zijn nieuwe creatie Lefranc. In 1954 trad hij toe tot de studio Hergé, waar hij meewerkte aan diverse avonturen van Kuifje.*

Pijnlijk ....

– door Dirk Goes –

De Hongaarse Anna Rudolf doet op internet live verslag van schaaktoernooien. Zo was ze onlangs bij de FIDE World Cup, die van 9 september tot en met 4 oktober werd gespeeld in het Russische Khanty-Mansiysk. Anna spreekt haar teksten uit in de Engelse taal, en een spraakcomputer zet die ter plekke om in ondertiteling. Meestal gaat dat goed, maar in de partij Radjabov-Ding Liren ging er iets mis.

Anna had het in bovenstaande stelling over *king e6*, waarop de computer dacht dat ze het over *kinky sex* had! Ai, pijnlijk …. Wat de oorzaak was van deze miscommunicatie zal wel nooit duidelijk worden. Wellicht had de computer zijn dag niet, maar het meest waarschijnlijk lijkt me toch dat Anna een afspraak moet maken met de logopedist.

Massakamp Amsterdam-Rotterdam

– door Sander van de Wiel –

Het zal weinigen zijn ontgaan dat de SGA dit jaar haar 50-jarig bestaan heeft gevierd, en natuurlijk niet alleen omdat ik jullie diverse keren heb gemaild over het evenement dat onze club heeft georganiseerd. Dat ging zo. Vorig jaar juni maakte het SGA-bestuur bekend dat zij de organisatie van de feestelijkheden grotendeels aan de individuele SGA-clubs wilde overlaten. Dat schakers zaken delegeren is natuurlijk altijd een goed idee, maar je kunt je afvragen of het goed is om die zaken aan andere schakers te delegeren. Daarover later meer.

Toen de club op de hoogte raakte van de plannen, klonk het in het Amsterdam West-bestuur meteen in koor: “Massakamp, massakamp”. Er was budget beschikbaar, want de SGA was al even bezig met sparen. Een terughoudend financieel beleid, zeg maar, dat is iets dat de Algemene Ledenvergadering van Amsterdam West min of meer heeft verboden. Dit leek ons een gouden match, dat wilden we graag organiseren.

Zo’n massakamp is een speelvorm waar wij als club goed in zijn, en het recept is simpel. Je speelt met een grotere groep schakers tegen een andere groep, bij voorkeur van dezelfde grootte en sterkte, en na het spelen eet je wat en drink je wat. Omdat wij natuurlijk altijd heel goed zijn in het tweede deel, kun je eigenlijk zo’n dag niet verliezen (win/verlies-win), en het is natuurlijk ook gewoon gezellig.

De eerste ideeën over de massakamp waren, zoals dat gaat aan de bar bij het Bilderdijkpark, redelijk megalomaan: de SGA-clubs tegen de rest van Nederland, tegen de provincie Zuid-Holland, of Noord-Holland. Een simpele rondgang leerde dat, hoewel de SGA natuurlijk de leukste regionale schaakbond van Nederland is, wij niet echt de beste of grootste bond zijn. Al snel kwamen we erachter dat de SGA bijvoorbeeld wat minder leden heeft dan de Rotterdamse schaakbond. En omdat schakers ook nog wel van een potje voetbal houden (ik vind dat er bij SVAW bijvoorbeeld bijzonder veel mensen voor Ajax juichen) leek het qua rivaliteit goed om onze Rotterdamse schaakvrienden van de RSB (deze afkorting behoeft geen uitleg lijkt me) voor een dergelijke match uit te nodigen, want daar juichen ze voor andere voetbalclubs. Tijdens eerdere jubilea was zo’n massakamp ook al met succes georganiseerd, begreep ik van oude schaakrotten.

Ons plan werd goedgekeurd door het SGA-bestuur, nog voordat clubgenoot René Pijlman de baas werd bij de SGA (om eventuele WOB-verzoeken voor te zijn). In september 2018 hadden we de ‘Rotterdamse René Pijlman’ al op de hoogte gebracht van de plannen. De RSB reageerde enthousiast. Een Rotterdamse kunstenares, Margo Ramp, heeft daarna speciaal ludieke schaakstukken gemaakt voor de match, leuk!

De schaakstukken van kunstenares Margo Ramp.

In april 2019 nodigden we de clubs uit, nog steeds met het idee dat we toch gewoon 60 borden zouden kunnen vullen. Dat bleek lastiger dan gedacht. Zelf dachten we dat we een goed systeem hadden verzonnen waarbij de grotere SGA-clubs meer deelnemers konden afvaardigen, en wanneer dat niet lukte zouden we het restant van de benodigde borden makkelijk met Amsterdam West-spelers kunnen opvullen. In Rotterdam bleek er minder te worden gedelegeerd en was het lang onduidelijk hoeveel spelers onze kant op zouden komen. Een week voor de match waren het er nog maar ruim 10, maar met een uiterste inspanning (een ouderwets belrondje) liep het aantal toch op naar 20. Uiteindelijk konden wij, behalve de vrijwilligers van SVAW, dus geen andere schakers meer uitnodigen, want we waren al ruim in overtal.

De Rotterdammers werden door ons netjes thuis opgehaald met een kleine versie van onze Tata-schaakbus. Een kleine delegatie kwam met eigen vervoer en moest nog even parkeren, dat lukt op zaterdagmiddag toch wat minder handig, bleek maar weer. Maar goed, uiteindelijk konden we van start, na een welkomstwoord van SGA-bestuurslid en clublid Adrienne Cramer (die René Pijlman waarnam, die in Maastricht schaakte). Door ons overtal waren er zes onderlinge SGA-wedstrijdjes, maar waar het echt om ging waren de 20 overige borden.

Aan de eerste twee borden hadden we twee spelers van Caïssa: Arno Bezemer en Dennis Brouwer. En die kunnen wel een beetje schaken, gelukkig, dus daar waren de punten binnen. Dat staat lekker op het formulier. In de ELO-range tussen 1600-1880 was Rotterdam sterker, maar aan de lagere borden hadden de Amsterdammers het thuisvoordeel. Na de eerste ronde was de stand 11-9 voor ons, dat kon dus nog alle kanten op. Een aantal Amsterdammers moest de tweede wedstrijd onderling spelen, en er werden frisse Amsterdammers voor een echte wedstrijd naar voren geschoven.

De voorbereiding op de wedstrijd is voor iedereen anders, bij Marjolein werkte het prima!

Grillmaster Steef van de Berg

Qua rating waren de teams prima aan elkaar gewaagd, maar misschien wel door het verse bloed ging de tweede wedstrijd eigenlijk te gemakkelijk. Of was men bang niet te worden teruggebracht? Daar heeft onze vaste schaakbuschauffeur dan weer niets van gemerkt, want hij had geen gelukkige schaakmiddag. Zijn tegenstander heeft de overwinning nog flink gevierd, en was behoorlijk liederlijk aanwezig in de bus terug.

De punten bleven in de tweede wedstrijd met 13½-6½ ruimschoots in het Bilderdijkpark, en in totaal dus ook. Je mag blij zijn dat iedereen in de Maasstad over vijf jaar weer is vergeten wat de uitslag was, als we ze weer uitnodigen. Maar de stand mocht de stemming verder niet heel erg drukken want we hebben nog een fijne derde helft gehad met vluggeren, barbecue en drankjes. Dan blijken de vele regel- en delegeertalenten van onze clubgenoten.

Het was wat ons betreft een heel fijn dagje schaken. Terechte uitslag, ook. Veel dank aan met name de SGA voor het budget en de medewerking, en aan onze SVAW-vrijwilligers die alles soepel organiseren. Tot over vijf jaar!

Aan het hof van Filips II

– door Dirk Goes –

Bovenstaand zien we een schilderij van de begaafde Italiaanse kunstenaar Luigi Mussini (1813-1888). Het is 1575 en we bevinden ons aan het hof van de Spaanse koning Filips II, die vanaf zijn stoel toekijkt. Mocht u zich afvragen waarom die man binnenshuis een hoed draagt, dan bent u in goed gezelschap ….

Links op het schilderij zijn twee schakers bezig met hun partij. De man in het rode gewaad is de Spaanse priester Ruy Lopez, op dat moment de beste schaker van Spanje. Naar hem zou later de opening worden genoemd die wij kennen als het Spaans, maar in Engelstalige landen nog steeds, naar hem, Ruy Lopez wordt genoemd. Zijn tegenstander, Leonardo di Bona da Cutri (de beste schaker van Italië), is zojuist opgestaan om even door de zaal te ijsberen. Of misschien moest hij nodig naar het toilet, je weet het niet ….

Er waren nog twee schakers bij betrokken, en wel de Italiaan Paolo Boi en de Spanjaard Alfonso Ceron. Met een beetje fantasie zou je dit het eerste internationale toernooi uit de schaakgeschiedenis kunnen noemen. Uiteindelijk ging Di Bona da Cutri er met de eerste prijs vandoor: hij ontving voor zijn prestatie 1.000 goudstukken uit handen van schaakliefhebber Filips II, de sponsor van het evenement.

Een enerverend potje

– door Rob Kotmans –

Op 19 september, de tweede clubavond van het seizoen, moest ik voor de Kiburg Koens-cup tegen Paul Helmer. Qua rating schelen we 1 punt, dus het zou spannend worden. Het werd een partij vol fouten.

Ik lootte wit en kwam heel goed uit de opening. De aanval met stukoffer die volgde leek succesvol (op zet 20 was het mat in 8), maar na twee mindere voortzettingen en een blunder waren de bordjes verhangen en stond Paul ineens twee stukken voor. Na een slechte verdediging zijnerzijds was het remise, een zet later stond ik weer straal gewonnen. Deze kans werd ook gemist en ik had even later voor remise moeten werken als Paul na een optimistische voortzetting niet het veiligste plan had gekozen. Daarna probeerde ik het nog, maar vergeefs. De partij trok in ieder geval heel wat toeschouwers!

Wit:	**Rob Kotmans**
Zwart:	**Paul Helmer**

1. e4 c6; 2. Pc3 d5; 3. Pf3 e6

Slap, dat deed-ie vorige keer ook. Wit komt hierna heel goed te staan.

4. d4 Lb4; 5. Ld3 Pd7; 6. 0–0 dxe4; 7. Pxe4 Pgf6; 8. c3 Pxe4; 9. Lxe4 Pf6; 10. Ld3 Le7; 11. Te1 0–0; 12. Le3 Dc7; 13. Dc2 b6; 14. Tad1 Lb7; 15. Pe5 Tad8; 16. Lf4

Dreigt 17. Pg6.

16. …. Dc8

Na 16. …. Ld6 staat wit beter.

17. Te3

Stockfish wordt heel blij van deze zet. Dit is helemaal stappenmethode (daar geef ik sinds kort les in) MORA: let op het Midden, Ontwikkel al je stukken, Rokeer en ga Aanvallen. Wit staat gewonnen, zeker na het zwarte antwoord.

17. …. Tfe8; 18. Th3 h6; 19. Lxh6 gxh6

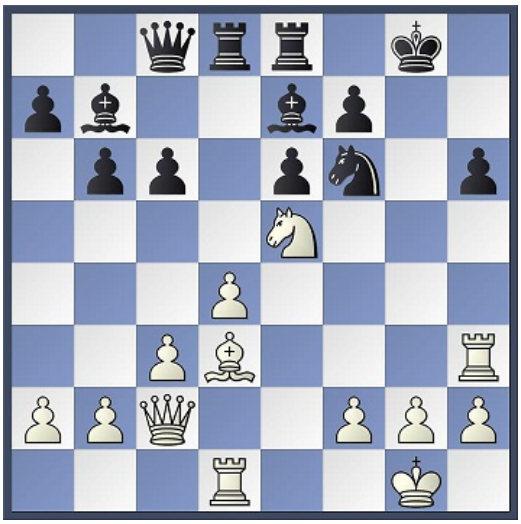

20. Txh6

20. Dd2 is mat in 8, aldus Stockfish.

20. …. Kg7; 21. Dd2 Tg8; 22. Th3 Kf8; 23. Dh6+ Ke8; 24. Tf3 Pg4

Goed gevonden. Na twee keer de beste voortzetting te hebben gemist, sta ik weliswaar niet meer totaal gewonnen, maar nog wel gewonnen.

25. Dh7

Maar nu niet meer! Ik had gewoon op g4 moeten slaan.

25. …. Pxe5; 26. Txf7 Txg2+; 27. Kxg2 Pxf7; 28. Dg8+ Lf8

Ik had 28. …. Kd7 vooruit berekend en deze helemaal gemist. Zwart staat dan overigens ook gewonnen.

29. Te1 c5+; 30. Kg1 cxd4

Na 30. …. Ke7 stopt de witte aanval en staat zwart gewoon twee stukken voor. Nu is het remise.

31. Lg6 Td7

31. …. Dd7; 32. Lxf7+ Dxf7; 33. Txe6+ Dxe6; 34. Dxe6+ is de juiste speelwijze. Nu staat wit weer gewonnen.

32. Txe6+ Te7

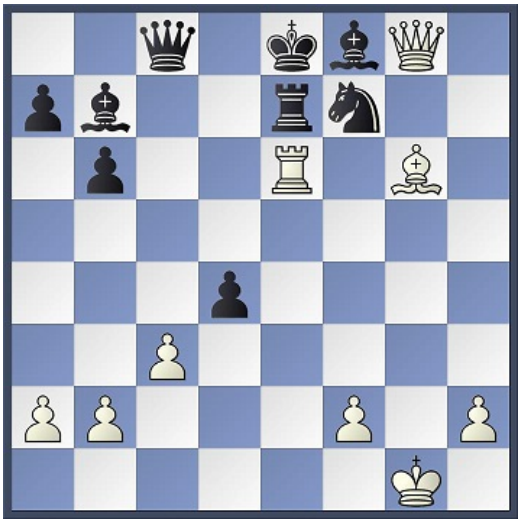

33. Txe7+

Mustapha Yahia gaf na het beslissingsvluggertje – dat ik verloor – meteen 33. Dxf7+ Kd7; 34. Txe7+ Lxe7; 35. Lf5+ aan. Volgens Stockfish is het mat in 35!

33. …. Kxe7; 34. Dxf7+ Kd6; 35. Lf5 Dd8; 36. Dxb7 dxc3

Paul kiest de veilige weg. 36. …. Dg5+ is beter. Was ik nou maar op zet 30 naar f1 gegaan!

37. De4 cxb2; 38. Dd4+ Kc7; 39. Dc3+ Kd6; 40. Kf1 Dg5; 41. Dd4+ Ke7; 42. De5+ Kf7; 43. Le6+ Kg6; 44. Dxb2 Df6; 45. Dc2+ Kh6; 46. De4 Da1+; 47. Kg2 Dg7+; 48. Kh3 Lc5; 49. Dh4+ Kg6; 50. f4 Dh6; 51. f5+ Kg7; 52. Dxh6+ Kxh6; 53. f6 b5; 54. Kg4 Kg6; 55. f7 a5; 56. Kf4 Kf6; 57. Ld5; ½–½.

De tragiek van de snelschaker

– door Casper Hoorn –

We kennen allemaal dat gehaaste gevoel in het dagelijks leven, het gevoel dat onze impulsen ons leiden in richtingen die we van tevoren nog niet wisten. Door bliepjes, lampjes, appjes, social media-seintjes en e-mails wordt onze aandacht continu gestuurd. Het geweld dat onze telefoon of laptop dagelijks op ons afvuurt is enorm. Je kunt bijna een vergelijking maken met de tijd waarin we als jager continu alert moesten zijn op prooien, maar ook op vijanden en gevaar.

Het is interessant dat het online snelschaken zo makkelijk past in het leven dat we nu leiden, met al die impulsen. De alertheid, de gehaastheid die we hebben, is een uitstekende staat om goed te functioneren als snelschaker. Elk gewonnen blitzpotje geeft een snelle dopamine-kick, te vergelijken met een like op facebook of een nieuwe reactie op jouw twitterbericht, terwijl een verliespartij al snel is vergeten omdat je toch weer net zo makkelijk een winstpartij kunt creëren. Terwijl dat gehaaste leven ons in het dagelijks leven dwars zit om geluk te ervaren en te doen wat echt belangrijk is, zo is het snelschaken een slechte mindset voor klassieke partijen.

Ik wil in dit artikel betogen dat voor een langzame partij je uit je 'apenbrein'-mindset van het snelschaken moet raken en in de kritische denkmodus terecht moet komen. Ik wil hierbij putten uit het baanbrekende boek van Daniel Kahneman, 'ons feilbare denken'.

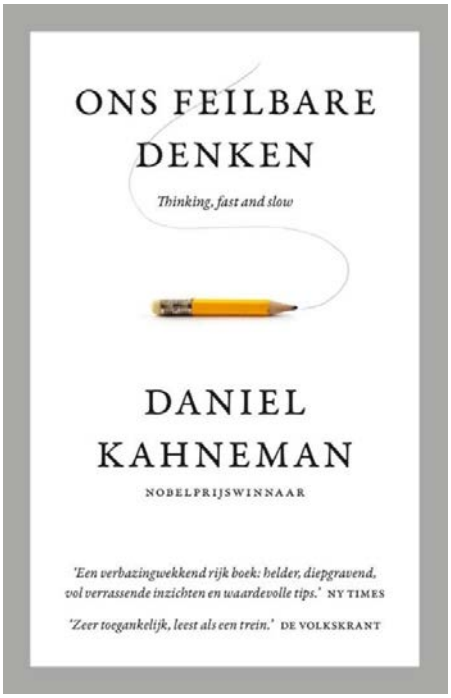

In dit boek maakt Kahneman onderscheid tussen het denksysteem 1 en het denksysteem 2 in de besluiten die we dagelijks nemen. Systeem 1 is het vrijwel automatisch reageren op gebeurtenissen op basis van een gevoel en instinct. Veelal doen we dat op allerlei matige vooroordelen, zoals de *confirmation bias*, waarin we graag bevestigd willen zien wat we geloven. Geloven we dat alle Polen bierdrinkende arbeiders zijn die dronken in het verkeer rijden, dan zijn we geneigd om de informatie die dat niet bevestigt te negeren en de informatie die dat wel bevestigt te omarmen met het idee van 'zie je nou wel'.

Bij schaken herkennen we vaak patronen, of denken we patronen te zien. De snelschaker zal vaak vanuit systeem 1 reageren, bedenken dat dit patroon waar is, en op basis hiervan handelen. Soms kom je hier makkelijk mee weg omdat de snelheid kan compenseren voor je fouten. In die zin wordt je soms beloond door idiote stellingen te winnen die je niet zou mogen winnen.

De snelschaker heeft niet de tijd om vanuit systeem 2 te denken: het bewust, doordacht en kritisch denken voordat we besluiten. In feite is het brein voor het grootste gedeelte van de tijd lui. Door veel te snelschaken en mee te gaan in de gejaagde wereld van appjes, notificaties, e-mail en social media-prikkels wordt ons brein lui. We handelen op basis van impulsen en gevoel.

De opmerkende lezer weet ik dat ik onlangs nog een stuk heb geschreven over intuïtie en de rol van het schaken. Kahneman schrijft hierover:

We hebben allemaal wel zulke verhalen gehoord over de intuïties van experts: de schaakmeester die op straat langs een partijtje schaak loopt en zonder zijn pas in te houden "mat in drie voor wit" roept. Of de arts die een complexe diagnose stelt na één enkele blik op de patiënt. Intuïties van experts doen ons aan als wonderbaarlijk, maar dat zijn ze niet. Vele malen per dag halen we zelf ook zulke sterke staaltjes uit. De meesten van ons zijn meesters in het ontdekken van boosheid in de eerste woorden van een telefoongesprek, beseffen het wanneer we een kamer binnenlopen waar we net over de tong gaan, en reageren snel op subtiele aanwijzingen dat de automobilist op de rijstrook naast ons niet te vertrouwen is. Onze alledaagse intuïtieve vermogens zijn niet minder wonderbaarlijk dan de verbluffende inzichten van een ervaren brandweerman of arts; alleen zijn ze veel algemener aanwezig. De psychologie van trefzekere intuïties doet geen beroep op magie. Misschien hebben we de beste korte omschrijving van deze intuïties te danken aan de grote Herbert Simon, die onderzoek deed bij schaakmeesters en aantoonde dat die na duizenden uren praktijk de stukken op het bord anders gaan zien dan de rest van ons. Je kunt meevoelen met Simons ongeduld over het mythologiseren van intuïties van experts als hij schrijft: "De situatie heeft een aanwijzing verschaft; deze aanwijzing heeft de expert toegang gegeven tot informatie in zijn geheugen, en die informatie verschaft het antwoord. Intuïtie is niets meer of minder dan herkenning. (Kahneman, 2011, p. 20).

In die zin is systeem 1 nuttig voor het schaken, de intuïtie geeft al aan wat je moet doen, zonder dat je er bewust over hebt nagedacht. Systeem 2 gaat dan over het bewust analyseren of die ingeving eigenlijk wel slim is. Zelfs grootmeesters zie ik regelmatig enkele minuten nadenken over zetten waarvan zijzelf en wij allang weten dat dit de juiste zet is, en toch voorkomen ze te worden gefopt door hun eigen intuïtie en checken en controleren ze of de ingeving die ze direct hadden eigenlijk wel slim is. Het is prettig om je intuïtie zo te trainen door veel te oefenen zodat systeem 1 je al snel de juiste ingevingen geeft, maar het is onverstandig hierop volledig te vertrouwen. En wat als je jouw intuïtie vooral hebt gevoed met snelle blitzpotjes waarin je werd beloond voor praktische en riskante zetten, en vooral niet te lang nadenken?

Een interessant voorbeeld is de volgende tactische stelling, wit start en wint:

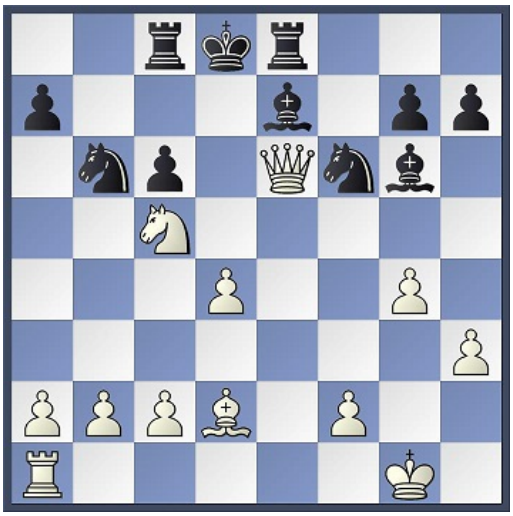

Als je vanuit systeem 1 redeneert, dan speel je zonder al te lang na te denken Pb7+, behalve als je een sterk ontwikkelde schaakintuïtie hebt. Immers, er is vast wel een matdreiging, en dit ziet er dreigend uit, lui als je bent. Als je vanuit systeem 2 gaat redeneren, dan ligt het iets problematischer, want na Kc7 is het niet zo duidelijk meer. Als je wat langer nadenkt, zit er een schitterend dameoffer in de stelling verstopt: 1. Dd7+ Pxd7; 2. Pe6 mat.

De tragiek van de snelschaker is dat we deze mindset, hongerig naar de dopamine, proberen om te zetten naar een snelle sprint in de langzame partij. Lui en gemakzuchtig vanuit systeem 1, vertrouwend op onze intuïtie. Opvallend hierbij is dat, wanneer we de successen van een snelschaker toepassen op het klassieke schaken, we wat tekort komen. Allereerst speelt de snelschaker praktische zetten die positioneel veelal logisch zijn, maar soms ook gewoon luie zetten zijn. Deze zetten maken vaak dat de tegenstander lang moet nadenken omdat er geen logische zetten op volgen, en daarnaast geef je niets weg. Bovendien zorgt een snelschaker ervoor dat hij niet in gecompliceerde stellingen terechtkomt waar je lang moet rekenen om een beslissend voordeel te hebben. Immers, deze tijd heb je niet, dus liever vermijd je dat. Een snelschaker kan zijn tegenstander irriteren of provoceren door bijvoorbeeld dezelfde zinloze zet te herhalen (Lc1, Lb2, Lc1, Lb2) zonder dat hier een reden achter zit (behalve tijdwinst) of een belachelijk systeem te spelen waar alleen maar stukken op de derde of zesde rij terechtkomen.

Ook opvallend is dat, doordat je tijd wil winnen, je voor jou herkenbare openingen speelt waarin je zonder tijdverlies makkelijk de eerste 15 zetten eruit blitzt. Uitzonderingen negeer je het liefst, voorlopen op de tijd is immers cruciaal. Ten slotte is de verrassing een belangrijk wapen van de snelschaker. Dat komt bijvoorbeeld terug in het openingsrepertoire. De snelschaker speelt werkelijk alles. Hoe vaak heb ik niet gedacht dat dit in een klassieke partij zou worden afgestraft, en dat dit in een blitzpotje irritant speelbaar blijkt te zijn.

Voor de langzame partij moeten we echter omschakelen naar systeem 2. Systeem 1 is wel erg prettig als je bijvoorbeeld naar je schoonmoeder luistert, of aan het autorijden bent. Op de automatische piloot allerlei blitzpotjes schaken kan ook geen kwaad, maar we weten allemaal dat het ware geluk schuilt in het bewust ergens voor gaan, er veel tijd in stoppen, dat met volle aandacht doen, en dat het dan lukt, zoals in een klassieke schaakpartij. Voor een klassieke schaakpartij moet je niet alleen naar een ander systeem omschakelen, maar ook gebruikmaken van een compleet andere strategie. Waar je bij snelschaken veelal misbruik maakt van menselijke tekorten van je tegenstander, zoals ergens intrappen, te lang nadenken, fouten maken, je opening niet snappen of een rekenfout maken, maak je bij het klassieke schaken gebruik van een andere strategie waarbij je veel meer een langetermijnstrategie toepast waarin je volledig rekening houdt met het menselijk bereik van je tegenstander. Als hij ook vanuit systeem 2 schaakt, dan zal dat nodig zijn. Dat bereik je door kleine voordelen te vinden, door de juiste strategie toe te passen, wel complexe tactische lijnen uit te denken, en je in te denken in wat voor een eindspel je terechtkomt als je stukken ruilt. Deze modus van schaken is waarom schaken een bijzondere sport is, die ons zoveel voldoening geeft.

Toen ik na een zomerseizoen van het starten in een hectische nieuwe baan en wat snelschaken weer een klassieke partij ging spelen, schrok ik hoe weinig ik met volle aandacht alle zetten kon doordenken. Het was alsof mijn brein allang had besloten wat ik ging doen, en daar ging mijn hand al, alsof snelheid meer van belang was dan het goed overwegen van de verschillende alternatieven. Na deze tik op mijn neus, en deze verloren partij, ben ik gaan nadenken over zowel dat hectische bestaan van deze nieuwe baan, maar ook het onvermogen om de rust te hebben om met volle aandacht en door kritisch te denken tot de juiste zet te komen. De week erna verloor ik weer, maar ik viel niet in de door Kahneman genoemde uitkomstbias. De uitkomstbias stelt dat, wanneer de uitkomst gunstig is, ondanks dat de weg ernaar toe niet fraai was, we geneigd zijn dat aan ons eigen succesvolle handelen te koppelen. Dit is onterecht, het element toeval speelt immers mee, en niet ons eigen spel. Als we verliezen, ondanks dat de weg ernaar toe wel goed was, dan wijten we dat in de regel aan ons eigen handelen. Dat is ook incorrect omdat ons eigen handelen juist wel goed was, maar niet met de gewenste uitkomst.

Zo was het ook met deze partij. Toch was ik erg tevreden met hoe ik schaakte. Bewust en doordacht heb ik alle zetten gespeeld, op het laatst maakte ik een fout. Door deze mindset was ik tevreden. De week erna kon ik met dezelfde mindset winnen. De bliebjes staan inmiddels uit, de baan is inmiddels opgezegd (ik krijg een nieuwe ervoor terug), het snelschaken raakt op de achtergrond, terwijl de grote rust zijn intrede doet. Zou mijn recente ontwikkeling in het schaken nou toevallig zijn?

Schaaketiquette

– door Dirk Goes –

De schaaketiquette vereist dat we elkaar bij aanvang van de partij een prettige partij toewensen. Althans, dat is de meest gangbare uitdrukking, maar in de praktijk worden er ook wel andere woorden van gelijke strekking gebruikt. Zo hoor je met enige regelmaat *"mooie partij"*of *"fijne partij"*, en als u tegen Jan Winsemius speelt kunt u er donder op zeggen dat hij u *"een fijne pot"* toewenst. Voor de duidelijkheid, hij heeft het dan over de partij die op het punt staat te beginnen en zeker niet over een vrouw van zekere geaardheid. Klassiek is de intro *"moge de beste winnen"*, al dan niet gevolgd door het licht intimiderende *"maar u ook veel succes"*.

De term *"veel succes"* vind ik overigens volstrekt hypocriet. Immers, tegenover zijn succes staat uw eigen misfortuin, en je maakt mij niet wijs dat de spreker daarop zit te wachten, tenzij hij sado-masochistische neigingen heeft natuurlijk. Mooier vind ik dan *"veel plezier"* of *"geniet ervan"*, zoals Tobi Kooiman mij onlangs toewenste. Incorrect is mijns inziens *"prettige wedstrijd"*, want een wedstrijd is de facto iets anders dan een partij. Zelf hanteer ik meestal de term *"gezegende partij"*, vind ik mooi.

Gecompliceerder wordt het wanneer u tegen een niet-Nederlander speelt, want hoe is de terminologie in bijvoorbeeld het Duits? "gute Partie", of wellicht "schöne Partie"? Ik kan me herinneren dat ooit, lang geleden, René Pijlman tegen een Duitser speelde en mij in de wandelgangen kwam vragen hoe je in het Duits remise aanbiedt. Ik beval hem aan het zinnetje *"Ich biete Remis an"* uit het hoofd te leren, komt-ie een half uurtje later vragen hoe je opgeeft in het Duits …. Remiseaanbod kennelijk geweigerd, kan gebeuren.

In het toernooi van Guernsey speelde ik begin jaren 90 tegen de Engelse WGM Sheila Jackson. *"Have a nice game"* zei ik, waarop ze mij verbijsterd aankeek en zei *"I hope you lose"*. Even was ik *flabbergasted*, maar toen ze in een homerisch gelach uitbarstte begreep ik dat ik zojuist getuige was geweest van een staaltje onvervalste Britse humor, en ik lachte vrolijk mee. Overigens kreeg ze haar zin, ik verloor de partij ….

Hoe een partij te beginnen is één ding, hoe te eindigen een ander. De eigen koning omleggen is natuurlijk een universeel gebaar, dat snapt iedereen, maar het is wel zo netjes om er wat woorden aan toe te voegen. Niet teveel natuurlijk, daar is de analyse voor, maar *"Ik geef het op"*, desgewenst met de toevoeging *"Gefeliciteerd"*, is toch wel het minste. Die wijsheid was aan Kurt von Bardeleben niet besteed. Hij zei gewoon niks, pakte zijn spullen en verliet het pand, tegenstander Steinitz in tranen achterlatend tijdens het toernooi van Hastings 1895. *It's not done!*

Wat mij betreft de mooiste vorm van opgeven komt uit een verhaal dat ik ooit hoorde. De zwartspeler, aan zet, keek zijn tegenstander diep in de ogen en sprak omfloerst *"Ik geloof dat ik het moet opgeven"*, waarop de ander repliceerde met een welgemeend *"Moge het geloof u behouden"*. Prachtig!

De Amsterdam West top 176

– door Sander van de Wiel –

De ledenlijst is immer in beweging. Uw secretaris moet ook wat te doen hebben, toch?

Het gaat nog steeds goed met het aantal leden, op dit moment staat de teller op 176: 141 seniorleden en 35 jeugdleden, waarbij moet worden opgemerkt dat Bruno Mohnkern en Magnus Hufener (goeie schaaknamen natuurlijk) nog een leeftijd hebben dat ze niet met te kleine schaakstukken mogen spelen (< 3 jaar).

Het lijkt een goed idee om weer even stil te staan bij onze eigen hitparade, de Amsterdam West-ledenlijst. Welke nieuwkomers zien we voorbij komen, en wie hebben de lijst verlaten?

Sinds 1 januari van dit jaar hebben zich bij ons de volgende schakers gemeld (nieuwste leden eerst!), waarbij uw secretaris een aantal observaties heeft gemaakt die hopelijk kloppen. Helaas heb ik niet iedereen kunnen observeren.

Peter Hofstee	Vader van een jeugdlid, dat wordt natuurlijk iedere dag schaken van nu af aan.
Morad Ibrahim	
Peter Gijsberti-Hodenpijl	Schaker die er even tussenuit was, maar een ontspannen comeback gaat maken bij SVAW.
Humie Pourseyf	Oud jeugdlid van Het Probleem, meteen op een hoog bord in het zevende.
Eric van Tuijl	
Serkan Ozkoc	
Thomas O'Keeffe	
Vincent Panhuysen	Thuisschaker waarvan veel wordt verwacht, ook vluggerend bij de bar.
Steve Michel	Sterke Best of the West-deelnemer, gaat ook bij ons op de hoge borden meedoen.
Tycho Burgerhoff	Na de zomercompetitie lid geworden. Sterke schaker die naar eigen zeggen al even niet had geschaakt, maar daar is weinig meer van te merken.
Sehriban Simsek	Schaakster die even geen lid meer was, maar nu weer wel.
Maher Barakat	Tactische schaker waartegen je permanent op je hoede moet zijn, weet ook uw secretaris.
Huong Do	Een veelschaakster, sterk in snel- en rapidschaak, ook in Brabant actief.
Thomas Patty	
Wouter van de Kamer	Sociale schaker die wat dat betreft zomaar vroeger bij Het Probleem had kunnen schaken.
Gijs de Waal	Ooit nummer 2 van Amsterdam in de jeugd, inmiddels kopman van AW5.
Mario Borrego	

En zoals met iedere hitlijst, moet je soms ook afscheid nemen van schakers. Vaak heeft dat te maken met andere bezigheden, een gebrek aan tijd of verhuizing, en niet, zoals met een hitlijst, omdat ze niet meer naar je zouden willen luisteren. Dit jaar is er een aantal schakers vertrokken die we ook met name gaan missen omdat ze al zo lang bij de club speelden, en omdat ze veel voor de club hebben betekend, zoals bijvoorbeeld Yvette Nagel, Piet Kooiman, Marjolein Theunissen en Stephan Muller. Dank voor het schaken en de rest, hopelijk zien we jullie nog eens, en dat geldt natuurlijk voor iedereen die de club recent heeft verlaten.

Kroeglopen in Santpoort

– door Dirk Goes –

Op zondag 28 juli organiseerde de Schaakvereniging Santpoort haar jaarlijkse kroegloperstoernooi. Ik was erbij, niet om mee te spelen, maar als schaaktoerist. Beetje chillen op het terras, biertje drinken, kijken naar de partijen. Kortom, ik had er zin an! Het zou ietsjes anders lopen ….

Te bestemder plekke aangekomen maakte ik een praatje met wat bevriende schakers, toen ik ineens op de schouder werd getikt door iemand van de organisatie. Wat bleek? Een van de deelnemers, ene Jan Jansen, was plotseling zonder partner komen te zitten, of ik wellicht wilde invallen? Euh, tja, eerlijk gezegd stond ik niet direct te stuiteren van enthousiasme. Jan was mij niet bekend, misschien was het wel een psychopaat op proefverlof die zojuist zijn partner had geliquideerd, wist ik veel …. Dat bleek na kennismaking alleszins mee te vallen, Jan bleek gewoon een aardige kerel. Ik vertelde hem dat ik dan wel graag vanaf een niet al te laat tijdstip (zeg: 12.00 uur) alcohol zou willen nuttigen, of dat voor hem een bezwaar was. Nou nee, integendeel, dat strekte juist tot aanbeveling, en zo begonnen we aan de klus. Zeven ronden later bleken we 6 van de mogelijke 14 bordpunten te hebben gescoord, en daar konden we beiden mee leven, zodat we konden terugzien op een plezante dag.

Het toernooi werd met veel machtsvertoon gewonnen door het extreem sterke duo Lai/Bosboom, dat over hun titelaspiraties geen misverstand liet bestaan: 14 uit 14! Sven Pronk kwam met Dick van der Eijk op 6½ punt en Ger Kemper scoorde samen met zijn maat Henk Swier 6 punten.

In het schaakcafé

– door Godfried Bomans –

Het was een verschrikkelijk grote man, zo een die feitelijk op twee stoelen moest zitten. Daar wij de stukken nog moesten opstellen, nam ik twee stukken in mijn hand om te tossen voor de kleur. “Wawawaw” bromde de man, en maakte met een achteloze handbeweging duidelijk dat het hem koud liet. Vanwege het imponerende van deze figuur gaf ik hem dus maar wit. “Wawawaw” bromde hij weer. De man schoof zijn stoel aan, waardoor ik genoodzaakt was een halve meter te retireren. Mijn sympathie voor ‘Gijs’, zoals ik hem in gedachten reeds noemde, werd er niet groter op. “Wawawaw” zei hij op vragende toon toen wij klaar waren. Het was geen spraakgebrek, maar helemaal duidelijk was het ook niet. Hij strekte behaaglijk zijn benen onder het toch kleine tafeltje en ik voelde mijn stoel geruisloos maar zeker achteruit gaan. Met moeite hield ik mijn armen nog op het tafeltje. Gijs opende resoluut d2-d4. Mijn antwoord beviel hem kennelijk niet, want het traditionele “Wawawaw” klonk enigszins grommend. Hij pakte een blikken doos uit zijn zak en begon er met een routinegebaar een pruim uit te halen. Daarna deed hij weer iets met een stuk en schoof de pruim in zijn toch al malende kaken.

Op een gegeven moment, de partij was inmiddels reeds gevorderd, zei ik duidelijk “schaak”. “Wawawaw” hoorde ik opnieuw, en met een forse, en naar het mij voorkwam duidelijk gerichte boog werd er een soort bruine waterlinie voor zijn koning gedeponeerd. “Wawawaw” zei hij opnieuw en toonde niet de minste aanstalten om iets op te ruimen. Ik besloot hem vanuit de verte schaak te geven zodat ik de vijandelijke koning niet hoefde te benaderen. Een tweede welgerichte boog deed mij inzien dat dit nutteloos was. “Wawawaw?” vroeg de man, en daar ik een derde offensief verwachtte knikte ik haastig en gaf opnieuw schaak. Onmiddellijk daarna bracht ik mij uit zijn schootsveld en ging het spel zogenaamd staande bestuderen. Toen ik weer aan zet was verzocht ik hem beleefd om de velden ietwat droog te leggen. Hij reageerde eerst nauwelijks, maar nam daarna een aantal witte en zwarte stukken in zijn hand en veegde met zijn mouw over het bord. Tot mijn verbijstering zette hij de stukken niet weer op dezelfde plaats terug. Ik maakte hem daarop minzaam attent, met een hand mijn gezicht beschermend tegen het vochtige “Wawawaw”. De man keek mij aan en staarde daarna dof voor zich uit. Ineens nam hij met een resoluut gebaar de pruim eruit en zei voor het eerst een verstaanbare zin. “Ken u schake of ken u niet schake?”. “Maar …..” riep ik, “die stukken …..”. “Ken u schake of ken u het niet, riep hij. “Ik heb het al gesien, feel ken u er nie van”. De omstanders in het kroegje vielen hem bij. “Hij heeft gelijk”. De man nam zijn pruim weer in en zei “Voelt iemand der nog iets voor”. “Ik dacht …..” zei ik nog zwakjes, maar wat ik dacht werd door de omstanders niet gedeeld. “Mijnheer, u ziet toch, dat is een verlore pesitie …..”. “Tegen hem moet je iets anders vertone wil je de partij winne …..”. “Schake is een feine sport, maar je mot het wel kenne”, hoorde ik Gijs nog zeggen.